

Chulalongkorn University

Chula Digital Collections

Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)

2021

การแปลศัพท์เฉพาะทางในข้อเสนอแนะการบริการดิจิทัลและข้อเสนอแนะ การตลาดดิจิทัลของสหภาพยุโรป

นพรุจ พงษ์สิทธิถาวร
คณะอักษรศาสตร์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd>

Recommended Citation

พงษ์สิทธิถาวร, นพรุจ, "การแปลศัพท์เฉพาะทางในข้อเสนอแนะการบริการดิจิทัลและข้อเสนอแนะการตลาดดิจิทัลของสหภาพยุโรป" (2021). *Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)*. 7834.
<https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/7834>

This Independent Study is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD) by an authorized administrator of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

การแปลศัพท์เฉพาะทางในข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล
ของสหภาพยุโรป

นายณพรุจ พงษ์สิทธิถาวร

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการแปลและการล่าม สาขาวิชาการแปลและการล่าม
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

TRANSLATION OF TECHNICAL TERMS IN THE PROPOSAL FOR DIGITAL SERVICES ACT
AND THE PROPOSAL FOR DIGITAL MARKETS ACT OF EUROPEAN UNION

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Translation and Interpretation
Field of Study of Translation and Interpretation

FACULTY OF ARTS

Chulalongkorn University

Academic Year 2021

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อสารนิพนธ์	การแปลศัพท์เฉพาะทางในข้อเสนอกฎหมายการบริการ ดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัลของสหภาพ ยุโรป
โดย	นายณพรุจ พงษ์สิทธิถาวร
สาขาวิชา	การแปลและการล่าม
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุจินธุ์ จิตวิริยนนท์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

- ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองทิพย์ พูลลาภ)
- อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุจินธุ์ จิตวิริยนนท์)
- กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ อรุณมานะกุล)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

นพรุจ พงษ์สิทธิถาวร : การแปลศัพท์เฉพาะทางในข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัล
และข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัลของสหภาพยุโรป. (TRANSLATION OF
TECHNICAL TERMS IN THE PROPOSAL FOR DIGITAL SERVICES ACT AND THE
PROPOSAL FOR DIGITAL MARKETS ACT OF EUROPEAN UNION) อ.ที่ปรึกษา
หลัก : ผศ. ดร.ศุภินันท์ จิตวิริยนนท์

สาขาวิชา การแปลและการล่าม
ปีการศึกษา 2564

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6288012822 : MAJOR TRANSLATION AND INTERPRETATION

KEYWORD:

Nopparooj Pongsittithaworn : TRANSLATION OF TECHNICAL TERMS IN THE PROPOSAL FOR DIGITAL SERVICES ACT AND THE PROPOSAL FOR DIGITAL MARKETS ACT OF EUROPEAN UNION. Advisor: Asst. Prof. Sujinat Jitwiriyant, Ph.D.

Field of Study: Translation and
Interpretation

Student's Signature

Academic Year: 2021

Advisor's Signature

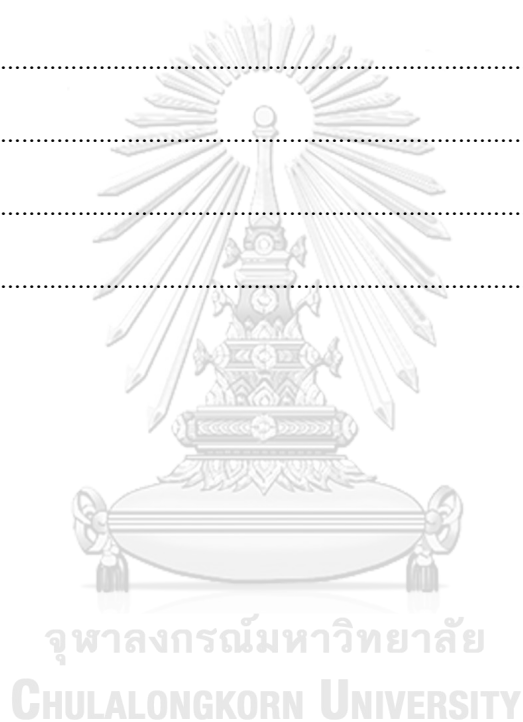
กิตติกรรมประกาศ

นพรุจ พงษ์สิทธิถาวร

สารบัญ

	หน้า
	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
บรรณานุกรม.....	2
ประวัติผู้เขียน.....	6

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

นิยามของคำว่า “กฎหมาย” มีมากมายต่างกันไปตามแต่ละสำนักแนวคิด ทศนะหรืออุดมการณ์ของผู้นิยาม ซึ่งรัฐสิทธิ์ (รัฐสิทธิ์ ศุภสุพรรณ, 2560) ได้รวบรวมคำนิยามเอาไว้บางส่วน เช่น พระเจ้าฟิลาเธอรอมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์นิยามไว้ว่า กฎหมาย คือ บรรดาคำสั่งของผู้ปกครองว่าการแผ่นดินต่อบรรดาราชกร หากไม่ทำตาม โดยทั่วไปแล้วต้องได้รับโทษ หยุต แสงอุทัยนิยามไว้ว่า กฎหมาย คือ ข้อบังคับที่กำหนดโดยรัฐ ใช้ควบคุมความประพฤติของคน ถ้าฝ่าฝืนจะถูกลงโทษ ปรีดี เกษมทรัพย์นิยามไว้ว่า กฎหมาย คือ กฎเกณฑ์ที่เป็นแบบแผนความประพฤติของคนในสังคม มีกระบวนการบังคับใช้ที่เป็นทางการ นอกจากนี้ยังมีคำนิยามที่มาจากนักกฎหมายต่างประเทศ เช่น Zane (Zane, 2012) นิยามไว้ว่า กฎหมายเป็นเพียงส่วนหนึ่งของบรรดากฎเกณฑ์ที่คอยกำหนดความสัมพันธ์และความประพฤติของมนุษย์ด้วยกันในองค์กรทางสังคม (social organization) ที่ตนอาศัยอยู่ และยังกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และองค์กรทางสังคม นอกจากนี้ ในหมู่มนุษย์ผู้มีอารยะ กฎหมายเป็นสิ่งที่คอยกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรทางสังคมด้วยตนเอง หรือที่เราเรียกกันว่า “กฎหมายระหว่างประเทศ”

แม้คำนิยามต่าง ๆ ของคำว่า “กฎหมาย” จะมีรายละเอียดต่างกันไป แต่ก็มีแกนกลางหรือจุดรวมทางความคิดเป็นเรื่องของกฎ ข้อบังคับ และการกำหนดความประพฤติของคนในสังคม หนึ่งในจุดประสงค์เบื้องต้นของกฎหมาย คือ การรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ด้วยเหตุที่ว่าการเป็นสังคมคือการอยู่ร่วมกันของคนหมู่มาก ความขัดแย้งหรือข้อพิพาทเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ สังคมจึงต้องพึ่งพากฎหมายในฐานะกลไกในการระงับและป้องกันความขัดแย้งหรือข้อพิพาทนั้น ข้อเท็จจริงที่ว่าสังคมต้องมีกฎหมายนั้นสอดคล้องกับสุภาษิตกฎหมายโรมันที่ว่า “ที่ใดมีสังคม ที่นั่นมีกฎหมาย” (Ubi societas, ibi jus)

มนุษย์เรามีสังคมมานับสองแสนปี ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มนุษย์เราได้สร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดวิวัฒนาการทางสังคมอยู่เสมอ เริ่มตั้งแต่การใช้ภาษา การสถาปนาอาณาจักร การคิดค้นระบบเงินตรา การก่อตั้งศาสนา การสร้างแท่นพิมพ์ ตลอดจนถึงการผลิตรถยนต์และเครื่องบิน ผลงานเหล่านี้ล้วนเป็นผลงานที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างใหญ่หลวงทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม

สังเกตได้ว่าสังคมที่มนุษย์เราอาศัยอยู่มาตลอดนับสองแสนปีนั้นเป็นสังคมที่องค์ประกอบต่าง ๆ ล้วนจับต้องได้ในทางกายภาพ ทุกองค์ประกอบจำเป็นต้องใช้พื้นที่ในโลกจริง ๆ มาตลอด จนกระทั่งการมาถึงของสิ่งที่เรียกว่า “สังคมออนไลน์” (social network) สังคมออนไลน์เป็นสิ่งที่มนุษย์คิดค้นขึ้นมาในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20 สร้างความเปลี่ยนแปลงมหาศาลให้แก่พลมนุษยชาติภายในระยะเวลาอันสั้นเมื่อเทียบกับความเปลี่ยนแปลงหลายครั้งที่ผ่านมาในประวัติศาสตร์ ยิ่งไปกว่านั้นสังคมออนไลน์เรียกได้ว่าเป็นสังคมมนุษย์คนละมิติกับสังคมที่มนุษย์เราอยู่อาศัยกันมานับสองแสนปี มีกิจกรรมหลากหลาย เช่น การติดต่อสื่อสาร การโฆษณา การขายสินค้าและบริการ และช่วงที่มีการระบาดของโรคโควิด-19 ในช่วง พ.ศ. 2563 ยังมีการเรียนการสอนแบบเสมือนห้องเรียนจริงอีกด้วย กล่าวคือ สังคมออนไลน์เป็นสังคมอีกมิติหนึ่งที่สามารถเลียนแบบและแทนที่หลายสิ่งที่มีอยู่ในสังคมแบบดั้งเดิมได้ ด้วยเหตุที่ว่าสังคมออนไลน์ก็เป็นสังคนรูปแบบหนึ่ง เป็นเรื่องปกติที่ความขัดแย้งและข้อพิพาทจะเกิดขึ้น และความสงบเรียบร้อยเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา ทำให้ต้องมีกลไกหนึ่งเข้ามาควบคุมพฤติกรรมและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมออนไลน์ ซึ่งกลไกนั้นเรียกว่า “กฎหมาย” ข้อเท็จจริงที่ว่าสังคมออนไลน์ก็ต้องมีกฎหมายนั้นสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า “ที่ใดมีสังคม ที่นั่นมีกฎหมาย”

หนึ่งในกิจกรรมที่แพร่หลายอย่างมากในสังคมออนไลน์ก็คือ การขายสินค้าและบริการ แน่นอนว่าความแพร่หลายนี้ย่อมตามมาด้วยปัญหาที่มากขึ้น กฎหมายในการกำกับดูแลการขายสินค้าและบริการในโลกออนไลน์จึงเป็นสิ่งจำเป็น สหภาพยุโรปเป็นกลุ่มประเทศหนึ่งที่เคยออกกฎหมายควบคุมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-commerce) โดยใช้กฎหมายที่ชื่อว่า ข้อบังคับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce Directive) เพื่อบำรุงความสะดวกในการซื้อขายสินค้าและบริการทางออนไลน์ระหว่างประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปและเพื่อสร้างความแน่นอนทางกฎหมายให้แก่กลุ่มธุรกิจและประชาชนผู้ใช้บริการ อย่างไรก็ตามก็ดี กฎหมายฉบับดังกล่าวนี้ได้ประกาศใช้มาตั้งแต่ ค.ศ. 2000 และหากพิจารณาควบคู่กับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมออนไลน์ ข้อบังคับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มีแนวโน้มสูงที่จะล้าสมัยไปแล้ว ดังนั้น เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2563 สหภาพยุโรปจึงได้ประกาศแผนข้อเสนอกฎหมายดิจิทัลฉบับใหม่ขึ้นมาสองฉบับโดยใช้ชื่อว่า **กฎหมายการให้บริการดิจิทัล (Digital Services Act) และกฎหมายการตลาดดิจิทัล (Digital Markets Act)** (European Commission, 2020a) (European Commission, 2020b) เพื่อควบคุมธุรกิจที่ดำเนินกิจการต่าง ๆ ในสังคมออนไลน์หรือดิจิทัลแพลตฟอร์ม ซึ่งอาจจะประกาศใช้อย่างเร็วที่สุดภายใน พ.ศ. 2564 โดยกฎหมายทั้งสองฉบับมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน คือ

“...เพื่อยืนยันว่าพวกเราไม่ว่าจะในฐานะผู้ใช้งาน ผู้ซื้อสินค้าและบริการ หรือกลุ่มธุรกิจ สามารถเข้าถึงทางเลือกที่มากขึ้นในการซื้อสินค้าและบริการทางออนไลน์

เช่นเดียวกับที่เราสามารถเลือกได้ในโลกกายภาพ นอกจากนี้ ธุรกิจใด ๆ ที่ดำเนินกิจการในยุโรป ไม่ว่าจะเป็นขนาดเล็กหรือใหญ่ ก็สามารถแข่งขันกันทางออนไลน์ได้อย่างเสรีและเป็นธรรมเช่นเดียวกันกับการแข่งขันแบบออฟไลน์ โลกใบนี้เป็นหนึ่งเดียว ดังนั้น เราจึงควรได้เลือกซื้อของอย่างปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็นเลือกซื้อข้างถนนหรือบนหน้าจอ และเราจึงควรได้เลือกที่จะรับข้อมูลข่าวสารที่เราเชื่อถือ ไม่ว่าจะเป็นเราจะอ่านในหนังสือพิมพ์หรือในจอเครื่องมือสื่อสารก็ตาม และแน่นอนว่า สิ่งผิดกฎหมายในโลกออฟไลน์ย่อมผิดกฎหมายในโลกออนไลน์ด้วยกัน”¹

(European Commission, 2020: 1)

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าข้อเสนอกฎหมายสองฉบับนี้จะมีจุดประสงค์ร่วมกันดังที่ยกมาข้างต้น แต่ก็มีรายละเอียดเฉพาะด้านต่างกันไป โดย Digital Services Act มุ่งไปที่การคุ้มครองผู้ใช้งานในแง่ต่าง ๆ ส่วน Digital Markets Act มุ่งไปที่การควบคุมและกำหนดภาระหน้าที่ (obligation) ของแพลตฟอร์มออนไลน์ทรงอิทธิพลที่มีจำนวนผู้ใช้บริการตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

แม้ข้อเสนอกฎหมายทั้งสองจะเป็นของสหภาพยุโรปที่บังคับใช้เพียงแคในประเศสมาชิก แต่สหภาพยุโรปก็เป็นพื้นที่เศรษฐกิจอันดับต้น ๆ ของโลก มีตลาดการซื้อขายสินค้าและบริการขนาดใหญ่ผนวกรวมกับการที่กฎหมายทั้งสองฉบับมีจุดประสงค์เพื่อคุ้มครองประชาชนยุโรปทุกคนและเพื่อมอบหมายภาระหน้าที่ให้แก่บริษัทที่ทำธุรกิจแพลตฟอร์มออนไลน์ที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งแต่ละบริษัทที่มีแนวโน้มสูงว่าจะเข้าข่ายเป็นแพลตฟอร์มออนไลน์ทรงอิทธิพล (Gatekeeper) ล้วนเป็นบริษัทระดับโลกทั้งสิ้น เช่น Google Amazon Booking.com เป็นต้น ดังนั้น กฎหมายการให้บริการดิจิทัลและกฎหมายการตลาดดิจิทัลจึงเป็นกฎหมายสองฉบับที่จะมีอิทธิพลในระดับสากล อันจะส่งผลให้ธุรกิจต่าง ๆ ต้องพากันปรับตัว หากธุรกิจเหล่านั้นยังคงต้องการฐานผู้ใช้บริการจากประเศสมาชิกสหภาพยุโรป ยิ่งไปกว่านั้น ที่ผ่านมามีกฎหมายของสหภาพยุโรปหลายฉบับที่ส่งผลกระทบไปทั่วโลกแม้จะบังคับใช้เพียงแคในประเศสมาชิกก็ตาม ตัวอย่างที่เด่นชัดที่สุด คือ ระเบียบการคุ้มครองข้อมูลทั่วไป (General Data Protection Regulation หรือ GDPR) กฎหมายฉบับนี้เป็นประเด็นใหญ่ไปทั่วโลกตั้งแต่ช่วงเวลาก่อนที่จะประกาศใช้ ธุรกิจที่มีโอกาสได้รับผลกระทบจากกฎหมายดังกล่าวต้องปรับตัวสำหรับในประเศไทย กฎหมายดังกล่าวส่งผลให้รัฐบาลต้องยกระดับเรื่องของการคุ้มครองข้อมูลส่วน

¹ “...to make sure that we, as users, as customers, as businesses, have access to a wide choice of safe products and services online, just as well as we do in the physical world. And that all businesses operating in Europe, that can be big ones, that can be small ones, that they can freely and fairly compete online, just as they do offline. Because this is one world. Whether from our streets or from our screens, we should be able to do shopping in a safe manner. Whether we turn pages or scroll down, we should be able to choose and trust the news that we read. And of course, what is illegal offline is equally illegal online.”

บุคคลโดยการออก “พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562” และที่สำคัญคือ ระเบียบการคุ้มครองข้อมูลทั่วไปมีอิทธิพลมากถึงขนาดเมืองครต่าง ๆ สนับสนุนให้ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตีพิมพ์งานวิจัยที่ชื่อว่า “แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล” (Thailand Data Protection Guidelines) ในเนื้อหาที่มีการแปลคำศัพท์เฉพาะในระเบียบการคุ้มครองข้อมูลทั่วไปของสหภาพยุโรปจากภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาไทย นอกจากนี้ บางบริษัทก็มีการมอบหมายให้ล่ามหรือนักแปลในสังกัดแปลกฎหมายดังกล่าวด้วย

กฎหมายการให้บริการดิจิทัลและกฎหมายการตลาดดิจิทัลเป็นกฎหมายที่จะมีผลกับผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตและกลุ่มธุรกิจเป็นจำนวนมาก ทั้งในและนอกสหภาพยุโรป รวมถึงประเทศไทย หากพิจารณาจากตัวอย่างเรื่องระเบียบการคุ้มครองข้อมูลทั่วไปของสหภาพยุโรปที่ได้ยกมานั้น จะเห็นได้ว่าระเบียบดังกล่าวมีอิทธิพลถึงขนาดทำให้ประเทศไทยต้องร่างและประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ กฎหมายการให้บริการดิจิทัลและกฎหมายการตลาดดิจิทัลอาจทำให้ประเทศไทยต้องออกพระราชบัญญัติใหม่ เช่นเดียวกับการแก้ไขของระเบียบการคุ้มครองข้อมูลทั่วไป ยิ่งไปกว่านั้น ถึงแม้ว่าคนไทยโดยทั่วไปจะนิยมเขียนหรือพูดทับศัพท์คำศัพท์เฉพาะที่เป็นภาษาอังกฤษ แต่การใช้ภาษาในบริบททางกฎหมายไทยนั้น คำศัพท์เฉพาะต่าง ๆ นิยมแปลบัญญัติใหม่เป็นภาษาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตัวบทกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติต่าง ๆ ดังนั้น เพื่อรองรับกรณีที่กฎหมายการให้บริการดิจิทัลและกฎหมายการตลาดดิจิทัลมีอิทธิพลถึงขนาดทำให้ประเทศไทยต้องมีการบังคับใช้กฎหมายฉบับใหม่ ศัพท์เฉพาะจากข้อเสนอกฎหมายดิจิทัลจึงควรนำมาแปลบัญญัติใหม่เป็นภาษาไทย

คำศัพท์เฉพาะทางที่ปรากฏในข้อเสนอกฎหมายดิจิทัลทั้งสองฉบับนั้น บางคำก็มีผู้แปลไว้บ้างแล้ว แต่บางคำเมื่อค้นคว้าแล้วก็พบว่าไม่ปรากฏคำแปล คำที่มีผู้แปลไว้อยู่แล้ว เช่น “mere conduit” ซึ่งมีผู้แปลไว้ว่า “ท่อ” “การส่งข้อมูล” “ช่องทางผ่านของเนื้อหา” “ตัวกลาง” หรือคำว่า “caching” ที่มีผู้แปลไว้ว่า “ที่พักชั่วคราว” “ที่พักข้อมูลชั่วคราว” “บริการคัดลอกข้อมูลชั่วคราว” “พักข้อมูลแบบอัตโนมัติ” ส่วนคำที่ยังไม่พบคำแปล เช่น ‘online interface’ ‘trusted flagger’ ‘core platform service’ สังเกตได้ว่าคำศัพท์บางคำ ถึงแม้จะมีผู้แปลไว้อยู่แล้ว แต่คำแปลที่พบก็มีหลากหลายต่างกันไป แม้จะมาจากแหล่งที่ดูน่าเชื่อถือเหมือนกัน แสดงให้เห็นว่าคำศัพท์ดังกล่าวยังไม่มีคำแปลภาษาไทยที่เป็นที่ยอมรับ ส่วนคำศัพท์ที่ยังไม่มีคำแปลโดยมากจะเป็นคำอุบัติใหม่หรือไม่ก็เป็นคำที่ยังไม่เป็นที่กล่าวถึงในประเทศไทยมากนัก

จากข้อเท็จจริงและตัวอย่างที่ยกมาทั้งหมดข้างต้นนี้ ทำให้เราเห็นได้ว่า กฎหมายว่าด้วยโลกออนไลน์ของสหภาพยุโรปเป็นกฎหมายที่มีอิทธิพลอย่างยิ่ง แม้จะเป็นกฎหมายที่บังคับใช้แค่ในประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป แต่สหภาพยุโรปก็เป็นพื้นที่เศรษฐกิจขนาดใหญ่ที่นานาชาติอารยประเทศและบรรดาธุรกิจในโลกนี้ต้องพึ่งพา ประเทศไทยเองก็ไม่ใช่น้อยยกเว้นแต่อย่างใด สังเกตได้จากกรณีตัวอย่างของระเบียบการคุ้มครองข้อมูลทั่วไปที่แสดงให้เห็นว่า ธุรกิจ องค์กร และฝ่ายนิติบัญญัติต่างได้รับผลกระทบโดยตรงและต้องปรับตัวเข้าหากฎหมายดังกล่าว เช่น การปรับรูปแบบกิจการ การต้องออกกฎหมายให้มีมาตรฐานเดียวกับกฎหมายสหภาพยุโรป ดังนั้น ข้อเสนอกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัลจึงสมควรนำมาแปลงอย่างยิ่ง แม้ว่าจะยังไม่เป็นประเด็นใหญ่ ยังอยู่ในขั้นตอนของการพิจารณาเนื้อหา และยังไม่ได้ประกาศให้มีผลบังคับใช้ แต่ฉบับข้อเสนอก็ได้เผยแพร่และได้เข้าสู่ขั้นตอนการพิจารณาแล้ว จึงเป็นการดีที่เราจะนำคำศัพท์เฉพาะจากในเนื้อหา มาแปลเป็นภาษาไทยให้ได้เร็วที่สุด เพราะเมื่อถึงเวลาที่ข้อเสนอกฎหมายสองฉบับนี้ประกาศใช้บังคับ และภาษาไทยมีคำแปลศัพท์เฉพาะที่เป็นมาตรฐานเตรียมพร้อมเอาไว้ ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางที่เป็นระบบในการบัญญัติศัพท์ไทยเพื่อเป็นคู่เทียบคำศัพท์ในข้อเสนอกฎหมายดังกล่าว อันจะเป็นประโยชน์แก่กลุ่มธุรกิจ องค์กร รวมถึงฝ่ายนิติบัญญัติของประเทศไทยในการศึกษาและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในข้อกฎหมายดังกล่าว รวมไปถึงการยกร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรฐานกฎหมายสหภาพยุโรป

1.2 วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาทฤษฎีและแนวทางการแปลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาแนวทางการวิเคราะห์ตัวบทประเภทกฎหมาย
- 1.2.2 เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและกฎหมายการตลาดดิจิทัล
- 1.2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างคำศัพท์และบัญญัติศัพท์เฉพาะทาง
- 1.2.4 เพื่อแปลคำศัพท์เฉพาะทางเกี่ยวกับกฎหมายดิจิทัลจากข้อเสนอกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัลในส่วนของบทนิยามและอธิธานศัพท์ที่คณะกรรมการยุโรปจัดทำขึ้นในเว็บไซต์ของตน
- 1.2.5 เพื่อแปลตัวบทคัดสรรจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจากข้อเสนอกฎหมายทั้งสองฉบับ

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

- 1.3.1 การแปลคำศัพท์เฉพาะทางเกี่ยวกับกฎหมายดิจิทัลและตัวบทคดีสรรในข้อเสนอ
กฎหมายการให้บริการดิจิทัลและกฎหมายการตลาดดิจิทัลให้สามารถถ่ายทอด
ความหมายได้ครบถ้วนและเหมาะสมนั้น จะต้องใช้วิธีการแปลบัญญัติศัพท์ทั้งหมด
สามวิธี ได้แก่ 1) วิธีหาเทียบ (mapping-matching) 2) วิธียืมตรง (direct
borrowing) 3) วิธียืมตรงโดยมีคำอธิบายเสริมสั้น ๆ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยคัดสรรคำศัพท์เฉพาะทางเกี่ยวกับกฎหมายดิจิทัลจากข้อเสนอกฎหมายการให้บริการ
ดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัลของสหภาพยุโรป ซึ่งทั้งสองฉบับเผยแพร่ในปี ค.ศ. 2020
กฎหมายการให้บริการดิจิทัลมี 113 หน้า ส่วนกฎหมายการตลาดดิจิทัล มี 81 หน้า คำศัพท์ที่ผู้วิจัย
เลือกมาเปลี่ยนนั้นคัดสรรมาจากหมวดสองของข้อเสนอกฎหมายทั้งสองฉบับ ซึ่งเป็นหมวดที่ว่าด้วยบท
นิยาม และจากอภิธานศัพท์ที่ทางเว็บไซต์ของคณะกรรมการการยุโรปได้จัดทำไว้ ได้คัดสรรคำศัพท์มา
ศึกษาทั้งหมด 30 คำ โดยใช้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1) เป็นคำศัพท์ที่ยังไม่ได้รับการบัญญัติอย่างเป็นทางการ โดยพิจารณาจากคำศัพท์ที่ไม่ได้อยู่ในใน
พจนานุกรมศัพท์บัญญัติ ๑๕ สาขาวิชา สำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ชวนรู้ของสำนักงาน
พัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นหน่วยงานทางภาษาและดิจิทัลที่สามารถบ่งบอกถึงการ
บัญญัติศัพท์อย่างเป็นทางการและการยอมรับใช้ของคำศัพท์นั้น ๆ ได้

2) เป็นคำศัพท์ที่ได้รับการบัญญัติอย่างเป็นทางการแล้ว แต่ไม่เป็นที่ยอมรับอย่างเอกฉันท์ กล่าวคือมี
การใช้คำศัพท์ภาษาไทยที่หลากหลายเพื่ออ้างถึงคำในต้นฉบับภาษาอังกฤษที่เป็นคำเดียวกัน โดย
อ้างอิงจากผลการสืบค้นจากคลังข้อมูลภาษาไทยในหมวดหมู่กฎหมายจากเว็บไซต์

<https://www.arts.chula.ac.th/~ling/ThaiConc/> เพื่อดูการใช้ในบริบทเชิงกฎหมายและผลการ
สืบค้นจากเว็บไซต์ <https://www.google.com/> เพื่อพิจารณาการใช้ในบริบททั่วไป ซึ่งข้อสรุปการ
แปลคำศัพท์เฉพาะทางที่คัดสรรในเกณฑ์นี้อาจเป็นไปตามศัพท์ที่บัญญัติอย่างเป็นทางการ คำแปลที่
พบเห็นจากการค้นคว้า หรือเป็นคำแปลที่ผู้วิจัยแปลขึ้นมาเองโดยใช้ทฤษฎีและแนวทางที่ศึกษาก็ได้

3) เป็นคำศัพท์ที่ได้รับการบัญญัติทางการแล้ว แต่ผู้วิจัยไม่เห็นด้วยกับคำบัญญัติดังกล่าวและเห็นว่า
ควรเสนอคำแปลใหม่เนื่องจากไม่สามารถถ่ายทอดมโนทัศน์ได้ครอบคลุมหรือตรงตามตัวบทเฉพาะ

กฎหมายการให้บริการดิจิทัล		
รายการที่	คำศัพท์	หน้า

1	Caching service	22
2	Content moderation	45
3	Digital Services Coordinator	92
4	Digital Services Coordinator of destination	75
5	Digital Services Coordinator of establishment	75
6	Hosting service	51
7	Information society service	92
8	Intermediary service	44
9	Mere conduit service	44
10	Notice and action	2
11	Online interface	59
12	Recommender system	33
13	To offer services in the Union	44
14	Trusted Flagger	55
15	Very Large Online Platforms	75
กฎหมายการตลาดดิจิทัล		
รายการที่	คำศัพท์	หน้า
16	Ancillary service	18
17	Business user	15
18	Cloud computing service	17
19	Control	22
20	Core platform service	18
21	Digital sector	33
22	Gatekeeper	15
23	Identification service	23
24	Number-independent interpersonal communication service	17
25	Online intermediation service	22
26	Online social networking service	2
27	Ranking	25-26

28	Software application	26
29	Software application store	28
30	Undertaking	45

1.5 ระเบียบวิธีวิจัย

- 1.5.1 ผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการแปลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเก็บข้อมูลโดยการเลือกคำศัพท์เฉพาะทางเกี่ยวกับกฎหมายดิจิทัลที่ยังไม่มีการบัญญัติอย่างเป็นทางการหรือยังมีคำแปลที่หลากหลายไม่แน่นอนตามเกณฑ์การคัดเลือกดังรายละเอียดในหัวข้อ 1.4 ขอบเขตการวิจัย จากข้อเสนอกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและกฎหมายการตลาดดิจิทัลจากเอกสารที่ชื่อว่า “Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on a Single Market For Digital Services (Digital Services Act) and amending Directive 2000/31/EC” และ “Proposal for a Regulation on contestable and fair markets in the digital sector (Digital Markets Act)” ซึ่งเป็นข้อเสนอกฎหมายที่กำลังอยู่ในระหว่างกระบวนการยื่นเพื่อลงคะแนนเสียงในรัฐสภายุโรป ณ เวลาของการวิจัยฉบับนี้ คือ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2564 (European Parliament, 2021)
- 1.5.2 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) และมีกระบวนการค้นแบบนิรนัย (deductive reasoning) ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าข้อมูลทฤษฎี แนวคิด และข้อมูลจากบทความ เอกสารวิชาการ เว็บไซต์ เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง และสังเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมก่อนที่จะนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการแปลและการเลือกคำแปลที่เหมาะสม

1.6 ขั้นตอนการศึกษาวิจัย

- 1.6.1 ศึกษาทฤษฎีและแนวทางด้านการแปลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาแนวทางการวิเคราะห์ตัวบทประเภทให้ข้อมูลและตัวบทประเภทกฎหมาย
- 1.6.2 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและกฎหมายการตลาดดิจิทัล ที่มาที่ไปและเจตนารมณ์ของข้อเสนอกฎหมายดิจิทัลทั้งสองฉบับ รวมทั้งข้อมูลหรือบทวิเคราะห์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- 1.6.3 อ่านเพื่อทำความเข้าใจต้นฉบับ และจัดประเภทคำศัพท์ต้นฉบับ
- 1.6.4 วางแผนการแปลคำศัพท์เฉพาะทางเกี่ยวกับกฎหมายดิจิทัลและบริบทที่คัดสรรจากข้อเสนอกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล โดยจะไม่ยกเนื้อหาในหัวข้อ ผลผูกพันด้านงบประมาณ (Budgetary Implication) และงบการเงินในการร่างกฎหมาย (Legislative Financial Statement) เนื่องจากไม่มีประเด็นข้อกฎหมายหรือคำอธิบายใด ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจคำศัพท์เฉพาะทางที่คัดสรร
- 1.6.5 แปลคำศัพท์และตัวบทคัดสรร และอธิบายแนวทางการแปล
- 1.6.6 ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขบทแปล
- 1.6.7 ทบทวนสมมติฐานและสรุปผลการวิจัย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.7.1 บทวิเคราะห์เกี่ยวกับการแปลคำศัพท์เฉพาะทางจากข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัลจะเป็นแนวทางให้ล่าม นักแปล หรือผู้สนใจทั่วไปได้ใช้พิจารณาจัดทำคำแปลคำศัพท์เฉพาะทางเกี่ยวกับกฎหมายดิจิทัลเป็นภาษาไทย
- 1.7.2 แนวทางในการแปลที่ได้จะเป็นแนวทางในการแปลคำศัพท์เฉพาะด้านหรือตัวบทอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การแปลคำศัพท์เฉพาะทางที่คัดสรรจากข้อเสนอกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัลนั้น ผู้วิจัยจำเป็นต้องศึกษาวรรณกรรมอันประกอบไปด้วยทฤษฎี แนวทาง และความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ได้คำแปลที่มีคุณภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ วรรณกรรมที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นหลักในการสนับสนุนคำแปลนั้นแบ่งออกเป็นสามหัวข้อ ได้แก่ 2.1 ทฤษฎีและแนวทางการวิเคราะห์ ตัวบท 2.2 แนวทางการสร้างคำใหม่และการแปลคำสร้างใหม่ 2.3 ทฤษฎีและแนวทางการวิเคราะห์ ตัวบทประเภทกฎหมาย และ 2.4 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับตัวบทที่จะแปล

หัวข้อ 2.1 ประกอบด้วยรูปแบบการวิเคราะห์ตัวบทสำหรับผู้ฝึกแปลกฎหมายของกัวดาลูเป โซเรียโน บาราบิน ที่จะเป็นแนวทางให้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตัวบทประเภทกฎหมายได้อย่างเป็นระบบ ช่วยให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงปัจจัยและข้อมูลต่าง ๆ ของตัวบทกฎหมายที่จำเป็นต้องรู้ก่อนที่จะลงมือแปล ทฤษฎีการแปลสโกพออส (Skopostheorie) ของคาธารีนา ไรส์ (Katharina Reiss) และฮันส์ เจแพรร์ เมียร์ (Hans J. Vermeer) ที่ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถเข้าใจและอธิบายองค์ประกอบสำคัญในการแปล จากการวิเคราะห์ประเมินสถานการณ์เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกวิธีการแปลหรือการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการแปล และแนวทางการแปลแบบตีความ (Interpretive Approach Translation) ของฌอง เดอลิสส์ (Jean Delisle) ซึ่งเป็นแนวทางที่จะทำให้ผู้วิจัยสามารถถ่ายทอดมโนทัศน์ของคำศัพท์เฉพาะที่คัดสรรได้ครบถ้วนมากที่สุดโดยไม่ยึดติดกับรูปภาษาของต้นฉบับ

หัวข้อ 2.2 ประกอบด้วยแนวทางการสร้างคำใหม่ในภาษาอังกฤษ (word formation) ของอาร์เจนิส เอ ซาปาตา (Argenis A. Zapata) กับแนวทางการแปลคำสร้างใหม่ของปีเตอร์ นิวมาร์ก (Peter Newmark) ซึ่งเป็นสองแนวทางสำหรับการวิเคราะห์คำศัพท์เฉพาะที่คัดสรรที่จะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการแปลเป็นภาษาปลายทางซึ่งการแปลเป็นไทยนั้น ผู้วิจัยเลือกใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์และการจัดทำพจนานุกรมศัพท์เฉพาะสาขาวิชาของสมศีล ฌานวังสะ ซึ่งเป็นแนวทางที่ราชบัณฑิตยสภาใช้บัญญัติคำศัพท์ใหม่ เหมาะแก่การประยุกต์ใช้ในการแปลคำศัพท์เฉพาะจากข้อเสนอกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัลที่ต้องคิดค้นคำไทยขึ้นมาใหม่แทนคำศัพท์ต้นฉบับซึ่งเป็นภาษาอังกฤษ

หัวข้อ 2.3 เกี่ยวกับลักษณะโวหารกฎหมายที่ดีตามข้อคิดเห็นของธานินทร์ ภัยวิเชียร ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการเลือกสรรคำแปลและขัดเกลาคำแปลให้มีลีลาทางภาษาอันพึงประสงค์ในฐานะภาษากฎหมายไทยได้

หัวข้อ 2.4 นำเสนอการสังเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและกฎหมายการตลาดดิจิทัล ซึ่งจะเป็นการศึกษารอบแนวคิดทั่วไปเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมของตัวบทต้นฉบับซึ่งเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากทำให้ผู้วิจัยเข้าใจบริบทสถานการณ์และเนื้อหาต้องต้นฉบับดังกล่าว ซึ่งจะมีผลต่อการทำความเข้าใจโน้ตศัพท์ของคำศัพท์แต่ละคำให้ได้ชัดแจ้ง และแปลออกมาได้ตรงกับต้นฉบับและสอดคล้องกับความต้องการของบริบทสถานการณ์ในวัฒนธรรมของภาษาปลายทาง

2.1 ทฤษฎีและแนวทางการวิเคราะห์ตัวบท

2.1.1 รูปแบบการวิเคราะห์ตัวบทสำหรับผู้ฝึกแปลกฎหมายของกัวดาลูเป โซเรียโน บาราบินโน

Name of document (ST):

Communicative situation (ST)

Producer:

Receiver:

Function:

Cultural aspects

Legal family

Legal system

Branch of law

Public/private law

Substantive/procedural law

Textual aspects

Text category:

Normative texts

Judicial documents

Administrative texts and

documents

Public documents (issued

or authorised by a certifying officer)

Private documents

Informative texts

Text genre (ex. statute,

contract, will, etc.)

Linguistic aspects

Level of specialisation:

– Discourse: legalese or plain language

– Terminology

(frequency of):

– Specialised terms

– Semi-specialised terms

– General terms

Legal language:

– Normative

– Judicial

– Administrative

– Notarial

– Used in private documents

Translation brief:

Receiver (TT):

Reader (TT):

Function (TT):

Translation strategies:

Intra-systemic or inter-systemic translation:

Documentary vs. instrumental translation (Nord 2018):

Other relevant information

ที่มา : Cultural, textual and linguistic aspects of legal translation: A model of text analysis for training legal translators (Barabino, 2020: 290)

ผู้เรียนวิชาแปลมีแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญกับบทแปลที่ได้และใช้เวลาวิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับน้อยเกินไปจนส่งผลให้เกิดความผิดพลาดหลัก ๆ สามด้าน ได้แก่ ด้านวัฒนธรรม (ทางกฎหมาย) ด้านตัวบท และด้านภาษา ความผิดพลาดหลักทั้งสามด้านเป็นที่ยึดมาของรูปแบบการวิเคราะห์ตัวบทซึ่งว่าด้วยการพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น วัฒนธรรมทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องประเภทของตัวบทกฎหมาย หรือระดับความเฉพาะทางของคำศัพท์และวาทกรรม (discourse) ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ฝึกแปลสามารถเข้าใจตัวบทต้นฉบับได้อย่างทั่วถึงและลงมือแปลอย่างมีสติ (conscious translation)

บาราบิโน (Barabino, 2020) กล่าวว่า การมีรูปแบบสำหรับอ้างอิงในลักษณะแม่แบบสำหรับเติมข้อมูลลงไปจะช่วยให้ผู้แปลแบ่งเวลาบางส่วนมาวิเคราะห์องค์ประกอบหลักในตัวบทที่ต้องนำมาพิจารณาเพื่อผลิตตัวบทปลายทาง การวิเคราะห์องค์ประกอบดังกล่าวจะทำให้ผู้แปลไม่ละเลยขนบทางวัฒนธรรม ภาษา หรือตัวบท ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการแปล

รูปแบบการวิเคราะห์ตัวบทสำหรับการฝึกผู้แปลกฎหมายของกัวดาลูเป โซเรียโน บาราบิโน มีข้อดีสี่ประการสำหรับการฝึกแปลกฎหมายโดยเฉพาะ ดังนี้

1. ออกแบบมาสำหรับตัวบทประเภทกฎหมายโดยเฉพาะ โดยมุ่งเน้นไปที่ความยากในการแปลกฎหมายเป็นหลัก
2. ให้ความสนใจในสถานการณ์สื่อสาร (communicative situation) และ ข้อมูลการแปลโดยสังเขป (translation brief)
3. ใช้เวลาไม่มากและไม่ต้องค้นคว้ามากเพื่อให้ผู้แปลสามารถเติมข้อมูลลงในตารางรูปแบบการแปลได้โดยง่ายก่อนทำงานแปลแต่ละชิ้น
4. ได้ผลลัพธ์ออกมาในลักษณะแผนภาพของตัวบทต้นฉบับซึ่งเน้นย้ำให้เห็นองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างมากกับบทแปล

ส่วนแรกของตารางเป็นการวิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับเพียงอย่างเดียว โดยผู้แปลจะต้องบอกชื่อตัวบทที่จะแปลและสถานการณ์สื่อสารของตัวบทต้นฉบับอันประกอบไปด้วย ผู้ผลิตตัวบท ผู้รับสาร และหน้าที่ตัวบท²

ส่วนที่อยู่ด้านล่างของสถานการณ์สื่อสาร คือ มุมมองด้านวัฒนธรรม มุมมองด้านตัวบท และมุมมองด้านภาษา อันเป็นปัจจัยที่จะสร้างความสามารถทางด้านการสื่อสาร ด้านตัวบท ด้านระหว่างวัฒนธรรม และด้านสาขาวิชา โดยปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้เกี่ยวข้องกับการแปลกฎหมายโดยเฉพาะ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวกับตัวบทประเภทอื่นก็ได้

² “the use a receiver makes of a text or the meaning that the text has for the receiver” (Nord 2018: 138)

มุมมองด้านวัฒนธรรม (cultural aspect)

องค์ประกอบทางวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ผู้แปลต้องทำความเข้าใจเพื่อเป็นแนวทางให้สามารถค้นคว้าหาข้อมูลทางวัฒนธรรมต่าง ๆ ของตัวบทกฎหมายที่จะลงมือแปล อันประกอบไปด้วย สกุลกฎหมาย ระบบกฎหมาย สาขากฎหมาย รวมทั้งการหาคำตอบว่าตัวบทนั้นเป็นกฎหมายมหาชนหรือเอกชน เป็นกฎหมายสารบัญญัติหรือวิธีบัญญัติ เช่น ตัวบทกฎหมายในสารนิพนธ์นี้มีสกุลกฎหมายเป็นแบบระบบประมวลกฎหมาย (civil law) และมาจากระบบกฎหมายยุโรป เพราะเป็นข้อเสนอกฎหมายที่ยกร่างขึ้นโดยสหภาพยุโรป โดยมีสาขากฎหมายที่เรียกว่ากฎหมายดิจิทัล (digital law) เนื่องจากเป็นกฎหมายที่ว่าการบริการและการตลาดในระบบดิจิทัล

มุมมองด้านตัวบท (textual aspect)

องค์ประกอบของตัวบทที่จะแปลนั้นประกอบไปด้วยข้อมูลเกี่ยวกับหมวดหมู่ของตัวบทกฎหมายที่จะแปล ซึ่งในตารางที่ยกมานั้นได้ยกตัวอย่างประเภทของตัวบทกฎหมายไว้ ได้แก่ ตัวบทที่เป็นกฎเกณฑ์ เอกสารทางศาล ตัวบทและเอกสารทางปกครอง เอกสารมหาชน (ออกให้และรับรองโดยเจ้าพนักงาน) เอกสารเอกชน ตัวบทประเภทให้ข้อมูล ประเภทของตัวบท (เช่น บทกฎหมาย สัญญา หนี้กรรม เป็นต้น) ตัวบทข้อเสนอกฎหมายทั้งสองฉบับนั้นเป็นตัวบทประเภทให้ข้อมูลเนื่องจากมีเนื้อหาเกี่ยวกับบริบท ที่มาที่ไป แผนการดำเนินการยกร่าง ข้อกฎหมายที่ต้องการให้ประกาศบังคับใช้ และงบประมาณในยกร่างเท่านั้น

มุมมองด้านภาษา (linguistic aspect)

ในหัวข้อนี้ ผู้แปลจะต้องวิเคราะห์ลักษณะสามประการของตัวบทกฎหมายที่จะแปล ประการแรก คือ การพิจารณาระดับความเฉพาะทางเพื่อให้ระบุได้ว่าตัวบทนั้นใช้ภาษาเฉพาะวงการกฎหมายหรือภาษาที่เรียบง่าย ประการที่สอง คือ การวิเคราะห์คำศัพท์ที่ใช้ในตัวบทเพื่อหาว่าตัวบทนั้นใช้คำศัพท์ประเภทใดบ้าง แต่ละประเภทปรากฏบ่อยเพียงใด ซึ่งในตารางรูปแบบสำหรับการวิเคราะห์ตัวบทได้ระบุมาสามประเภท ได้แก่ ศัพท์เฉพาะด้าน ศัพท์กึ่งเฉพาะด้าน และศัพท์ทั่วไป และประการที่สาม คือ การวิเคราะห์เพื่อหาลักษณะภาษากฎหมายที่ใช้ในตัวบท ซึ่งบาราบิน (2020: 292) ได้ระบุไว้เจ็ดลักษณะดังต่อไปนี้

1. ภาษากฎหมายที่เป็นกฎเกณฑ์ (normative) เช่น ภาษาที่ใช้ในตัวบทกฎหมายประมวลกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ เป็นต้น

2. ภาษากฎหมายที่ใช้ในทางศาล (judicial) เช่น ภาษาที่ฝ่ายตุลาการใช้ในตัวบทที่ออกโดยศาลและการบริหารงานศาล
3. ภาษากฎหมายที่ใช้ในทางปกครอง (administrative) เช่น ภาษาที่ใช้ในทางปกครองอันเกี่ยวข้องกับสาธารณชนทั่วไปและใช้โดยพลเมืองโดยเกี่ยวข้องกับการปกครอง
4. ภาษากฎหมายเกี่ยวกับการจดทะเบียน (notarial) เช่น ภาษาที่ใช้เอกสารมหาชน (public document) ที่ออกหรือรับรองโดยเจ้าพนักงาน
5. ภาษากฎหมายที่ใช้ในเอกสารเอกชน (private document) เช่น สัญญา เป็นต้น
6. ภาษากฎหมายที่เขียนโดยนักวิชาการด้านนิติศาสตร์³ (legal scholars) เช่น ตำราหรืองานวิจัยด้านนิติศาสตร์ ความเห็นทางกฎหมาย เป็นต้น
7. ภาษากฎหมายประเภทให้ข้อมูล (informative) เป็นตัวบททุกชนิดที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแง่มุมใด ๆ ทางกฎหมาย ซึ่งมีไว้ให้สาธารณชนทั่วไปอ่าน ระดับความเฉพาะด้านไม่สูงมาก และใช้ภาษาที่เรียบง่าย (plain language)

ภาษาที่ใช้ในตัวบทที่ยกมาประกอบด้วย ภาษากฎหมายที่เป็นกฎเกณฑ์และภาษากฎหมายประเภทให้ข้อมูล เนื่องจากมีทั้งส่วนที่เป็นบทชี้แจงที่นำไปและแผนดำเนินการยกร่าง และส่วนของมาตรากฎหมายที่ประสงค์ให้ได้รับการประกาศใช้บังคับ

ตอนท้ายของตารางนั้นว่าด้วยรายละเอียดการแปลโดยสังเขป (translation brief) กลวิธีในการแปล (translation strategies) และข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

การแปลโดยสังเขป (translation brief)

ในรายละเอียดการแปลโดยสังเขปนั้น ผู้แปลจะต้องระบุผู้รับสาร ผู้อ่าน และหน้าที่ของตัวบทปลายทาง เพื่อให้สามารถสร้างบทแปลที่เป็นไปตามความคาดหวังของผู้จ้างแปลได้ เช่น บทแปลของตัวบทในสารนิพนธ์นี้อาจเป็นเจ้าของกิจการที่ต้องปรับตัวเข้าหาข้อกฎหมายในตัวบทต้นฉบับ และฝ่ายนิติบัญญัติไทยที่ต้องการศึกษาเนื้อหาเพื่อนำไปพิจารณาประกอบการยกร่างกฎหมาย

กลวิธีในการแปล (translation strategies)

อีกส่วนหนึ่งคือกลวิธีในการแปล ซึ่งเป็นส่วนที่ผู้แปลต้องวิเคราะห์ว่าการแปลตัวบทกฎหมายในครั้งนี้เป็น การแปลภายในระบบกฎหมายเดียว (intra-systemic translation) หรือระหว่างระบบ

³ บารานีโน (2020: 295) เสริมว่า ภาษาที่ใช้ในประเภทนี้ไม่ใช่กฎหมายเสียทีเดียว ส่วนใหญ่เป็นภาษานิติวิชาการ

กฎหมาย (inter-systemic translation) ซึ่งการแปลระหว่างระบบกฎหมายนี้ บาราบิน (2020: 293) ได้กล่าวไว้ว่าเป็นหนึ่งในจุดที่ท้าทายที่สุดสำหรับนักแปลมือใหม่ในการทำความเข้าใจและฝึกฝนให้ชำนาญ ในส่วนของกลวิธีในการแปลนี้ ตารางรูปแบบการวิเคราะห์ยังได้กำหนดให้ผู้แปลระบุว่าตัวบทใช้กลวิธีใดระหว่างการแปลเอกสาร⁴(documentary translation) กับการแปลเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ⁵ (instrumental translation) ซึ่งการแปลตัวบทกฎหมายส่วนใหญ่จะเป็นการแปลเพื่อใช้เป็นเครื่องมือมากกว่าการแปลเอกสาร

การแปลตัวบทในสารนิพนธ์นี้เป็นการแปลระหว่างระบบกฎหมาย เนื่องจากต้นฉบับมาจากระบบกฎหมายยุโรป ส่วนฉบับแปลจะเข้ามาอยู่ในระบบกฎหมายไทย ซึ่งก่อให้เกิดความท้าทายในการแปลคำศัพท์เฉพาะระบบกฎหมายยุโรป เช่น ในตัวบทเรียก European Union และ European Commission โดยรวบรัดว่า the Union และ the Commission ซึ่งเป็นที่รู้โดยทั่วกันในกลุ่มผู้อ่านที่อยู่ในระบบกฎหมายยุโรป แต่เมื่อแปลมาเป็นไทยแล้วควรแปลว่า “สหภาพยุโรป” และ “คณะกรรมการยุโรป” เนื่องจากผู้อ่านปลายทางไม่ได้อยู่ในระบบกฎหมายดังกล่าว

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

ข้อท้ายสุดของตารางมีไว้ให้ผู้แปลได้เติมข้อความเพื่อแสดงถึงลักษณะเฉพาะต่าง ๆ ของตัวบท เช่น เป็นตัวบทที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพิจารณาและต้องแปลตามข้อกำหนดอันหนึ่งอันใด โดยเฉพาะ

ผู้แปลตัวบททั้งสองฉบับที่ยกมาอาจศึกษาพระราชบัญญัติเกี่ยวกับดิจิทัลก่อนลงมือแปลเพื่อศึกษาการใช้ศัพท์ดิจิทัลในบริบทกฎหมาย

การนำรูปแบบไปประยุกต์ใช้

ตารางด้านล่างนี้เป็นตัวอย่างการนำรูปแบบสำหรับวิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับในการแปลกฎหมายที่บาราบินได้นำมาแสดงให้เห็นเป็นตัวอย่งเพื่อให้ผู้ศึกษาได้เห็นภาพและนำไปใช้ได้ถูกต้อง โดยตัวบทที่ยกมาเป็นตัวอย่งนั้นคือ พินัยกรรม ซึ่งเป็นเพียงตัวบทที่สร้างขึ้นมาจากจุดประสงค์ทางวิชาการเท่านั้น

⁴ “การนำเสนองานแปลให้ผู้รับสารในภาษาปลายทางได้รับรู้เป็นการจำลองแง่มุมต่าง ๆ ของตัวบทต้นฉบับให้ผู้รับสารในภาษาปลายทางทราบ โดยถือว่าผู้รับสารในภาษาปลายทางเป็นผู้สังเกตการณ์การแปล ...” (วรรณ, 2545: 90)

⁵ “... งานแปลจะทำหน้าที่สื่อสารในวัฒนธรรมภาษาปลายทาง โดยถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารเพื่อบรรลุเป้าหมายในการสื่อสาร ผู้รับสารไม่จำเป็นต้องทราบมาก่อนว่างานแปลนี้เดิมเป็นตัวบทที่เคยถูกใช้งานมาแล้วอีกรูปแบบหนึ่งในสถานการณ์อื่น” (วรรณ, 2545: 90)

THIS IS THE LAST WILL AND TESTAMENT
of Mary Stewart of 23 Gosling Close, Greenford, Middlesex G13 5RT

- I revoke all my earlier wills codicils and testamentary dispositions.
- I appoint John Black of 14 High Street Westminster W18 4FG ("my Trustee") to be Executor and Trustee of my Will.
- I give the remainder of my estate (out of which shall be paid my funeral and testamentary expenses and my debts) to my Trustee on trust for sale with power to postpone sale without liability for loss (and such estate and the property which currently represents it is referred to in this Will as "my Residuary Trust Fund").
- My Trustee shall hold my Residuary Trust Fund upon trust to distribute as follows:
 - For my husband Peter White if he survives me or if the forgoing gift fails for any reason then to Paul Smith of 17 Houston Road Harrow Middlesex Ha2 8HY absolutely.
- The standard provisions of the Society of Trust and Estate Practitioners (2nd Edition) shall apply to my Will.

Signed on the 13th day of May 2017 by Mary Stewart to give effect to this Will in the presence of two witnesses present at the same time who have each signed this Will in the presence of the Testatrix.

Signed:
Mary Stewart

In the presence of:

Witness signature	Sarah Hollow
Name of witness	Sarah Hollow
Address	6 Bellevue Road Wembley W10 8JY
Occupation	Sales manager
Witness signature	William Hill
Name of witness	William Hill
Address	8 Springfield Gardens Harrow Ha6 4DR
Occupation	Cook

Translation brief: The deceased Mary Stewart had a property in Spain. Her Trustee needs her last will and testament to be translated into Spanish so that the all formalities required by the Spanish authorities can be accomplished.

Name of document (ST): Last will and testament

Communicative situation (ST)

Producer: Mary Stewart.

Receiver: Her heirs, her Trustee and Executor, everyone with an interest in her estate upon her death, public authorities.

Function: To dispose of her estate upon her death.

Cultural aspects	Textual aspects	Linguistic aspects
Legal family: Common Law	Text category: Public document (issued or authorised by a certifying officer). [In some countries, wills must be authorised by a certifying officer, in other cases (as this one), it is made legal if two witnesses sign it].	Level of specialisation: Discourse: legalese
Legal system: England and Wales		Terminology: abundance of specialised terms
Branch of law: Inheritance Law		Legal language: Notarial
Private law	Text genre: Last will and testament.	
Substantive law		

Translation brief:

Receiver (TT): Mary Stewart's Trustee/Spanish authorities involved in inheritance formalities

Reader (TT): Spanish authorities involved in inheritance formalities

Function (TT): To accomplish the formalities required by the Spanish authorities upon Mary Stewart's death regarding the property she owned in this country.

Translation strategies:

Intra-systemic or inter-systemic translation: Inter-systemic translation.

Documentary vs. Instrumental translation: Instrumental translation.

Other relevant information

ที่มา : Cultural, textual and linguistic aspects of legal translation: A model of text analysis for training legal translators (Barabino, 2020: 296-7)

2.1.1 ทฤษฎีการแปลสโกพออส (Skopostheorie) ของคารารินา ไรส์ (Katharina Reiss) และฮันส์ เจแพรร์เมียร์ (Hans J. Vermeer)

ทฤษฎีการแปลสโกพออส (Skopostheorie) (วรรณ แสงอร่ามเรือง, 2552) เป็นทฤษฎีที่เสนอให้การแปลยึดที่วัตถุประสงค์และเป้าหมายเป็นสำคัญ โดยมีหลักคิดพื้นฐาน คือ “ตัวบทเป็นการนำเสนอเนื้อหาที่เฉพาะเจาะจงในวัฒนธรรมหนึ่ง ดังนั้น การแปลจึงเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมไปในตัวด้วยทุกครั้ง”

ไรส์และแพรร์เมียร์ได้เสนอหลักสำคัญในทฤษฎีการแปลสโกพออสด้วยกันทั้งสี่หลักการ ได้แก่

1) วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของงานแปลย่อมเป็นตัวกำหนดการแปล (translational action)

2) ตัวบทแปลคือการเสนอข้อมูลในรูปแบบของวัฒนธรรมและภาษาปลายทาง โดยมีที่มาจากต้นฉบับซึ่งอยู่ในรูปแบบของวัฒนธรรมและภาษาต้นทาง

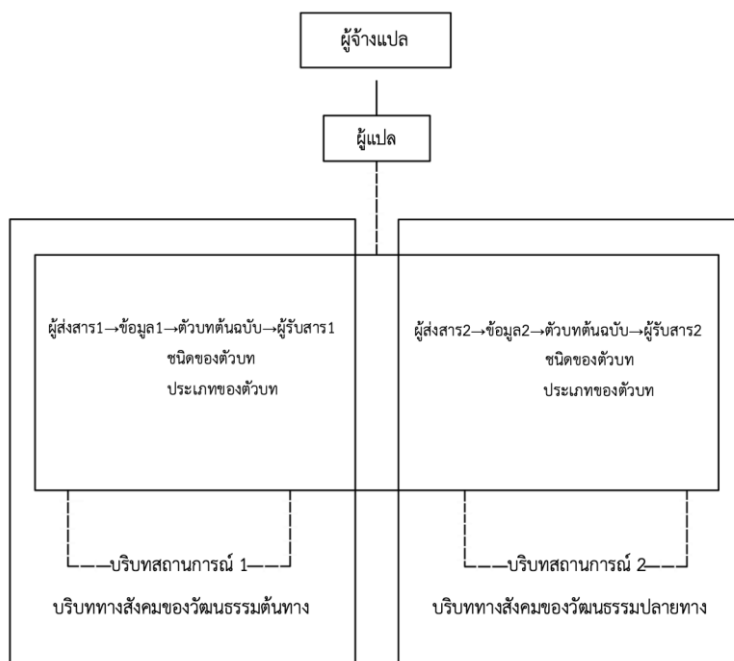
3) ตัวบทแปลเป็นการถ่ายทอดข้อมูลที่ใช้ภาษาต้นทางในลักษณะที่ไม่สามารถแปลกลับได้โดยง่าย

- 4) ตัวบทแปลต้องอ่านแล้วเข้าใจได้ในตัวเอง
- 5) ตัวบทแปลต้องสอดคล้องกับต้นฉบับ
- 6) หลักสำคัญทั้งห้าประการที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้นมีความสำคัญลดหลั่นกันไป

ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากหลักสำคัญข้างต้นทั้งหมดแล้ว ย่อมเข้าใจได้ว่าทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับ วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของงานแปลเป็นอันดับแรก ซึ่งหมายความว่า ทุกการตัดสินใจในระหว่าง แปลนั้น วัตถุประสงค์ของงานแปลเป็นหลักสำคัญที่สุดที่ผู้แปลพึงระลึก ดังนั้น ในการแปล ผู้แปลต้อง ตอบคำถามก่อนว่า ตนจะแปลไปเพื่ออะไร จากนั้นจึงค่อยพิจารณาว่า ตนจะแปลอย่างไร ยกตัวอย่าง เช่น หากเราจะแปลหนังสือพัฒนาตัวเองเรื่องความรู้ทางการเงินที่ต้นฉบับตีพิมพ์ในสหรัฐอเมริกาให้ คนไทยอ่าน ผู้แปลต้องคำนึงว่า คนไทยที่จะอ่านฉบับแปลมีกลุ่มใดบ้าง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเงิน ของสหรัฐอเมริกาต่างกับของไทยอย่างไร เนื้อหาส่วนไหนที่ควรอธิบายเพิ่ม ดัดแปลง หรือตัดออก กล่าวคือ เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของการแปล ผู้แปลต้องคำนึงถึงผู้รับสารเป็นหลัก

แผนภูมิแสดงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อกระบวนการแปลของไรส์

แผนภูมิข้างต้นแสดงปัจจัยสำคัญเจ็ดประการที่สำคัญต่อกระบวนการแปล ประกอบไปด้วย 1) ผู้แปล 2) กระบวนการแปล 3) ผู้ส่งสาร 4) การสื่อสาร 5) ตัวบท 6) ผู้รับสาร 7) การถ่ายทอด โดย แยกอธิบายได้ดังนี้

2.1.2.1 ผู้แปล

ผู้แปลเรียกได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในกระบวนการแปล เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ส่งสารจากวัฒนธรรมต้นทางไปยังวัฒนธรรมปลายทางโดยอาจต้องแปลตามแนวทางที่ผู้จ้างงานมอบหมายไว้ในบางกรณี ทุกการกระทำในการทำงานแปลต้องพึงการตัดสินใจของตนเป็นสำคัญ ซึ่งการตัดสินใจของนักแปลมีสามขั้นตอน ได้แก่ 1) พิจารณาหาหน้าที่ของงานแปลเพื่อให้งานแปลที่ออกมาบรรลุวัตถุประสงค์ 2) เลือกวิธีการแปลที่เหมาะสมกับปัจจัยต่าง ๆ ของงานแปล 3) วางแผนในส่วนจของรายละเอียดของเนื้อหา เช่น กระบวนการแปล การเรียบเรียงหรือการเสริมเติมแต่งใจความต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับหน้าที่ของตัวบทแปล

2.1.2.2 กระบวนการแปล

ส่วนนี้คือขั้นตอนที่นักแปลสร้างผลงานแปลขึ้นมาผ่านขั้นตอนในการทำความเข้าใจต้นฉบับด้วยการวิเคราะห์และตีความด้วยหลักการต่าง ๆ แล้วเรียบเรียงออกมาเป็นภาษาปลายทาง

2.1.2.3 ผู้ส่งสาร

ปัจจัยนี้มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการตัดสินใจในการแปล เนื่องจากตัวตนหรือผลงานของผู้ส่งสารอาจมีผลต่อการเลือกใช้ลีลา เนื้อหา หรือวิธีการนำเสนอใจความในงานแปล หากผู้แปลศึกษาประวัติของผู้ส่งสาร ย่อมส่งผลให้ผู้แปลเข้าใจตัวบทที่ตนได้รับมอบหมายให้แปลได้ดีขึ้น

2.1.2.4 การสื่อสาร

เครื่องมือสื่อสารในการแปล คือ ตัวบท โดยมีผู้ส่งสารทำหน้าที่ในการลำเลียงตัวบทผ่านไปยังผู้รับสาร ส่วนการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมนั้นมีผู้ทำหน้าที่ลำเลียง คือ นักแปล ซึ่งนักแปลพึงตระหนักถึงข้อเท็จจริงที่ว่า บริบทสถานการณ์ที่ต่างกันย่อมส่งผลต่อการสื่อสาร เนื่องจากเวลาสถานที่ สังคม และวัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อผู้รับสารในแง่ของทัศนคติและการรับรู้ข้อมูล เพราะเหตุนี้ การสื่อสารมักเป็นปัญหาในการแปลอยู่เสมอ

2.1.2.5 ตัวบท

ในการแปล ตัวบทเป็นสิ่งที่สร้างอุปสรรคในด้านตัวภาษา เช่น การเลือกสรรคำ ไวยากรณ์ โครงสร้าง สีลา ลำดับใจความ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ย่อมแตกต่างกันไปในแต่ละภาษา ดังนั้น ผู้แปลต้องวิเคราะห์และตัดสินใจให้ดีว่า ตนจะสามารถถ่ายทอดปัจจัยต่าง ๆ เหล่านั้นออกมาเป็นภาษาปลายทางได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งการตัดสินใจนั้น ผู้แปลจำเป็นต้องวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ในบริบทสถานการณ์ของภาษาปลายทาง เช่น ประเภทของตัวบท ขนบ ผู้รับสารและผู้ส่งสารในวัฒนธรรมของภาษาปลายทาง เป็นต้น

2.1.2.6 ผู้รับสาร

ผู้แปลต้องพิจารณาให้ดีว่าผู้รับสารในบริบทสถานการณ์ของภาษาปลายทางนั้นมีลักษณะเป็นอย่างไร เพราะยิ่งผู้แปลเข้าใจผู้รับสารมากเท่าไร งานแปลจะยิ่งเข้าถึงผู้รับสารมากเท่านั้น เนื่องจากผู้แปลสามารถตัดสินใจเลือกการถ่ายทอดใจความที่มีประสิทธิภาพในการเข้าถึงผู้รับสารโดยใช้ข้อมูลที่ได้มาจากการพิจารณาผู้รับสาร

2.1.2.7 การถ่ายทอดความ

การตัดสินใจเลือกวิธีถ่ายทอดใจความจากต้นฉบับมาเป็นฉบับแปลนั้น เป็นหน้าที่อันท้าทายของผู้แปล เพราะบริบทสถานการณ์ที่แตกต่างกันย่อมส่งผลให้เกิดเงื่อนไขต่าง ๆ ในการสื่อสารให้เข้าถึงผู้รับสารโดยให้เป็นไปตามความต้องการของผู้จ้างงาน หรือเป็นไปตามหน้าที่และจุดประสงค์ของตัวบทแปล ซึ่งอาจจะแตกต่างจากในบริบทสถานการณ์ของต้นฉบับก็ได้ ผู้แปลจะต้องหาวิธีการแปลใดที่เหมาะสมโดยมีปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้เป็นตัวกำหนด

2.1.2 แนวทางการแปลแบบตีความ (Interpretive Approach Translation) ของฌอง เดอลิสส์ (Jean Delisle)

การแปลงานเพื่อนำมาใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องไม่ใช่การแปลคำ แต่เป็นการถ่ายทอดมโนทัศน์ ต่างกับความเข้าใจดั้งเดิมที่ว่า การแปลคือการถอดรหัสจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง ราวกับว่าทุกภาษามีสมมูลภาพที่แทนมโนทัศน์ของซึ่งกันและกันได้โดยสมบูรณ์ แต่ความจริงหาเป็นเช่นนั้นไม่ การแปลแบบถ่ายทอดมโนทัศน์หรือการแปลแบบตีความของฌอง เดอลิสส์เป็นการ

แปลที่มีกระบวนการแบบที่นักแปลต้องทำความเข้าใจตัวบทก่อน จากนั้นให้แปลงใจความที่ได้ให้อยู่ในรูปไร้ภาษา แล้วจึงถ่ายทอดออกมาเป็นอีกภาษาหนึ่ง แนวทางการแปลในลักษณะนี้ทำให้งานแปลออกมาเป็นธรรมชาติ สื่อสารเข้าใจ และไม่ติดรูปภาษาอันไม่พึงประสงค์จากภาษาต้นทาง ซึ่งตัวอย่างปัญหาการแปลแบบติดรูปภาษาต้นทางและบทแปลที่ถูกต้องที่สามารถเชื่อมโยงเข้ากับแนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์มีการรวบรวมไว้เป็นจำนวนมากในหนังสือที่ชื่อว่า “เกร็ดวิชาแปล” ของสถาพร ฉันทประสูตร (2562: 102) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“His body had teetered on the edge of rejection, but his will had turn the tide.” ประโยคนี้มีผู้แปลไว้ว่า “ร่างกายของเขาถูกขัดเซไปถึงเส้นขอบของการปฏิเสธ แต่แล้วความมุ่งมั่นของเขาก็ทำให้กระแสน้ำเปลี่ยนทิศ” ซึ่งสถาพร (2562: 102) ชี้ว่า นักแปลส่วนมากมีปัญหาเรื่องการดูไม่ออกว่าลีที่ตนอ่านอยู่นั้นเป็นสำนวน และไม่ฉงนใจกับคำแปลที่ไม่สมเหตุสมผล สำนวนในตัวอย่างอยู่ที่คำว่า “teether on the edge” และ “turn the tide” ส่วนคำแปลที่ไม่สมเหตุสมผล ได้แก่ “เส้นขอบของการปฏิเสธ” และ “ทำให้กระแสน้ำเปลี่ยนทิศ” ในส่วนของสำนวนกริยาลี “teether on the edge” มีความหมายจริง ๆ ว่า “be very close to a difficult or dangerous situation” ส่วน “turn the tide” หมายความว่า “to change a situation or people’s opinions to the opposite of what they were before” ความหมายของสำนวนข้างต้นทำให้เห็นได้ว่าการแปลว่า “เส้นขอบของการปฏิเสธ” และ “ทำให้กระแสน้ำเปลี่ยนทิศ” นั้นไม่ถูกต้อง ผู้แปลอาจไม่ทันได้คิดว่าเส้นขอบของการปฏิเสธนั้นไม่ได้ให้มนต์คนที่สอดคล้องกับบริบท และไม่ทันได้คิดว่า หากไม่ใช่เรื่องแต่ง คนเราไม่สามารถทำให้กระแสน้ำเปลี่ยนทิศได้ และสถาพร (2562: 103) ได้เสนอบทแปลประโยคดังกล่าวไว้ว่า “แม้เขาแทบถูกทอดทิ้งให้เสียชีวิต แต่ความมุ่งมั่นก็พลิกสถานการณ์ได้” สังเกตได้ว่าแนวทางที่สถาพรยกขึ้นมาแนะนำให้ผู้อ่านทำตามคือการนึกภาพตามหลังจากทำความเข้าใจต้นฉบับ ซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนการทำความเข้าใจตัวบทและขั้นตอนการถอดใจความของภาษาต้นทางให้อยู่ในรูปไร้ภาษาของเดอลิสส์

แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์มีทั้งสิ้นสามขั้นตอนซึ่งแยกอธิบายได้ดังนี้ (Delisle, 1988: 53-69)

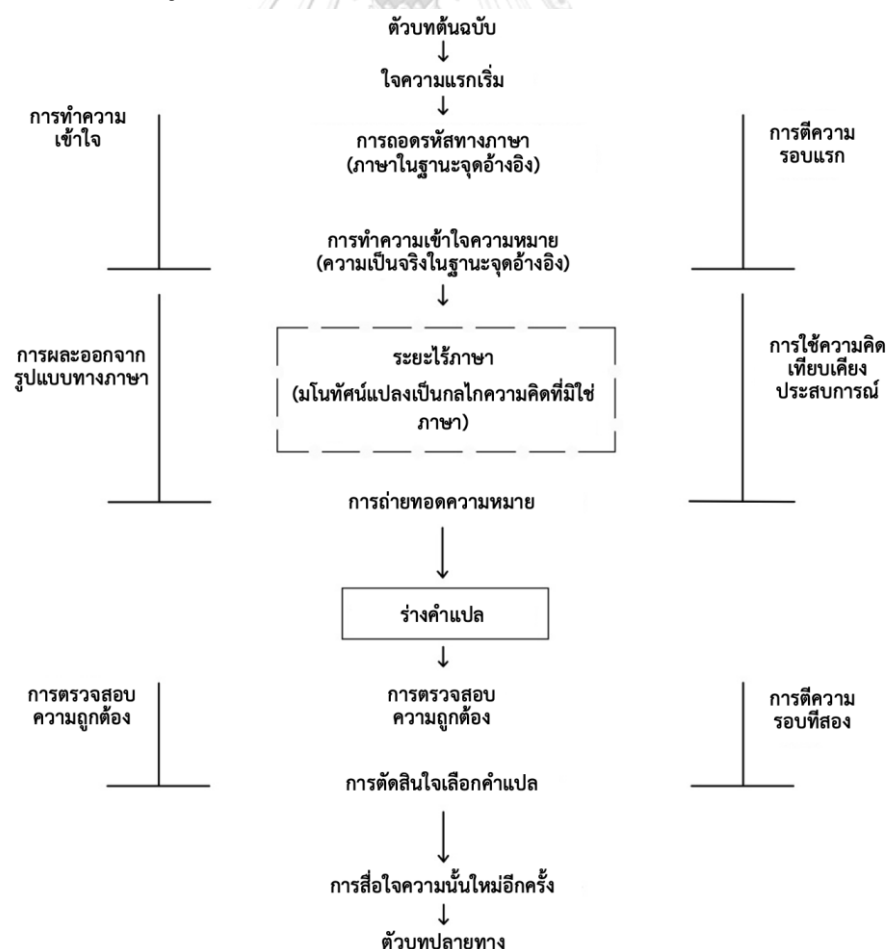
ขั้นตอนแรก คือ การทำความเข้าใจ (comprehension) นักแปลต้องเข้าใจต้นฉบับโดยอาศัยตัวภาษา และองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการเข้าใจตัวบทต้นฉบับ ขั้นตอนการทำความเข้าใจนี้แบ่งออกเป็นสองระดับ ได้แก่ ระดับคำและระดับความหมายโดยรวม โดยระดับคำ (significance)

หมายถึง คำศัพท์ ไวยากรณ์ และโครงสร้างประโยค ส่วนระดับความหมายโดยรวม (understanding meaning) หมายถึง บริบทและความรู้ต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการทำความเข้าใจเนื้อหาในตัวบท

ขั้นตอนที่สอง คือ การผล่อจากรูปแบบทางภาษา (reformulation) กล่าวคือ เป็นการที่ผู้แปลนำข้อมูลหรือใจความที่ได้จากการทำความเข้าใจตัวบทในขั้นตอนแรกมาแปลงเป็นมโนทัศน์แบบไร้ภาษาโดยใช้เหตุผล (reasoning) เพื่อเตรียมนำไปแปลงเป็นอีกภาษาหนึ่งโดยผ่านการเทียบเคียง (analogy) การเชื่อมโยง (association) กระบวนการหาเหตุผล (deduction) หรือการอนุมาน (inference)

ขั้นตอนที่สาม คือ การตรวจสอบความถูกต้อง (verification) เป็นการทบทวนว่าข้อความในภาษาปลายทางมีความเท่าตรงหรือสมมูลภาพใกล้เคียงกับต้นฉบับหรือไม่ ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้แปลที่ต้องทำให้ใจความของทั้งสองภาษาใกล้เคียงกันมากที่สุด

แผนภูมิแสดงแนวทางการแปลแบบตีความของฌอง เดอลิลล์

2.2 แนวทางการสร้างคำใหม่และการแปลคำสร้างใหม่

2.2.1 แนวทางการสร้างคำใหม่ในภาษาอังกฤษ (word formation) ของอาร์เจนนิส เอ ซาปาตา (Argenis A. Zapata)

การสร้างคำ หมายถึง การเกิดใหม่ของคำโดยใช้คำหรือรูปแบบของคำที่มีอยู่เดิมเป็นพื้นฐาน ซึ่งซาปาตา (Zapata, 2007) ได้เสนอว่าการสร้างใหม่มีห้าแนวทาง ได้แก่ 1) การเติมหน่วยคำ (affixation) 2) การประสมคำ (compounding) 3) การเปลี่ยนแปลงหน่วยคำ (symbolism) 4) การซ้ำคำ (reduplication) และ 5) การผันคำ (suppletion) โดยแยกอธิบายโดยละเอียดได้ดังนี้

2.2.1.1 การเติมหน่วยคำ หมายถึง การสร้างคำขึ้นใหม่ด้วยวิธีการเติมหน่วยคำที่มีอยู่เดิม อันประกอบไปด้วย 1) หน่วยคำเติมหน้า (prefix) 2) หน่วยคำเติมกลาง (infix) และ 3) หน่วยคำเติมท้าย (suffix)

1) หน่วยคำเติมหน้า คือ หน่วยคำที่ประกอบอยู่หน้าคำหลัก มีหน้าที่ปรับแต่งความหมายของคำโดยไม่เปลี่ยนชนิดของคำ แบ่งออกได้เป็นสามประเภท ได้แก่ 1) หน่วยคำเติมหน้าที่ให้ความหมายเชิงปฏิเสธ เช่น in- im- un- dis- mis- non- เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่น independent undone dislocate mistake nonsense เป็นต้น 2) หน่วยคำเติมหน้าที่ทำให้เป็นคำกริยา เช่น en- em- เป็นต้น ยกตัวอย่างเช่น enable empower enroll empanel เป็นต้น และ 3) หน่วยคำเติมหน้าที่มอบความหมายเสริมให้กับคำที่มีอยู่เดิม เช่น sub- pro- re- under- out- con- photo- ฯลฯ ยกตัวอย่างเช่น subconscious pro-democracy reconcile underperform outsmart concurrently photosynthesis เป็นต้น

2) หน่วยคำเติมกลาง คือ หน่วยคำที่แทรกอยู่ตรงกลางของคำหลัก พบได้น้อยในภาษาอังกฤษ ส่วนมากใช้เพื่อเน้นอารมณ์ในความหมาย เช่น fan-bloody-tastic เป็นต้น

3) หน่วยคำเติมท้าย คือ หน่วยคำที่ประกอบอยู่ท้ายคำหลัก มีผลทำให้ชนิดของคำเปลี่ยนไป แบ่งออกได้เป็นสามประเภท ได้แก่ 1) หน่วยคำเติมท้ายที่ทำให้เป็นคำนาม เช่น -tion -ation -ition -sion -ment -al -ence -ship ฯลฯ ยกตัวอย่างเช่น seduction temptation

intuition persuasion commitment approval competence relationship 2) หน่วยคำเติมท้ายที่ทำให้เป็นคำคุณศัพท์ เช่น -able -ible -ent -ant -ive -ory ยกตัวอย่างเช่น comfortable edible constituent significant comprehensive obligatory และ 3) หน่วยคำเติมท้ายที่ทำให้เป็นคำกริยา เช่น -en -ify -ize ยกตัวอย่างเช่น wooden indemnify institutionalize เป็นต้น

2.2.1.2 การประสมคำ หมายถึง การนำหน่วยคำอิสระ (free morpheme) หรือคำหลักตั้งแต่สองหน่วยคำขึ้นไปมารวมกันจนเกิดเป็นคำใหม่ คำหลักที่จะนำมาประสมกันนั้นจะเป็นคำชนิดใดก็ได้ ขึ้นอยู่กับไวยากรณ์หรือการยอมรับจากผู้ใช้ภาษา คำประสมที่เกิดขึ้นส่วนมากจะมีคำนามเป็นคำหลัก โดยคำประสมแบ่งออกได้เป็นสองประเภทหลัก ได้แก่ 1) คำนามประสม (compound noun) อาจเป็นคำนามประสมกับคำนาม กริยาเติม -ing หรือกริยาเติม -er -or เช่น boy school, dancing machine, demon slayer เป็นต้น อาจเป็นคำกริยาเติม -er ประสมกับคำบุพบท เช่น passer-by หรืออาจเป็นคำนามประสมกับคำบุพบทและต่อด้วยคำนาม เช่น barrister-at-law เป็นต้น และ 2) คำคุณศัพท์ประสม (compound adjective) เช่น densely-populated, far-reaching, fat-free เป็นต้น

2.2.1.3 การเปลี่ยนแปลงภายในหน่วยคำ หมายถึง การเปลี่ยนวิธีออกเสียงเพื่อเปลี่ยนหน้าที่ทางไวยากรณ์ แบ่งออกเป็นสองวิธี ได้แก่ 1) การเปลี่ยนสระของคำเพื่อบ่งบอกความเป็นพหูพจน์ เช่น woman → women, tooth → teeth, fungus → fungi, phenomenon → phenomena เป็นต้น และ 2) การเปลี่ยนสระหรือการออกเสียงบ่งบอกรูปกาล เช่น run → ran, eat → ate, find → found, grow → grew เป็นต้น

2.2.1.4 การซ้ำคำ หมายถึง การสร้างคำใหม่โดยการซ้ำคำทั้งหมดหรือบางส่วน เช่น muddle-puddle, dillydally, widdle-waddle เป็นต้น

2.2.1.5 การผันคำ หมายถึง การสร้างคำใหม่โดยการเปลี่ยนรูปคำโดยยังคงความหมายเดิมไว้ เช่น good → better → best, bad → worse → worst, be → was, were → been เป็นต้น

จากแนวทางการสร้างคำใหม่ที่ชาวภาษาเสนอไว้ ผู้วิจัยสามารถนำมาใช้วิเคราะห์ลักษณะการสร้างคำศัพท์เฉพาะทางคัตสรรเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบัญญัติคำใหม่ในภาษาไทยโดยใช้ลักษณะ

การสร้างคำศัพท์ที่ใกล้เคียงกันให้ได้มากที่สุดเพื่อสมมูลภาพของมโนทัศน์ระหว่างภาษาต้นทางและภาษาปลายทาง

มากไปกว่านั้น การเปลี่ยนแปลงของภาษา (language change) ก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการแปลคำศัพท์ที่คัดสรรด้วย นอร์ดควิสต์ (Nordquist, 2019) เสนอว่า การเปลี่ยนแปลงของภาษา มีสี่ประเภท ได้แก่ 1) การเปลี่ยนแปลงของเสียง (sound change) 2) การเปลี่ยนแปลงของหน่วยคำ (lexical change) 3) การเปลี่ยนแปลงของความหมาย (semantic change) และ 4) การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประโยค (syntactic change) โดยแยกอธิบายได้ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงของเสียง (sound change) หมายถึง การที่คำหนึ่ง ๆ มีการออกเสียงที่ผิดแปลกไปจากเดิมในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ 1) Aphesis คือ การละสระเสียงสั้นที่เป็นเสียงขึ้นต้นของคำนั้น เช่น around → round, because → 'cause, opossum → possum เป็นต้น 2) Apocope คือ การตัดเสียงท้ายออก เช่น photograph → photo, abdominal muscle → abs, biology → bio เป็นต้น 3) Assimilation คือ การกลืนกันของหน่วยเสียงที่อยู่ใกล้เคียงกัน เช่น คำว่า handbag จากเดิมที่ออกเสียง /'hændbæg/ กลายเป็น /'hæmbæg/ เป็นต้น 4) Dissimilation คือ การละการออกเสียงพยัญชนะตัวหนึ่งในคำ เช่น การละเสียง /r/ ในคำว่า gove(r)ner หรือการละเสียง /t/ ใน water ของภาษาอังกฤษแบบค็อกนีย์ 5) Lexical diffusion คือ การเปลี่ยนแปลงของเสียงในหน่วยคำระดับย่อย อาจมีผลไปถึงความหมายของคำนั้นด้วย เช่น การเปลี่ยนเสียง /u:/ เป็น /ʊ/ ในคำว่า good กับ food 6) Metathesis คือ การเปลี่ยนตำแหน่งของหน่วยเสียงในคำ เช่น relevant → “rev-e-lent” cavalry → “calvary” prescription → “per-scrip-tion” เป็นต้น 7) Prothesis คือ การเติมหน่วยเสียงเข้าไปในตอนต้นของคำ เช่น afar anew especially เป็นต้น และ 8) Syncope คือการละเสียงสระในคำ เช่น การละเสียง /ə/ ใน cam(e)ra หรือ fav(o)rite เป็นต้น

2. การเปลี่ยนแปลงของหน่วยคำ (lexical change) หมายถึง การที่คำหนึ่งมีโครงสร้างภายในตัวคำที่เปลี่ยนไป อาจเป็นการลด เพิ่ม แปลง หรือผสมกันกับอีกคำหนึ่ง ซึ่งเชลซี (2020) แยกการเปลี่ยนแปลงของหน่วยคำออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ 1) Commonisation หรือการที่วิสามานยนามกลายเป็นสามัญนามไปโดยปริยาย เช่น การที่คนไทยเรียกบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปยี่ห้อใด ๆ ว่า “มาม่า” อันมีที่มาจากบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปยี่ห้อที่ติดตลาดมากที่สุด หรือการใช้คำว่า google แทนคำว่า search เป็นต้น 2) Acronyms and Initialisms หรือการย่อคำโดยใช้พยัญชนะต้นของแต่ละคำ

ในกลุ่มมารวเป็นคำเดียว เช่น “as soon as possible” → ASAP หรือ “as known as” → AKA เป็นต้น 3) Blends หรือการนำส่วนใดส่วนหนึ่งของคำสองคำมารวมกันเป็นคำใหม่เพื่อให้ได้ความหมายของทั้งสองคำมารวมกันด้วย เช่น breakfast + lunch = brunch หรือ education + entertainment = edutainment เป็นต้น 4) Shortenings หรือการตัดบางส่วนของคำที่สามารถละในฐานที่เข้าใจได้ออกไป เช่น maximum → max หรือ minimum → min เป็นต้น และ 5) Borrowings หรือการนำคำจากภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาตนเอง เช่น การยืมคำว่า sofa มาจากภาษาอาหรับ คำว่า kowtow จากภาษาจีน หรือคำว่า bong จากภาษาไทย เป็นต้น

3. การเปลี่ยนแปลงของความหมาย (semantic change) หมายถึง การที่คำ ๆ หนึ่งมีการนำมาใช้ในฐานที่มีความหมายต่างจากที่เคยใช้อยู่เดิมในบริบทที่ต่างกันไป แบ่งออกได้เป็น 7 ประเภท ได้แก่ 1) Amelioration คือ การที่ความหมายของเปลี่ยนไปในทางบวกมากขึ้น เช่น คำว่า knight ในสมัย Old English มีความหมายว่า เด็กหนุ่ม หรือคนรับใช้ แต่ใน ค.ศ. 1100 ความหมายเปลี่ยนเป็น อัศวิน 2) Pejoration คือการที่ความหมายเปลี่ยนไปในทางลบ เช่น คำว่า notorious จากเดิมที่แปลว่า มีชื่อเสียง กลักลายเป็น มีชื่อเสียงในทางที่ไม่ดี 3) Broadening คือ การที่ความหมายของคำตีความได้กว้างกว่าเดิม เช่น คำว่า virus จากเดิมที่หมายถึงเพียงแค่เชื้อโรคชนิดหนึ่ง แต่ต่อมาสามารถหมายถึงซอฟต์แวร์ที่อันตรายต่อคอมพิวเตอร์ 4) Semantic Narrowing คือ การที่ความหมายของคำตีความได้แคบลง เช่น คำว่า handsome จากเดิมที่ใช้บรรยายคนหน้าตาดีได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง แต่ต่อมานิยมใช้กับผู้ชายเท่านั้น 5) Bleaching คือ การนำคำไปใช้ในลักษณะที่มีความหมายแบบเป็นศัพท์สแลง เช่น คำว่า shit แต่เดิมหมายถึง สิ่งของทั่ว ๆ ไป ซึ่งมีความหมายพ้องกับ thing หรือ stuff แต่ต่อมามีความหมายว่า อูจจาระ หรือใช้เป็นคำสบถเพื่อแสดงความรู้สึกตกใจหรือความรู้สึกในสถานการณ์ที่ภัยอันตรายกำลังจะเข้ามาถึง เป็นต้น 6) Metaphor คือ การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำโดยความหมายใหม่นั้นมีความสัมพันธ์กับความหมายของอีกคำหนึ่ง กล่าวคือ มีมโนทัศน์เหมือนกันในบางแง่มุม เช่น คำว่า root ที่แปลว่ารากไม้ มีความหมายใหม่เป็น root ในทางคณิตศาสตร์ซึ่งหมายถึงรากของจำนวน และ 7) Metonymy คือ การใช้คำ ๆ หนึ่งมาแทนอีกคำหนึ่งที่มีความหมายใกล้เคียงกัน เช่น การใช้คำว่า suite แทนคำว่า businessman หรือการใช้คำว่า เกียร์ แทนนิสิตวิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น

4. การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประโยค (syntactic change) หมายถึง การที่โครงสร้างประโยคหนึ่งเดิมเคยสื่อความหมายได้อย่างหนึ่ง แต่ต่อมาสามารถสื่อเป็นความหมายอย่างอื่นที่ต้องอาศัยโครงสร้างประโยคอีกแบบได้ เช่น “I’m so hungry.” อาจตีความเป็นประโยคบอกเล่าว่าหิว หรือประโยคคำสั่งให้ไปทำอาหารมาให้ เป็นต้น

2.2.2 แนวทางการบัญญัติศัพท์และการจัดทำพจนานุกรมศัพท์เฉพาะสาขาวิชาของสม ศีล ฌานวังสะ

ความหมายของคำว่า “คำ” (word) มีความหมายต่างกันไปในแง่ต่าง ๆ แต่ในแง่ของการบัญญัติศัพท์ “คำ” หมายรวมถึง รูปคำและความหมาย หรืออาจหมายถึงเพียงแค่รูปคำอย่างเดียวก็ได้ การบัญญัติศัพท์เป็นการวางแผนภาษาอย่างหนึ่ง (language planning) มีสี่ขั้นตอน ได้แก่ 1) การคัดเลือกบรรทัดฐาน (selecting the norm) 2) การกำหนดแบบแผน (codification) 3) การปรับให้ทันสมัย (modernization) และ 4) การนำไปใช้ โดยขั้นตอนทั้งสี่แยกอธิบายได้ดังนี้

2.2.2.1 การคัดเลือกบรรทัดฐาน คือ การเลือกภาษากลางสำหรับสื่อสารกันระหว่างคนในสังคม

2.2.2.2 การกำหนดแบบแผน คือ ภาษาบรรทัดฐานที่ใช้ต้องมีการใช้ตัวอักษร วิธีสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน ไวยากรณ์ คำศัพท์ และวิธีการออกเสียงที่เป็นระบบ

2.2.2.3 การปรับให้ทันสมัย คือ การที่ผู้บัญญัติต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับช่วงเวลาปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบัญญัติคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ผู้บัญญัติต้องใช้คำในภาษาบรรทัดฐานที่มีอยู่แล้วหรือยืมศัพท์ภาษาต่างประเทศมาใช้

2.2.2.4 การนำไปใช้ คือ การที่ผู้บัญญัติต้องคำนึงถึงการนำไปใช้ได้จริงของคำศัพท์ ต้องพยายามบัญญัติให้เป็นที่ยอมรับ

เกณฑ์การบัญญัติศัพท์ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา มีสามข้อ ได้แก่ 1) การใช้คำในภาษาไทยที่สื่อความหมายได้ตรงหรือใกล้เคียงกับความหมายในภาษาเดิม เช่น marketing = การตลาด 2) การใช้คำบาลีสันสกฤตที่มีในภาษาไทยหากหาคำไทยที่เหมาะสมไม่ได้ เช่น good governance = ธรรมาภิบาล 3) การใช้วิธีทับศัพท์หากหาคำบาลีสันสกฤตที่เหมาะสมไม่ได้ เช่น aval = อาวัล เป็นต้น (สมศีล ฌานวังสะ, 2554)

สมศีล ฆานวงศ์วิเคราะห์แนวทางการบัญญัติศัพท์โดยใช้เกณฑ์ทั้งสามข้อดังที่กล่าวไว้ข้างต้น โดยสรุปได้เป็นสามแนวทาง ได้แก่ 1) วิธีทับเทียบ (mapping-matching) คือ การนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม เช่น ความสงบเรียบร้อยของประชาชน = public order ซึ่งคำภาษาไทยสื่อได้ถึงสภาพของสาธารณะที่เป็นอย่างปกติสุข เช่นเดียวกันกับคำภาษาอังกฤษ 2) การบัญญัติศัพท์โดยวิธีแปลยืม (loan translation) คือ การแปลความหมายโดยถอดรูปศัพท์ของภาษาเดิมมาใช้ในภาษาไทย เช่น นิติปรัชญา = philosophy of law มาจาก law (นิติ) + philosophy (ปรัชญา) และ 3) การบัญญัติศัพท์โดยวิธีการยืมตรง (direct borrowing) หรือการทับศัพท์ คือ การถอดเสียงภาษาเดิมมาเขียนตามอักขระวิธีของภาษาไทยโดยพยายามให้คำที่ได้สามารถอ่านออกเสียงใกล้เคียงกับคำเดิมมากที่สุด เช่น คอมมิวนิสต์ = communist เฮลิคอปเตอร์ = helicopter หรือ คอมพิวเตอร์ = computer เป็นต้น

2.2.3 แนวทางการแปลคำสร้างใหม่ของปีเตอร์ นิวมาร์ก (Peter Newmark)

คำสร้างใหม่ (neologism) หมายความว่า หน่วยศัพท์ (lexical unit) ที่สร้างขึ้นใหม่หรือหน่วยคำที่มีอยู่เดิมแต่ได้ความหมายใหม่ (Newmark, 1988: 140)

นิวมาร์ก (Newmark, 1988) ให้ข้อคิดเห็นว่า คำสร้างใหม่อาจเป็นอุปสรรคอันดับหนึ่งของนักแปลอาชีพที่ไม่ใช่สายวรรณกรรม คำสร้างใหม่เกิดจากหลายปัจจัย เช่น สิ่งใหม่และกระบวนการใหม่ ๆ ที่เกิดจากเทคโนโลยี ความคิดและความรู้สึกต่าง ๆ อันเกิดจากสื่อ คำศัพท์เฉพาะทางสังคมศาสตร์ ศัพท์สแลง ภาษาถิ่นที่เข้ามาในภาษาในกระแสหลัก คำยืมจากภาษาต่างประเทศ เป็นต้น นิวมาร์กได้เสนอคำสร้างใหม่ 12 ประเภทและแนวทางการแปลสำหรับประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.2.3.1 คำเก่าที่มีความหมายใหม่ (old word with new sense) มักเป็นคำที่ไม่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและเทคโนโลยี คำเก่าที่มีความหมายใหม่ส่วนมากจะได้รับการแปลด้วยการนำคำที่มีอยู่แล้วในภาษาปลายทางมาใช้แทนในลักษณะเป็นคำอธิบายแบบรวบรัด เช่น การที่กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศนำคำว่า gay ที่มีอยู่แล้วในภาษาอังกฤษมาใช้แทนคำว่า homosexuality เพื่อเลี่ยงนัยประหวั่น (connotation) เชิงลบ ทำให้คำว่า gay ได้รับความหมายใหม่ เป็นต้น

2.2.3.2 สหพทเก่าที่มีความหมายใหม่ (existing collocations with new sense) คือกลุ่มคำที่ปรากฏร่วมกันในฐานะคำอธิบายทั่ว ๆ ไปที่กลายเป็นคำศัพท์เฉพาะในภายหลัง อาจมี

หรือไม่มีความหมายเกี่ยวกับวัฒนธรรมก็ได้ ในกรณีที่ภาษาปลายทางมีมีโนทัศน์ของสหพทเก่าที่มีความหมายใหม่นั้นอยู่แล้ว ภาษาปลายทางนั้นก็มักจะมีคำแปลที่ได้รับการยอมรับอยู่แล้วด้วยหรืออาจมีคำแปลอยู่แล้วในรูปแบบการแปลตรงตัว (through-translation) ในทางตรงกันข้าม ในกรณีที่ภาษาปลายทางไม่มีมีโนทัศน์ของสหพทเก่าที่มีความหมายใหม่ วิธีการแปลที่ต้องใช้คือการแปลแบบอธิบายรวบรัดเพื่อให้ได้สมมูลภาพ เช่น คำว่า listed building (Cambridge University Press, 2013) หมายถึง “a building of great historical or artistic value that has official protection to prevent it from being changed or destroyed” ซึ่งแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า สิ่งก่อสร้างภายใต้การพิทักษ์ เป็นต้น

2.2.3.3 คำที่สร้างขึ้นใหม่ (new coinage) เป็นกลุ่มคำประเภทที่มีสมมติฐานว่าไม่มีอยู่จริง เพราะคำใหม่ย่อมประกอบไปด้วยหน่วยคำเดิมที่มีความหมายอยู่แล้ว หรือไม่ก็สร้างมาจากการเลียนเสียงที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ (phonaesthetics) หรือสร้างขึ้นมาจากการรับรู้ข้ามประสาทสัมผัส (synaesthesia) ในปัจจุบัน คำที่สร้างขึ้นใหม่โดยทั่วไปแล้วจะมาจากชื่อเครื่องหมายการค้าที่มักมีการนำไปใช้ในภาษาปลายทางด้วยวิธีทับศัพท์ เช่น Bacardi Schwepps Persil เป็นต้น แต่ถ้าหากว่าชื่อเครื่องหมายการค้าไม่มีนัยสำคัญทางวัฒนธรรมหรือการบ่งบอกตัวตนของแบรนด์ ชื่อเครื่องหมายการค้านั้นก็อาจโดนแปลงเป็นชื่ออื่นหรือคำศัพท์อื่น ๆ ที่เป็นคำทั่วไปและสื่อความได้ด้วยเหตุนี้ ชื่อเครื่องหมายการค้า Revlon อาจเลือกแปลได้หลากหลาย เช่น แปลทับศัพท์ว่า Revlon หรือแปลโดยอิงตัวตนของแบรนด์ได้ว่า lipstick หรือ fashionable American เป็นต้น

2.2.3.4 คำยืม (derived word) เป็นกลุ่มคำศัพท์ใหม่ที่เกิดขึ้นจากการยืมหน่วยคำจากภาษากรีกโบราณและภาษาละตินที่มีความหมายสอดคล้องกับคำที่จะบัญญัติขึ้นใหม่นั้น วิธีที่ใช้บัญญัติมักเป็นการเติมหน่วยคำเติมท้าย (suffix) เช่น -ismo -ismus -ija เป็นต้น อย่างไรก็ตาม วิธีของคำยืมมักนำมาใช้ในการบัญญัติคำศัพท์ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากกว่าคำศัพท์ทางวัฒนธรรม ซึ่งคำศัพท์ที่บัญญัติด้วยวิธีนี้ส่วนมากจะมีการนำไปใช้ในระดับสากล ผู้แปลที่ใช้วิธีนี้ในการแปลศัพท์จะต้องตรวจสอบว่าคำที่ใช้ใช้นั้นเหมาะสมตามมาตรฐานอภิธานศัพท์ขององค์กรมาตรฐานสากล (International Standard Organisation; ISO) หรือไม่ ต่อมา ผู้แปลต้องตรวจสอบว่าคำ ๆ นั้นมีคำแปลที่ได้รับการยอมรับอยู่แล้วหรือไม่ สุดท้าย นักแปลต้องพิจารณาความสำคัญของคำศัพท์นั้นเพื่อหาว่าสมควรนำมาปลูกถ่าย (transplant) หรือไม่ และตนมีอำนาจเพียงใดในการบัญญัติศัพท์นั้น การแปลด้วยการปลูกถ่ายนี้ นักแปลควรใช้เครื่องหมายอัฒภาคเดี่ยว (‘...’) เพื่อบ่งชี้ว่าเป็นคำยืม

2.2.3.5 คำย่อ (abbreviation) คือคำที่สร้างขึ้นโดยการลดรูปคำให้สั้นลง เป็นคำเสมือนคำสร้างใหม่ (pseudo-neologisms) ประเภทหนึ่งที่พบได้ทั่วไป ภาษาฝรั่งเศสใช้วิธีนี้บ่อยกว่าภาษาอังกฤษ ตัวอย่างในภาษาอังกฤษ เช่น university → uni camera → cam เป็นต้น

2.2.3.6 สหบท (collocation) หมายถึงคำใหม่ที่เป็นคำประสมระหว่างคำนามด้วยกันหรือคำวิเศษกับคำนาม พบได้ทั่วไปในภาษาทางสังคมศาสตร์และคอมพิวเตอร์ การแปลสร้างคำใหม่ด้วยวิธีนี้มีอยู่หลายวิธี เป็นต้นว่า การแปลแบบถ่ายเสียง (transfer) แล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง เช่น jetlag แปลได้เป็น อาการเจ็ตแล็ก หรือการแปลโดยใช้คำที่ได้รับการยอมรับอยู่แล้ว เช่น bull market แปลเป็น ตลาดกระทิง bear market แปลเป็น ตลาดหมี หรือ rule of law แปลเป็น หลักนิติธรรม เป็นต้น

2.2.3.7 คำที่มาจากชื่อเฉพาะ (eponym) เป็นคำที่นิวมาร์กได้นิยามเอาไว้ว่า หมายถึง คำใด ๆ ที่มาจากชื่อเฉพาะ ความยากของการแปลคำประสมนี้ขึ้นอยู่กับความหมายของคำ หากคำที่มาจากชื่อเฉพาะที่เรากำลังแปลหมายถึงตัวบุคคลหรือชื่อเครื่องหมายการค้า นักแปลสามารถแปลถ่ายเสียงได้เลย เช่น google แปลเป็น กูเกิล แต่ในกรณีที่คำนั้นหมายถึงความรู้สึกนึกคิดหรือลักษณะ นักแปลอาจต้องเติมคำอื่นเข้าไปเพื่อให้สื่อความหมายได้ตรงกับคำนั้น

2.2.3.8 คำนามที่มาจากกริยาวลี (phrasal word) เป็นคำที่พบได้มากในภาษาอังกฤษ เนื่องจากมีรูปแบบภาษาที่เหมาะสมแก่การสร้างคำประสมนี้ เช่น ‘work-out’ ‘trade-off’ ‘check-out’ เป็นต้น ที่สำคัญคือคำประสมนี้ เมื่อแปลแล้วจะออกมายาวและทางการมากกว่าต้นฉบับภาษาอังกฤษ เช่น คำว่า sit-in สามารถแปลว่า การเข้ามานั่งเรียนโดยไม่เก็บหน่วยกิต เป็นต้น

2.2.3.9 คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ (transferred word) คือคำที่แปลทับศัพท์มาจากภาษาต้นทางที่เก็บความหมายของคำนั้นมาเพียงแค่ว่าความหมายเดียวเท่านั้น ความหมายของคำประสมนี้จึงไม่ขึ้นกับบริบทมากนัก และมีแนวโน้มสูงที่จะมีความหมายใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นจนไม่สามารถแปลกลับไปได้ตรงกับภาษาต้นทางได้อีกหากมีการนำมาใช้บ่อย คำประสมนี้มักเกี่ยวกับสื่อและสินค้ามากกว่าเทคโนโลยี เช่น Adidas Levi Wrangler เป็นต้น คำประสมนี้สามารถแปลได้ด้วยวิธีการทับศัพท์หรือการถ่ายเสียงประกอบคำอธิบายเพิ่มเติม

2.2.3.10 คำย่อชื่อ (acronym) คือคำที่เกิดจากการนำพยัญชนะต้นของแต่ละคำมารวมกัน นิยมใช้กันมากขึ้นเรื่อย ๆ ในตัวบทที่ไม่ใช้วรรณกรรมเนื่องจากความสั้นกระชับ (brevity) และความรื่นหู (euphony) ของคำประเภนี้ เช่น light amplification by the stimulated emission of radiation → laser United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization → UNESCO เป็นต้น วิธีที่ควรใช้ในการแปลคำย่อนั้นขึ้นอยู่กับความหมายของคำย่อนั้น หากเป็นคำย่อที่หมายถึงสถาบันหรือชื่อบริษัท การแปลแบบทับศัพท์หรือการถอดเสียงเป็นวิธีที่นิยมใช้ หรือถ้าเป็นคำที่มีความหมายทั่วไปก็อาจแปลโดยใช้คำของภาษาปลายทางที่มีอยู่แล้ว หรือแปลโดยใช้คำอธิบายแบบรวบรัด

2.2.3.11 คำเสมือนคำสร้างใหม่ (pseudo-neologism) คือ คำศัพท์ที่มีความหมายทั่วไป แต่เอามาใช้แทนใจความที่มีความหมายเฉพาะ ซึ่งนิวมาร์กได้ให้แนวทางโดยทั่วไปสำหรับการแปลคำสร้างใหม่ประเภทนี้เอาไว้ว่า ผู้แปลควรตระหนักไว้ว่า โลกภายในและภายนอกจิตใจ (the mental and the material world) ของคนเราควรสะท้อนออกมาในรูปแบบของภาษาอย่างแม่นยำและกระชับ เช่น คำว่า charre โดยทั่วไปในภาษาฝรั่งเศสหมายถึงคันไถ แต่เมื่อเอามาตั้งเป็นชื่อบทละครว่า 'la Charre' ก็จะได้ความหมายเฉพาะ ผู้ที่แปลเป็นภาษาอังกฤษจึงนำคำทั่วไปมาแปลโดยสื่อความหมายเฉพาะด้วยการแปลชื่อบทละครดังกล่าวว่า 'The Plough and the Stars' เป็นต้น

2.2.3.12 คำที่มาจากทำให้เป็นสากล (internationalism) เป็นคำที่เป็นที่ยอมรับและใช้กันโดยทั่วไปในระดับสากล มีการนำมาใช้ผ่านวิธีแปลยืมจากหลายภาษาที่องค์ประกอบทางภาษาของคำสอดคล้องกับภาษาปลายทาง คำเหล่านี้จึงสามารถอยู่ในระบบของภาษาปลายทางได้ คำประเภทนี้มักเกิดขึ้นจากเทคโนโลยีและนวัตกรรม เช่น computer disk blockchain bitcoin เป็นต้น

กรอบการอ้างอิงสำหรับการแปลคำสร้างใหม่ของปีเตอร์ นิวมาร์ก

<i>Type</i>	<i>Contextual factors</i>	<i>Translation procedures</i>
A. <i>Existing lexical items with new senses</i>	1. Value and purpose of neolog	1. Transference (with inverted commas)
1. Words	2. Importance of neolog to (a) SL culture; (b) TL culture; (c) general	2. TL neologism (with composites)
2. Collocations	3. Recency	3. TL derived word
B. <i>New forms</i>	4. Frequency	4. Naturalisation
1. New coinages	5. Likely duration	5. Recognised TL translation
2. Derived words (including blends)	6. Translator's authority	7. Functional term
3. Abbreviations	7. Recognised translation	8. Descriptive term
4. Collocations	8. Existence of referents in TL culture	9. Literal translation
5. Eponyms	9. Transparency or opaqueness of neolog	10. Translation procedure combinations (couplets etc.)
6. Phrasal words	10. Type of text	11. Through-translation
7. Transferred words (new and old referents)	11. Readership	12. Internationalism
8. Acronyms (new and old referents)	12. Setting	
9. Pseudo-neologisms	13. Fashion, clique, commercial	
10. Internationalisms	14. Euphony	
	15. Is neolog in competition with others?	
	16. Is neolog linguistically justified?	
	17. Is neolog likely to become internationalism?	
	18. Is neolog (acronym) being formed for prestige reasons?	
	19. Milieu	
	20. Status and currency of neologism in SL	

ที่มา : A Textbook of Translation (Newmark, 1988: 150)

2.3 ลักษณะโวหารกฎหมายที่ติดตามข้อคิดเห็นของธานินทร์ กรัยวิเชียร

ธานินทร์ กรัยวิเชียร (ธานินทร์ กรัยวิเชียร, 2562) กล่าวว่า ถึงแม้ว่าโวหารกฎหมายจะเป็นสิ่งที่แต่ละคนมีแตกต่างกันไป แปรเปลี่ยนไปตามยุคสมัย แต่ก็สามารถกล่าวโดยทั่วไปได้ว่า ลักษณะโวหารกฎหมายที่ตื้นตันมีอยู่หกประการ ได้แก่ 1) แจ่มชัด รัดกุม 2) สั้นและกระชับ 3) มีระเบียบการใช้ถ้อยคำในภาษากฎหมายเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน 4) ใช้ถ้อยคำที่ปรากฏในกฎหมาย 5) สุภาพนุ่มนวล 6) สามารถจูงใจให้ผู้อื่นเห็นคล้อยตามได้ ซึ่งแยกอธิบายได้ดังนี้

2.3.1 แจ่มชัด รัดกุม

ความแจ่มชัดและความรัดกุมเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความแน่นอนในภาษา เนื่องจากความแจ่มชัด คือการสื่อความได้ตรงตามที่ตนเจตนาไว้อย่างชัดเจน และความรัดกุม คือการใช้ถ้อยคำหรือประโยคที่สื่อความได้ประการเดียว อ่านแล้วเข้าใจง่าย และไม่สามารถตีความเป็นอย่างอื่นได้ ตัวอย่างการใช้ภาษาที่ไม่แจ่มชัด รัดกุม เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3192/2531 มีข้อความตอนหนึ่งว่า “จำเลยขับรถบรรทุกสิบล้อบรรทุกหินและทรายหนัก ๑๓ ตัน ผ่านทางแยกทางร่วม สองข้างทางเป็นร้านค้าและบ้านคนอยู่อาศัย ทั้งมีเด็ก ๆ กำลังวิ่งเล่นอยู่ ด้วยความเร็วประมาณ ๗๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง...” ซึ่งธานินทร์วิจารณ์ว่าคำพิพากษาส่วนนี้ทำให้ผู้อ่านเข้าใจผิดได้ว่าเด็ก ๆ ที่กำลังวิ่งเล่นอยู่นั้นวิ่งเร็วได้ถึง 70 กิโลเมตรต่อชั่วโมง

2.3.2 สั้นและกระชับ

การใช้ภาษาที่สั้นและกระชับ หมายความว่า แต่ละคำที่ประกอบเป็นถ้อยคำหรือประโยคต้องมีความหมาย ไม่สิ้นเกินไปจนใจความขาดหาย แต่ก็ไม่ควรยาวเกินไปจนเป็นการใช้คำฟุ่มเฟือยหรือเป็นใช้ภาษาที่เยิ่นเย้อ วิธีการปรับให้ประโยคหนึ่ง ๆ มีภาษาที่สั้นและกระชับ คือการตัดคำที่ไม่มีผลต่อใจความ กล่าวคือ ตัดออกไปแล้วไม่เสียความที่ต้องการสื่อ เช่น ประโยค “ศาลก็มีอำนาจจะอนุญาตให้แก้ไขจัดทำเสียใหม่ให้เป็นการถูกต้องได้” สามารถแก้ไขเป็น “ศาลอนุญาตให้แก้ไขได้” เป็นต้น

2.3.3 มีระเบียบการใช้ถ้อยคำในภาษากฎหมายเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

การใช้ถ้อยคำในภาษากฎหมายให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันนี้ คือ การที่ผู้ใช้ภาษากฎหมายควรใช้คำหรือวลีเดียวกันไปตลอดทั้งเนื้อหาตัวบท ในกรณีที่คำหรือวลีนั้นมีความหมายเฉพาะ ซึ่งจะต่างจากการใช้ภาษาในบริบททั่วไปที่นิยมใช้วิธีการหลีกคำในการเขียนเพื่อไม่ให้ผู้อ่านเกิดความเบื่อหน่ายขณะอ่าน การใช้ถ้อยคำในตัวบทกฎหมายให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทำให้ผู้อ่านแต่ละคนเข้าใจข้อกฎหมายที่สื่อออกมาได้ตรงกัน อันเป็นเรื่องสำคัญยิ่งของกฎหมาย ลักษณะการใช้ภาษาเช่นนี้เป็นหลักสากลที่ใช้ในการร่างตัวบทกฎหมาย ซึ่งธานินทร์ได้ยกตัวอย่างการใช้ภาษาที่ไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในตัวบทกฎหมาย เช่น “นางอรได้พานายจรรยาหาข้าพเจ้าเพื่อแข่งทำเรือรวมทั้งห้องที่พิพาทด้วย ในที่สุด ข้าพเจ้าตกลงโอนสิทธิการเช่าให้บริษัทโจทก์ โดยตรงลงกันเป็นเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท ได้ตกลงทำการโอนการเช่าให้นางอร แล้วให้นางอรโอนไปให้บริษัทโจทก์” โดยให้ข้อคิดเห็นว่า “แข่ง” “โอนสิทธิการเช่า” และ “โอนการเช่า” หมายความว่าเหมือนกัน ควรแก้เป็น “โอนสิทธิการเช่า” ทั้งหมด

2.3.4 ใช้ถ้อยคำที่ปรากฏในกฎหมาย

การใช้ภาษาในตัวบทกฎหมายที่อ้างอิงข้อความต้องใช้ถ้อยคำใช้ในข้อความอย่างเคร่งครัดเพื่อไม่ให้เกิดความสับสน เช่น การที่มาตรา 224 ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ใช้คำว่า “ร้อยละเจ็ดถึงต่อปี” หมายความว่า ในการอ้างอิงความนั้นในมาตราดังกล่าว เราก็ควรที่จะใช้คำเดียวกัน ไม่ควรใช้คำอื่น เช่น “ร้อยละเจ็ดครึ่ง” เป็นต้น แต่ทว่านักนิติศาสตร์ได้เตือนไว้ว่า ภาษาในตัวบทกฎหมายจำนวนมากมีความหมายต่างออกไปเมื่ออยู่ในบริบททั่วไป ดังนั้น การนำภาษากฎหมายมาใช้ในบริบทธรรมดาอาจทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าเป็นธรรมชาติและเข้าใจความหมายไม่ตรงกับที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ

2.3.5 สุภาพนุมนวล

การใช้ภาษาที่สุภาพนุมนวลเป็นสิ่งพึงกระทำ ไม่ว่าจะเป็นบริบททั่วไปหรือบริบทกฎหมาย เนื่องจากจะช่วยให้ผู้อ่านได้ และทำให้เนื้อความที่เขียนไปนั้นมีน้ำหนักมากขึ้น การใช้ถ้อยคำเสียสละประชดประชันในตัวบทกฎหมายไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แต่อย่างใด แม้ว่าผู้ส่งสารจะสนใจ แต่ไม่สามารถช่วยให้ผู้อ่านได้ และยังไม่ได้ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ใด ๆ ของตัวบทกฎหมาย เช่น การต่อสู้คดี ความ การแสดงความเห็นทางกฎหมาย เว้นแต่ข้อความอันไม่สุภาพนุมนวลนั้นเป็นสาระสำคัญของตัวบท เช่น ร่างคำฟ้องคดีหมิ่นประมาท ซึ่งผู้ร่างจำเป็นต้องแถลงข้อความอันหยาบคายที่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่งได้เผยแพร่ทำให้ลูกความเสื่อมเสียชื่อเสียง เป็นต้น

2.3.6 สามารถช่วยให้ผู้อื่นเห็นคล้อยตามได้

ในวงการกฎหมายนั้น ความสามารถในการจูงใจคือเรื่องสำคัญยิ่ง เป็นทักษะที่อาศัยหลักกฎหมาย การใช้เหตุผลทางกฎหมายและทางสามัญสำนึก ประสบการณ์ และวาทศิลป์ ในการต่อสู้คดี ผลออกมาจะแพ้หรือชนะ ก็ขึ้นอยู่กับเหตุผลแห่งคดี การร่างคำคู่ความ (คำฟ้อง คำให้การ อุทธรณ์ และฎีกา) ส่วนการร่างคำพิพากษาก็ไม่ใช่ข้อยกเว้น ปัญหาข้อเท็จจริงต้องเป็นไปตามสามัญสำนึก ปัญหาข้อกฎหมายต้องเป็นไปตามหลักกฎหมาย เพื่อจูงใจให้คู่ความในคดีเห็นพ้องกับคำตัดสินนั้น อย่างไรก็ตาม หลักในข้อนี้มีข้อยกเว้นที่เป็นหลักสากลอยู่ คือ การร่างกฎหมาย เช่น ประมวลกฎหมาย พระราชบัญญัติ ไม่จำเป็นต้องให้เหตุผลเพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตามว่าเหตุใดกฎหมายจึงบัญญัติไว้เช่นนั้น เนื่องจากกฎหมายเป็นคำสั่ง และเหตุผลในการประกาศใช้บังคับก็ได้เป็นที่ยุติในการอภิปรายในการร่างกฎหมายแล้ว ไม่มีเหตุที่จะต้องมาย้อนพิจารณาเหตุผลในการร่างซ้ำสองอีก

ผู้วิจัยเห็นว่าลักษณะโวหารกฎหมายที่ดีตามข้อคิดเห็นของธานินทร์ กรัยวิเชียรทั้งหกประการ ข้างต้นสอดคล้องกับหลักการใช้ภาษาอังกฤษแบบเรียบง่าย⁶ (plain English) ในเอกสารกฎหมายที่ รณรงก์กันในทางฝั่งประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก ด้วยเหตุที่ว่า หลักหกประการดังกล่าวเน้นการ เขียนแบบยึดผู้อ่านเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นแนวทางการเขียนเช่นเดียวกับการใช้ภาษาอังกฤษแบบเรียบง่าย และตัวบทที่ผู้วิจัยได้ยกมาแปลในสารนิพนธ์นี้ก็ใช้ภาษาอังกฤษที่เรียบง่ายในระดับหนึ่ง เช่น การ จำกัดการใช้โครงสร้างที่ซับซ้อนเกินความจำเป็นในการร่างมาตรากฎหมาย การจำกัดคำศัพท์เฉพาะ วงการกฎหมาย (legalese)⁷ เช่น

“A practice within the meaning of paragraph 1 shall be considered to be unfair or limit the contestability of core platform services where:

- (a) there is an imbalance of rights and obligations on business users and the gatekeeper is obtaining an advantage from business users that is disproportionate to the service provided by the gatekeeper to business users; or
- (b) the contestability of markets is weakened as a consequence of such a practice engaged in by gatekeepers.”

(European Commission, 2020: 43)

ประโยคตัวอย่างข้างต้นแบ่งส่วนต่าง ๆ ของใจความชัดเจน และในส่วนต่าง ๆ นั้นมีจำนวนคำที่ ค่อนข้างพอเหมาะกับใจความที่ผู้ร่างต้องการสื่อ แม้จะมีคำที่อาจเป็นศัพท์เฉพาะวงการกฎหมายอยู่ บ้าง เช่น “shall”⁸

⁶ “A word about ‘plain English.’ The phrase certainly shouldn’t connote drab and dreary language. Actually, plain English is typically quite interesting to read. It’s robust and direct—the opposite of gaudy, pretentious language. You achieve plain English when you use the simplest, most straightforward way of expressing an idea. You can still choose interesting words. But you’ll avoid fancy ones that have everyday replacements meaning precisely the same thing.” (Garner, 2013: xiv)

⁷ แม้กระนั้น ก็ได้หมายความว่าในตัวอย่างจะละโครงสร้างที่ซับซ้อนหรือไม่ใช้คำศัพท์เฉพาะวงการกฎหมายไปทั้งหมด เพียงแต่ว่า ปรากฏตามสมควรกับความซับซ้อนของใจความและชนในการร่างกฎหมาย หรือไม่บ่อยเช่นตัวบทกฎหมายในอดีตที่ยังไม่เกิดการ รณรงค์ให้ใช้ภาษาที่เรียบง่าย

⁸ “shall” เป็นคำซึ่งยังเป็นที่ยกเถียงกันว่าควรใช้หรือไม่ การ์เนอร์ (2013: 125) ยืนยันว่า “shall” ไม่ใช่ภาษาอังกฤษที่เรียบง่าย ควร ละด้วยประการทั้งปวง แอดัมส์ (2013: 146-57) อ้างถึงการเอนอร์โดยตรงพร้อมแย้งว่า “shall” ยังพอยอมรับได้โดยให้ใช้ใน ความหมายว่า “has a duty to” เท่านั้น

ทั้งนี้ ลักษณะโวหารกฎหมายที่ดีตามข้อคิดเห็นของธานินทร์ กรัยวิเชียรช่วยให้ผู้วิจัยเลือกใช้คำแปลในภาษาไทยที่สอดคล้องกับลีลาภาษาของตัวบทต้นฉบับ ส่วนใดของต้นฉบับที่เป็นภาษาเรียบง่าย ผู้วิจัยก็จะใช้คำแปลไทยที่เรียบง่ายสะท้อนกับรูปภาพภาษาของต้นฉบับโดยใช้ลักษณะโวหารกฎหมายทั้งหกประการมาประกอบการพิจารณา

2.4 ความรู้เกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล

ที่มา : <https://www.forbes.com/sites/lbsbusinessstrategyreview/2021/01/08/eu-big-tech-regulation-good-job-on-trees-but-what-about-the-forest/?sh=5a1a817e3356>

2.4.1 เนื้อหา

เนื้อหาโดยทั่วไปของข้อเสนอกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและกฎหมายการตลาดดิจิทัลมีเจตนารมณ์ร่วมกันคือ เพื่อส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรม และผลักดันให้มีการแข่งขันทางการตลาดมากขึ้น เพื่อช่วยให้ธุรกิจดิจิทัลขนาดเล็กระดับเอสเอ็มอี หรือสตาร์ทอัพได้มีโอกาสมากขึ้นในการเติบโตในตลาดดิจิทัล นอกจากนี้ ข้อเสนอกฎหมายทั้งสองฉบับยังมีเจตนาที่จะช่วยคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้บริโภคในช่องทางออนไลน์และช่วยให้แพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ อย่างไรก็ตาม ข้อกฎหมายและเจตนารมณ์ของข้อเสนอกฎหมายทั้งสองฉบับนี้ก็มีจุดที่แตกต่างกัน ซึ่งแยกอธิบายได้ดังนี้

2.4.1.1 กฎหมายการให้บริการดิจิทัล

กฎหมายการให้บริการดิจิทัลทำหน้าที่ในการควบคุมโลกออนไลน์เป็นสังคมที่ปลอดภัยและน่าเชื่อถือสำหรับผู้ใช้งานทุกคน สหภาพยุโรปเสนอว่าผู้ใช้งานทุกคนจะต้องได้ใช้งานโลกออนไลน์โดยสามารถแน่ใจได้ว่าของที่ซื้อทางออนไลน์นั้นจะปลอดภัยเช่นเดียวกับที่ซื้อทางออฟไลน์ เพื่อบรรลุแก้วัตถุประสงค์ กฎหมายฉบับนี้จะดำเนินการสามอย่าง ได้แก่ 1) การเพิ่มความปลอดภัยให้แก่ผู้ใช้โดยการกำหนดให้ผู้ให้บริการทางดิจิทัลแพลตฟอร์มมีหน้าที่ลบเนื้อหาผิดกฎหมายโดยพลัน ในขณะเดียวกันก็มีหน้าที่ชี้แจงเหตุผลในการลบเนื้อหาดังกล่าวให้แก่ผู้ใช้งานและยังต้องเปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานได้ร้องทุกข์ (complain) ว่าด้วยการลบเนื้อหานั้นด้วย มากไปกว่านั้น ผู้ให้บริการตลาดออนไลน์ (online marketplaces) จะมีหน้าที่ตรวจสอบตัวตนของผู้ขายก่อนที่จะอนุญาตให้เข้ามาใช้บริการแพลตฟอร์มของตน 2) การเพิ่มความโปร่งใสโดยการกำหนดให้ผู้ให้บริการแพลตฟอร์มออนไลน์ชี้แจงถึงรูปแบบการทำงานของอัลกอริทึม เพื่อให้ผู้ใช้งานหรือคนทั่วไปสามารถตรวจสอบถึงที่มาที่ไปของข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏให้เราเห็นบนแพลตฟอร์มนั้น เช่น สินค้า โฆษณา เป็นต้น และ 3) การเพิ่มความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายให้มากขึ้น กล่าวโดยสรุป กฎหมายการให้บริการดิจิทัลมุ่งจัดการกับเนื้อหาที่ผิดกฎหมายในโลกดิจิทัล

2.4.1.2 กฎหมายการตลาดดิจิทัล

กฎหมายการตลาดดิจิทัลทำหน้าที่ควบคุมและกำหนดหน้าที่ให้แก่แพลตฟอร์มออนไลน์ทรงอิทธิพล (gatekeeper) เพื่อเปิดโอกาสให้บริษัทขนาดเล็กหรือบริษัทสตาร์ทอัพสามารถเข้ามาแข่งขันในตลาดการให้บริการทางออนไลน์ได้อย่างเสรีและเป็นธรรม กฎหมายฉบับนี้มีที่มาจากข้อร้องเรียนจำนวนมากเรื่องการผูกขาดตลาดการให้บริการออนไลน์ของแพลตฟอร์มออนไลน์ทรงอิทธิพล ทั้งนี้ทั้งนั้น กฎหมายฉบับนี้จะใช้รายได้และขนาดของบริษัทเป็นเกณฑ์ในการกำหนดว่าบริษัทใดที่เข้าข่ายเป็นแพลตฟอร์มออนไลน์ทรงอิทธิพล นอกจากนี้ บริษัทที่เข้าข่ายเป็นแพลตฟอร์มออนไลน์ทรงอิทธิพลจะต้องรับภาระหน้าที่ต่าง ๆ จำนวนมาก ซึ่งแถลงการณ์ของสหภาพยุโรปได้ยกตัวอย่างมาสามประการ ได้แก่ 1) การห้ามนำข้อมูลที่ได้นำไปประโยชน์ในการแข่งขันทางธุรกิจกับบริษัทคู่แข่งหากคู่แข่งมาใช้บริการแพลตฟอร์มของตน 2) การห้ามกีดกันบริษัทคู่แข่งในการเข้าร่วมใช้แพลตฟอร์มของตน ตัวอย่างเช่น ถ้า แพลตฟอร์มออนไลน์ทรงอิทธิพลพัฒนาระบบการชำระเงินขึ้นมาใหม่ ระบบการชำระเงินนั้นต้องใช้ได้กับแพลตฟอร์มหรืออุปกรณ์ (device) อื่น ๆ ด้วย ห้ามจำกัดให้ใช้ได้แค่กับแพลตฟอร์มหรืออุปกรณ์ของบริษัทตน และ 3) การห้าม แพลตฟอร์มออนไลน์

ทรงอิทธิพลสร้างอัลกอริทึมที่ทำให้ผลการค้นหาขึ้นำไปทางบริการของตนอันจะส่งผลให้บริการของบริษัทคู่แข่งที่ใช้แพลตฟอร์มเดียวกันเป็นที่สังเกตน้อยกว่า มาตรการข้างต้นจะช่วยเฝ้าผลการค้นหาตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน ไม่ใช่ตามความต้องการของแพลตฟอร์มออนไลน์ทรงอิทธิพลกล่าวโดยสรุปคือ กฎหมายการตลาดดิจิทัลจะทำหน้าที่จำกัดอำนาจของบริษัทเทคโนโลยีรายใหญ่ เช่น Google Facebook Microsoft Amazon Apple เป็นต้น

2.4.2 ลักษณะทางภาษา

2.4.1.3 คำศัพท์

คำศัพท์ในร่างข้อเสนอกฎหมายทั้งสองฉบับแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม ได้แก่ ศัพท์ดิจิทัล และศัพท์กฎหมายหรือศัพท์ที่มักปรากฏในบริบททางกฎหมาย ศัพท์ดิจิทัลซึ่งเป็นประเด็นหลักของสารนิพนธ์ฉบับนี้ เช่น gatekeeper, trusted flagger, core platform service เป็นต้น ส่วนศัพท์กฎหมายหรือศัพท์ที่มักปรากฏในบริบทกฎหมาย เช่น shall, whereas, obligation, without prejudice to เป็นต้น

2.4.1.4 ไวยากรณ์และโครงสร้าง

ภาษาของเนื้อหาที่ให้ข้อมูล (informative) และภาษากฎหมายที่เป็นกฎเกณฑ์ (normative) มีลักษณะที่แตกต่างกัน ส่วนที่ใช้ภาษาประเภทให้ข้อมูลมีลักษณะภาษาที่เข้าใจไม่ยาก ผู้อ่านทั่วไปสามารถจับใจความได้ว่าเนื้อหาในตัวบทกำลังพูดถึงอะไร ประโยคมีความสั้นยาวคละกัันอย่างหลากหลาย เช่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

“ The vast majority of respondents also considered that dedicated rules on platforms should include prohibitions and obligations for gatekeeper platforms. They also suggested that remedies could be more procedural in nature rather than prescribing a given course of conduct. The large majority of stakeholders believed that the proposed list of problematic practices, or “blacklist”, should be targeted to clearly unfair and harmful practices of gatekeeper platforms.

As regards the definition of a gatekeeping position, the stakeholder views were split. Some platforms argued that incorporating different services into the offering of a single platform company says little

about the strength of a platform, as would also be the case for the ability to leverage assets from one area to another. It was suggested that gatekeeper designations should be business model agnostic, gatekeeper assessments should be reviewed periodically, gatekeeper designations should apply to identified activities, and some rules should apply on a sector-wide basis.”

(European Commission, 2020: 8)

ตัวอย่างที่ยกมาจากตัวบทสองย่อหน้านี้มีทั้งหมดหกประโยค ประโยคแรกมี 20 คำ ประโยคที่สองมี 19 คำ ประโยคที่สามมี 27 คำ ประโยคที่สี่มี 13 คำ ประโยคที่ห้ามี 40 คำ และประโยคสุดท้ายมี 33 คำ เฉลี่ยทั้งหมดได้ประมาณ 25 คำต่อหนึ่งประโยค ถ้าพิจารณาเพียงยกตัวอย่างก็เห็นว่าเกินมาตรฐานความยาวประโยคแบบภาษาอังกฤษแบบเรียบง่ายมาเพียง 5 คำ⁹

ตัวบทในส่วนที่เป็นมาตรากฎหมายนั้นก็มีประโยคที่สั้นและยาวคละกันไปเช่นกัน กรณีที่เป็นประโยคยาวมาก ๆ มักจะมีใจความแบบเป็นรายการ (list) ซึ่งผู้ร่างได้ใช้โครงสร้างแบบแจกแจงแต่ละรายการโดยแยกเป็นหนึ่งย่อหน้าต่อหนึ่งรายการ เช่น

“ The Commission may by decision impose on undertakings, including gatekeepers where applicable, periodic penalty payments not exceeding 5 % of the average daily turnover in the preceding financial year per day, calculated from the date set by that decision, in order to compel them:

- (a) to comply with the decision pursuant to Article 16(1);
- (b) to supply correct and complete information within the time limit required by a request for information made by decision pursuant to Article 19;
- (c) to ensure access to data-bases and algorithms of undertakings and to supply explanations on those as required by a decision pursuant to Article 19 ...”

(European Commission, 2020: 51)

⁹ “... You should have some 35-word sentences and some 3-word sentences. Just monitor your average, and work hard to keep it to about 20 words.” (Garner, 2013: 27)

ส่วนประโยคอื่น ๆ ที่ความยาวใกล้เคียงกับในส่วนที่ใช้ภาษาประเภทให้ข้อมูลจะใช้โครงสร้างในลักษณะเดียวกัน อย่างไรก็ตาม จุดเด่นทางโครงสร้างของส่วนที่เป็นมาตรากฎหมายนี้ คือ การวางตำแหน่งประโยคย่อยในประโยคหลัก ซึ่งลักษณะที่แบบบ้อยที่สุด คือ การวางประโยคย่อยไว้ด้านซ้าย (left-branching) ดังเช่นประโยคย่อยแรกของตัวอย่างด้านล่างนี้

Where the opinion of the committee is to be obtained by written procedure, that procedure shall be terminated without result when, within the time-limit for delivery of the opinion, the chair of the committee so decides or a simple majority of committee members so request.

(European Commission, 2020: 53)

ส่วนการวางประโยคย่อยไว้ระหว่างกลาง (nested) และการวางประโยคย่อยไว้ด้านขวา (right-branching) ปรากฏบ้าง แต่พบไม่บ่อย เช่น

“The Commission may, acting on a reasoned request by a gatekeeper or on its own initiative, by decision adopted in accordance with the advisory procedure referred to in Article 32(4), exempt it, in whole or in part, from a specific obligation laid down in Articles 5 and 6 in relation to an individual core platform service identified pursuant to Article 3(7), where such exemption is justified on the grounds set out in paragraph 2 of this Article. The Commission shall adopt the exemption decision at the latest 3 months after receiving a complete reasoned request.”

(European Commission, 2020: 59)

The Commission is empowered to adopt delegated acts in accordance with Article 37 to specify the methodology for determining whether the quantitative thresholds laid down in paragraph 2 are met, and to regularly adjust it to market and technological developments where

necessary, in particular as regards the threshold in paragraph 2, point (a).

(European Commission, 2020: 37)

การวางประโยชน์ย่อไว้ด้านซ้ายและการวางประโยชน์ย่อไว้ด้านขวานั้นโดยมากไม่เป็นอุปสรรคต่อการแปล เพราะภาษาไทยเองก็มีโครงสร้างเช่นนี้ ในทางกลับกัน สิ่งที่เป็นปัญหาคือการวางประโยชน์ย่อไว้ระหว่างกลาง เนื่องจากภาษาไทยไม่นิยมใช้เท่าภาษาอังกฤษ ในหลายสถานการณ์ หากแปลด้วยการรักษาโครงสร้างดังกล่าวจะทำให้บทแปลดูไม่เป็นธรรมชาติ ซึ่งสามารถแก้ปัญหานี้ได้ด้วยการเปลี่ยนโครงสร้างให้อยู่ด้านขวาหรือไม่ก็ซ้ายของประโยค

2.4.3 กฎหมายดิจิทัลในประเทศไทย

โลกดิจิทัลนั้นไม่ได้มีผลกระทบแค่ในสหภาพยุโรปเพียงอย่างเดียว แต่มีผลกระทบไปทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยเช่นกัน ประเทศไทยเองได้ร่างกฎหมายดิจิทัลมาแล้วหลายฉบับ ซึ่งได้รวบรวมไว้โดยสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์¹⁰ ตัวอย่างกฎหมายดิจิทัลในประเทศไทยที่เด่นชัดได้แก่

- พระราชบัญญัติสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2562
- พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562
- พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

2.4.3.1 พระราชบัญญัติสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2562
ร่างขึ้นมาเพื่อควบคุมให้ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยให้เป็นระบบและเป็นสากล แข่งขันกับประเทศอื่นได้ และผนึกกำลังหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริมการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของภาคเอกชน เพื่อให้มาตรฐานธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์นั้นสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

2.4.3.2 พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์เพื่อการสร้างการปฏิรูประบบราชการตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้บริหารราชการแผ่นดินและบริการสาธารณะ และรวม

¹⁰ <https://www.etda.or.th/th/Useful-Resource/laws-sharing.aspx>

ฐานข้อมูลของหน่วยงานรัฐทุกหน่วยงานให้เป็นระบบข้อมูล โดยมุ่งหวังให้ประเทศมีรัฐบาลดิจิทัลที่สามารถใช้ระบบข้อมูลนั้นในการทำงานที่ “มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เปิดเผยและโปร่งใส” และตรวจสอบได้

2.4.3.3 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ร่างขึ้นมาเพื่อป้องกันการละเมิดความเป็นส่วนตัวในข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งทำได้ง่ายขึ้นจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน ทำให้เศรษฐกิจโดยรวมเกิดความเสียหาย

นอกจากกฎหมายดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีเอกสารนโยบายที่สำคัญต่อการสืบค้นเพื่อจัดทำบทแปล คือ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเกิดมาจากพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560 ที่กำหนดให้คณะรัฐมนตรีจัดทำนโยบายดังกล่าวขึ้นมา ซึ่งมีเนื้อหาหลายจุดที่ตรงกับตัวบทข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัลและการตลาดดิจิทัล ประกอบกับมีอธิธานศัพท์พร้อมศัพท์ตั้งต้นภาษาอังกฤษ เอกสารนโยบายฉบับดังกล่าวจึงมีประโยชน์ต่อการศึกษาประกอบการจัดทำคำแปลคำศัพท์เฉพาะทางที่คัดสรรอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยได้ศึกษาบริบททางดิจิทัลทั้งของตัวบทต้นทางและปลายทางเพื่อนำมาเทียบกันโดยมุ่งหวังว่าจะสามารถจัดทำบทแปลคำศัพท์เฉพาะทางจากความเข้าใจบริบททางดิจิทัลนั้น เพื่อให้ได้บทแปลที่สอดคล้องกับแนวทางการใช้ภาษาในบริบทดิจิทัลในวัฒนธรรมปลายทาง และเพื่อให้บทแปลดังกล่าวเหมาะสมแก่การนำไปใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาทำความเข้าใจ การจัดทำบทแปลตัวบทที่เกี่ยวกับดิจิทัล และการร่างกฎหมายดิจิทัลฉบับอื่น ๆ ต่อไป

บทที่ 3

การวิเคราะห์ตัวบท ปัญหาการวิจัย และการวางแผนการแปล

เนื้อหาในบทนี้ผู้วิจัยแบ่งออกเป็นสามส่วนหลัก โดยส่วนแรกจะเป็น 3.2 การวิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับตามรูปแบบการวิเคราะห์ตัวบทสำหรับผู้ฝึกแปลกฎหมายของกัวดาลูเป โซเรียโน บาราบิโน ซึ่งเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ของตัวบทกฎหมายโดยเฉพาะ ส่วนที่สองคือ การวิเคราะห์คำศัพท์เฉพาะทางเกี่ยวกับกฎหมายดิจิทัลที่เป็นปัญหาสำหรับการนำมาแปล ส่วนนี้จะอธิบายถึงการแยกหมวดหมู่ของคำศัพท์เฉพาะทางที่คัดสรรโดยอิงจากลักษณะและมโนทัศน์ของคำศัพท์ และส่วนสุดท้ายกล่าวถึงการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาการแปลศัพท์เฉพาะทางที่คัดสรรจากข้อเสนอกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล

3.1 การวิเคราะห์ตัวบทต้นฉบับตามรูปแบบการวิเคราะห์ตัวบทสำหรับผู้ฝึกแปลกฎหมายของกัวดาลูเป โซเรียโน บาราบิโน

3.1.1 ชื่อเอกสาร (ตัวบทต้นฉบับ)

ข้อเสนอกฎหมายการให้บริการดิจิทัลใช้ชื่อว่า “Regulation of the European Parliament and of the Council on A Single Market For Digital Services (Digital Services Act) and amending Directive 2000/31/EC” ส่วนข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัลใช้ชื่อว่า “Regulation of the European Parliament and of the Council on Digital Markets Act” แสดงให้เห็นว่าเป็นตัวบทประเภทกฎหมายซึ่งมีการใช้ภาษาที่เป็นทางการ มีการจัดวางเนื้อหาเป็นระบบระเบียบชัดเจน และปราศจากข้อคิดเห็นส่วนบุคคลและการใส่อารมณ์เข้าไปในเนื้อหา

3.1.2 สถานการณ์สื่อสาร (ตัวบทต้นฉบับ)

3.1.2.1 ผู้ผลิตตัวบท

คณะกรรมการยุโรป (European Commission) เป็นผู้ร่างข้อเสนอกฎหมายสองฉบับนี้ขึ้นมา แล้วส่งไปยังรัฐสภายุโรป (European Parliament) และคณะมนตรียุโรป (European

Council) ระดับภาษาที่ปรากฏในข่าวสารจึงเป็นระดับทางการ และเป็นภาษากฎหมายแบบที่ใช้สำหรับการข้อเสนอข้อกฎหมายโดยเฉพาะ

3.1.2.2 ผู้รับสาร

ผู้รับสารของข้อเสนอกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล คือ ประชาชนและผู้ประกอบกิจการในตลาดออนไลน์ของกลุ่มสหภาพยุโรป คนสองกลุ่มนี้เป็นผู้รับสารตัวบทต้นฉบับเพราะว่า หากประกาศบังคับใช้ข้อเสนอกฎหมายดังกล่าว จะมีผลในเขตอำนาจอธิปไตยของประเทศในสหภาพยุโรปซึ่งเป็นกลุ่มประเทศที่กลุ่มคนดังกล่าวมีสถานะเป็นประชาชนผู้ไม่สามารถอ้างว่าไม่รู้กฎหมายเพื่อให้ตัวเองพ้นผิดหรือไม่ต้องรับผิดชอบจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่ประกาศใช้ในเขตอำนาจที่ตนอาศัยอยู่

3.1.2.3 หน้าที่ตัวบท

ข้อเสนอกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและกฎหมายการตลาดดิจิทัลร่างขึ้นมาเพื่อส่งไปยังรัฐสภายุโรปและคณะมนตรียุโรปโดยคาดหวังให้ได้รับการประกาศบังคับใช้เป็นกฎหมายอย่างรวดเร็วที่สุดใน พ.ศ. 2566

3.1.3 มุมมองด้านวัฒนธรรม

3.1.3.1 สกฤตกฎหมายของตัวบท

ร่างข้อเสนอกฎหมายทั้งสองฉบับมาจากสหภาพยุโรป ซึ่งใช้ระบบประมวลกฎหมาย (civil law)¹¹ ดังนั้น สกฤตกฎหมายของตัวบท คือ ระบบประมวลกฎหมาย

3.1.3.2 ระบบกฎหมาย

ร่างข้อเสนอกฎหมายทั้งสองฉบับอยู่ภายใต้ระบบกฎหมายสหภาพยุโรป เนื่องจากร่างโดยคณะกรรมการยุโรปเพื่อประกาศบังคับใช้ในสหภาพยุโรป

¹¹ “... เพราะประเทศอังกฤษต้องเข้ามาอยู่ในสหภาพยุโรป (European Union : EU) ซึ่งต้องมีวิธีคิดและจัดการกับเรื่องกฎหมายให้สอดคล้องกับประเทศต่าง ๆ ในยุโรปที่อยู่ในระบบ Civil Law ทั้งสิ้น ...” (อัคราทร จุฬารัตน, กรกฎาคม-สิงหาคม 2553)

3.1.3.3 สาขากฎหมาย

เนื้อหาในร่างข้อเสนอกฎหมายดังกล่าวว่าด้วยเรื่องเกี่ยวกับดิจิทัล จึงอยู่ในสาขากฎหมายดิจิทัล¹² (digital law) ซึ่งจัดเป็นสาขากฎหมายที่แยกออกมาต่างหากได้

3.1.3.4 กฎหมายมหาชน/เอกชน

ข้อเสนอกฎหมายดังกล่าวเป็นกฎหมายเอกชน เนื่องจากมีข้อกฎหมายที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้บริการออนไลน์กับผู้ให้บริการออนไลน์ ซึ่งเป็นบุคคลทั่วไป ไม่ใช่เจ้าหน้าที่รัฐ องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลที่อยู่ภาคส่วนมหาชน

3.1.3.5 กฎหมายสารบัญญัติ/วิธีสบัญญัติ

ข้อเสนอกฎหมายทั้งสองฉบับเป็นกฎหมายสารบัญญัติ เพราะเป็นกฎหมายที่กำหนดสิทธิหน้าที่ของบุคคล เช่น ผู้ให้บริการออนไลน์ ผู้ประกอบการออนไลน์ และเพื่อควบคุมความประพฤติของบริษัทต่าง ๆ ที่ให้บริการออนไลน์ ดังนั้น ภาษาที่จะใช้ในบทแปลจะต้องมีลักษณะเช่นเดียวกับกฎหมายสารบัญญัติในไทย เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่ไม่ใช่เรื่องเกี่ยวกับวิธีพิจารณาคดี

3.1.4 มุมมองด้านตัวบท

3.1.4.1 หมวดหมู่ของตัวบท

ตัวบทข้อเสนอกฎหมายทั้งสองฉบับนั้นเป็นตัวบทประเภทให้ข้อมูล (informative text) เนื่องจากมีเนื้อหาเกี่ยวกับการชี้แจงให้ทราบถึงที่มาที่ไปของข้อกฎหมายที่ต้องการตราขึ้นเพื่อใช้บังคับ และกระบวนการในการยกร่าง งบประมาณ และแม้ว่าจะมีส่วนที่เป็นมาตรากฎหมายซึ่งอาจดูคล้ายตัวบทที่เป็นกฎเกณฑ์ (normative text) แต่ก็เป็นเพียงการเขียนโดยมีเจตนาให้ผู้พิจารณาอนุมัติได้รับรู้ถึงข้อกฎหมายดังกล่าวเท่านั้น ยังไม่มีผลใช้บังคับแต่อย่างใด

¹² “Theoretically, ‘Digital Law’ is based on ‘Internet Law’, formed in English-language scientific literature, which a number of researchers consider as a separate branch of Law.” (“Digital Law Journal,” 2021)

3.1.5 มุมมองด้านภาษา

3.1.5.1 ระดับความเฉพาะทาง

ข้อเสนอกฎหมายทั้งฉบับเป็นฉบับที่มีเนื้อหาที่ค่อนข้างเฉพาะทางทั้งในทางกฎหมายและดิจิทัล แต่ก็ไม่ได้เฉพาะทางมากถึงขนาดที่คนทั่วไปไม่สามารถทำความเข้าใจได้ กล่าวคือ ไม่จำเป็นต้องเป็นนักกฎหมายหรือผู้เชี่ยวชาญดิจิทัลก็พอจะเข้าใจเนื้อหาได้ เพียงแต่อาจจะต้องใช้สมาธิในการอ่านเป็นพิเศษ เนื่องจากบางประโยคมีโครงสร้างที่ซับซ้อน เช่น การแทรกประโยคย่อยไว้ระหว่างประโยคหลัก การใช้ประโยคที่ยาวถึง 40 คำ เป็นต้น ประกอบกับมีศัพท์เฉพาะทางดิจิทัลจำนวนมาก จำเป็นต้องทำความเข้าใจบทนิยามก่อนที่จะเข้าสู่เนื้อหาหลักของฉบับ ส่วนศัพท์หรือสำนวนเฉพาะทางกฎหมายปรากฏไม่มาก เช่น shall, whereas, therein, thereon คาดว่าเป็นผลมาจากการรณรงค์ให้ใช้ภาษากฎหมายแบบเรียบง่าย (plain legal language)

3.1.5.2 ภาษากฎหมาย

ภาษาที่ใช้ในฉบับที่ยกมานั้นประกอบด้วย ภาษากฎหมายประเภทให้ข้อมูล (informative) และภาษากฎหมายที่เป็นกฎเกณฑ์ (normative) เนื่องจากมีทั้งส่วนที่เป็นบทชี้แจงที่มาที่ไปและแผนดำเนินการยกร่าง และส่วนของมาตรากฎหมายที่ประสงค์ให้ได้รับการประกาศใช้บังคับ

ตัวอย่างภาษากฎหมายประเภทให้ข้อมูลและภาษากฎหมายที่เป็นกฎเกณฑ์จากข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัล เช่น

“Union citizens and others are exposed to ever-increasing risks and harms online – from the spread of illegal content and activities, to limitations to express themselves and other societal harms. The envisaged policy measures in this legislative proposal will substantially improve this situation by providing a modern, future-proof governance framework, effectively safeguarding the rights and legitimate interests of all parties involved, most of all Union citizens. The proposal introduces important safeguards to allow citizens to freely express themselves, while enhancing user agency in the online environment, as well as the exercise

of other fundamental rights such as the right to an effective remedy, non-discrimination, rights of the child as well as the protection of personal data and privacy online.”

(European Commission, 2020: 12)

“Article 14

Notice and action mechanisms

1. Providers of hosting services shall put mechanisms in place to allow any individual or entity to notify them of the presence on their service of specific items of information that the individual or entity considers to be illegal content. Those mechanisms shall be easy to access, user-friendly, and allow for the submission of notices exclusively by electronic means.”

(European Commission, 2020: 51)

การที่ตัวบทหนึ่งมีภาษากฎหมายมากกว่าหนึ่งทำให้ผู้วิจัยต้องศึกษาการใช้ภาษาไทยในตัวบทเกี่ยวกับดิจิทัลทั้งแบบประเภทให้ข้อมูล เช่น นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และที่เป็นกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เป็นต้น

3.1.6 รายละเอียดการแปลโดยสังเขป

3.1.6.1 ผู้รับสาร (ตัวบทปลายทาง)

ผู้รับสารตัวบทปลายทาง คือ บุคคลใดก็ตามในประเทศไทยที่ประกอบกิจการซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากข้อกำหนดในข้อเสนอกฎหมายดังกล่าว เช่น บริษัทสัญชาติไทยที่มีสำนักงานย่อยอยู่ในสหภาพยุโรป ผู้ประกอบการชาวไทยที่ให้บริการในตลาดออนไลน์แก่ประชากรของสหภาพยุโรปและยังต้องการรักษาผู้ใช้ที่เป็นชาวยุโรปต่อไป รวมถึงฝ่ายนิติบัญญัติที่อาจต้องร่างกฎหมายขึ้นมาใหม่เพื่อให้กฎหมายไทยในเรื่องของการบริการดิจิทัลและการตลาดดิจิทัลมีมาตรฐานเสมอกับสหภาพยุโรป เป็นต้น คนกลุ่มนี้ แม้จะอยู่นอกเขตอำนาจของสหภาพยุโรป แต่ก็ต้องศึกษาเนื้อหาแห่ง

ตัวบทกฎหมายในข้อเสนอกฎหมายทั้งสองฉบับเอาไว้เพื่อวางแผนการดำเนินการให้เป็นไปตามข้อ
มาตรการที่ข้อเสนอกฎหมายกำหนด

3.1.6.2 ผู้อ่านตัวบท (ตัวบทปลายทาง)

ฝ่ายนิติบัญญัติของประเทศไทยที่อาจต้องร่างกฎหมายขึ้นมาใหม่เพื่อให้กฎหมายไทยใน
เรื่องของการบริการดิจิทัลและการตลาดดิจิทัลมีมาตรฐานเสมอกับสหภาพยุโรป (ดังที่กล่าวใน
3.2.6.1) เนื่องจาก ในการร่างกฎหมายโดยการอ้างอิงเนื้อหาจากข้อเสนอกฎหมายดังกล่าว ฝ่ายนิติ
บัญญัติจำเป็นต้องอ่านทุกแง่มุมอย่างละเอียดเพื่อให้เข้าใจถ่องแท้ถึงหลักกฎหมาย เจตนารมณ์
และเหตุผลแห่งข้อกฎหมาย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเสนอเพื่อยกร่างกฎหมายฉบับหนึ่ง ๆ ขึ้นมา

3.1.6.3 หน้าที่ตัวบท (ตัวบทปลายทาง)

ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาต่าง ๆ ในข้อเสนอกฎหมายเพื่อความเข้าใจเบื้องต้นหรือเพื่อ
นำไปใช้อ้างอิงในการศึกษาค้นคว้าหรือการยกร่างกฎหมาย ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงศึกษาการใช้ภาษาใน
เอกสารหรือกฎหมายดิจิทัลต่าง ๆ เพื่อจัดทำตัวบทแปลให้สอดคล้องกับการใช้ภาษาไทยในบริบท
ดิจิทัล

3.1.7 กลวิธีในการแปล

3.2.7.1 การแปลภายในระบบหรือระหว่างระบบ

การแปลตัวบทที่ยกมาเป็นการแปลระหว่างระบบ เนื่องจากต้นฉบับมาจากระบบกฎหมาย
ยุโรป ส่วนฉบับแปลจะเข้ามาอยู่ในระบบกฎหมายไทย ซึ่งก่อให้เกิดความท้าทายในการแปลคำศัพท์
เฉพาะระบบกฎหมายยุโรป เช่น ในตัวบทเรียก European Union และ European Commission
โดยรวมเรียกว่า the Union และ the Commission ซึ่งเป็นที่รู้โดยทั่วกันในกลุ่มผู้อ่านที่อยู่ในระบบ
กฎหมายยุโรป แต่เมื่อแปลมาเป็นไทยในส่วนของตัวบท ควรแปลว่า “สหภาพยุโรป” และ
“คณะกรรมการยุโรป” เนื่องจากผู้อ่านปลายทางไม่ได้อยู่ในระบบกฎหมายดังกล่าว

3.2.7.2 การแปลเอกสารกับการแปลเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ

การแปลงข้อเสนอกฎหมายทั้งสองฉบับนี้เป็นการแปลงเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ เนื่องจากมีจุดประสงค์ในการแปลงเป็นการให้กลุ่มธุรกิจองค์กรและฝ่ายนิติบัญญัติได้ทำความเข้าใจเนื้อหาเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับตัวทางธุรกิจหรือการร่างกฎหมาย

3.2.7.3 ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากตัวบทเกี่ยวข้องกับกฎหมายดิจิทัล ควรอ่านเอกสารและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับดิจิทัลคร่าว ๆ ก่อนลงมือแปลเพื่อให้ได้บทแปลที่ใช้ภาษาไปในทางเดียวกันกับกฎหมายดังกล่าว เช่น พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น

หลังจากที่ได้วิเคราะห์ตัวบทที่จะแปลแล้ว สามารถสรุปเป็นข้อมูลที่ได้จากรูปแบบการวิเคราะห์ตัวบทกฎหมายตามแบบของกัวดาลูเป โซเรียโน บาราบินโด้ดังนี้

ชื่อเอกสาร (ตัวบทต้นฉบับ) : - Regulation of the European Parliament and of the Council on A Single Market For Digital Services (Digital Services Act) and amending Directive 2000/31/EC (ข้อเสนอกฎหมายการให้บริการดิจิทัล)- Regulation of the European Parliament and of the Council on Digital Markets Act (ข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล)		
สถานการณ์สื่อสาร (ตัวบทต้นฉบับ) ผู้ผลิตตัวบท : คณะกรรมาธิการยุโรป ผู้รับสาร : ประชาชนในสหภาพยุโรป, ผู้ประกอบกิจการในตลาดออนไลน์ของกลุ่มสหภาพยุโรป หน้าที่ตัวบท : เพื่อส่งไปให้รัฐสภายุโรปและคณะมนตรียุโรปพิจารณาอนุมัติประกาศบังคับใช้เป็นกฎหมายต่อไป		
มุมมองด้านวัฒนธรรม	มุมมองด้านตัวบท	มุมมองด้านภาษา
สกุลกฎหมาย : ระบบประมวลกฎหมาย (civil law) ระบบกฎหมาย : กฎหมายสหภาพยุโรป	หมวดหมู่ของตัวบท : ตัวบทประเภทให้ข้อมูล	ระดับความเฉพาะทาง : - วาทกรรม : ใช้ภาษาเฉพาะวงการกฎหมายเพียงบางจุด - ประมวลศัพท์ : มีศัพท์เฉพาะ

สาขากฎหมาย : กฎหมาย เทคโนโลยีสารสนเทศ กฎหมายมหาชน/เอกชน : กฎหมายเอกชน กฎหมายสารบัญญัติ/วิธีส บัญญัติ : กฎหมายสารบัญญัติ		ทางดิจิทัลจำนวนมาก แต่ศัพท์ เฉพาะทางกฎหมายมีไม่มาก ภาษากฎหมาย : ประเภทให้ ข้อมูล, เกี่ยวกับกฎเกณฑ์
รายละเอียดการแปลโดยสังเขป : ผู้รับสาร (ตัวบทปลายทาง) : บุคคลใดก็ตามที่ประกอบกิจการซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากข้อกฎหมาย ในข้อเสนอกฎหมายดังกล่าว, ฝ่ายนิติบัญญัติของประเทศไทย ผู้อ่านตัวบท (ตัวบทปลายทาง) : ฝ่ายนิติบัญญัติของประเทศไทย หน้าที่ตัวบท (ตัวบทปลายทาง) : ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาต่าง ๆ ในข้อเสนอกฎหมาย กลวิธีในการแปล : การแปลภายในระบบหรือระหว่างระบบ : การแปลระหว่างระบบ การแปลเอกสารกับการแปลเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ : การแปลเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรอ่านเอกสารและกฎหมายดิจิทัลคร่าว ๆ ก่อนลงมือแปล เช่น พรบ. การบริหารงานและการ ให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562, พรบ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562, นโยบาย และแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม		

3.2 การวิเคราะห์คำศัพท์เฉพาะทางเกี่ยวกับกฎหมายดิจิทัลที่เป็นปัญหาสำหรับการนำมาแปล

- 3.2.1 คำศัพท์เฉพาะทางที่บัญญัติขึ้นโดยใช้คำที่มีความหมายทั่วไป แต่นำมาใช้ในความหมายใหม่ที่แตกต่างไปจากความหมายทั่วไปของคำนั้น (Semantic Change¹³) ด้วยความหมายที่เกิดขึ้นใหม่ ทำให้ไม่เหมาะสมแก่การแปลตรงตัวด้วยการใช้คำแปลที่มีอยู่เดิมซึ่งแปลมาจากความหมายทั่วไปของคำนั้น แนวทางการแปลที่เหมาะสมคือการศึกษาความหมายหรือโน้ตส์ที่เกิดขึ้นใหม่ในคำนั้นแล้วจึงเลือกคำแปลภาษาไทยที่สะท้อนใจความนั้นเพื่อให้เกิดสมมูลภาพให้ได้มากที่สุด เช่น Gatekeeper

¹³ คำว่า “semantic change” ในสารนิพนธ์นี้ หมายถึง การขยายขอบเขตความหมายจากความหมายทั่วไปไปสู่ความหมายเฉพาะทางที่ปรากฏในงานเขียนเฉพาะบางประเภท ไม่ใช้การเปลี่ยนแปลงความหมายทางภาษาศาสตร์เชิงประวัติ (historical linguistics)

คำศัพท์	Gatekeeper
นิยามภาษาอังกฤษ	<u>Gatekeeper</u> (noun, countable): someone in an organization who has a lot of influence over what products the organization buys, who it buys them from etc (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Gatekeepers</u> are digital platforms with a systemic role in the internal market. They function as bottlenecks between businesses and consumers for important digital services. The Digital Markets Act includes rules covering gatekeeper online platforms. Some of these services are also covered in the Digital Services Act, but for different reasons and with different types of provisions. (https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/glossary-digital-services-act)
นิยามภาษาไทย	<u>Gatekeeper</u> (noun, countable): คนเฝ้าประตู (เจียร์ชัย, 2553), บริษัทออนไลน์ยักษ์ใหญ่ (กรมยุโรป, 2563)¹⁴, ผู้เฝ้าประตูข่าวสาร (ชนิดา รอดอยู่, ตุลาคม-ธันวาคม 2560), นายทวารข่าวสาร (ศุภศิลป์ กุลจิตต์เจือวงศ์, มกราคม-เมษายน 2560)
บริบท	<u>Gatekeepers</u> have a significant impact on the internal market, providing gateways for a large number of business users, to reach end users, everywhere in the Union and on different markets. (European Commission, 2020)
คำแปลแบบตรงตัว	ผู้เฝ้าประตู (คำแปลสื่อความไม่สอดคล้องกับความหมายและบริบท)

จากกรณีของคำว่า ‘gatekeeper’ ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นคำที่ยังไม่ได้รับการบัญญัติอย่างเป็นทางการในพจนานุกรมศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสภา และยังไม่เป็นที่ยอมรับอย่างเอกฉันท์ กล่าวคือมีการใช้คำศัพท์ภาษาไทยที่หลากหลายเพื่ออ้างถึงคำในต้นฉบับภาษาอังกฤษที่เป็นคำเดียวกัน (อ้างอิงจากนิยามภาษาไทย) จึงควรนำมาวิเคราะห์เพื่อหาคำบัญญัติใหม่ที่ใกล้เคียงกับคำ

¹⁴ “กฎระเบียบด้านการตลาดดิจิทัล (Digital Market Act (DMA)) จะมีหน้าที่ในการควบคุมบริษัท ออนไลน์ยักษ์ใหญ่ (Gatekeeper) หรือ บริษัทที่เป็นผู้คุมประตูระหว่างผู้ใช้กับผู้ให้บริการจำนวนมาก...” (กรมยุโรป, 2563)

นิยาม บริบท และความหมายตามแนวทางการแปลบัญญัติศัพท์ที่ได้ศึกษาไว้และได้วางแผนไว้ในหัวข้อที่ 3.3.2

- 3.2.2 คำศัพท์เฉพาะทางที่บัญญัติขึ้นโดยการประสมคำ (Compounding) หมายถึง การนำคำหลักตั้งแต่สองหน่วยคำขึ้นไปมารวมกันจนเกิดเป็นคำใหม่ ทำให้เกิดเป็นความหมายใหม่ที่อาจไม่ตรงกับแต่ละคำที่นำมาประสมกัน การแปลจึงต้องดำเนินการโดยอาศัยการพิจารณาความหมายของคำที่นำมาประสมร่วมกับนิยามเฉพาะตัวบทและบริบทสถานการณ์ของตัวบท เช่น Notice and Action

คำศัพท์	Notice and Action
นิยามภาษาอังกฤษ	an obligation introduced by the Digital Services Act for all platforms and hosting services to maintain a system that enables users to report illegal content they encounter. This sets in motion a series of points to ensure that illegal content is removed and that due process and fundamental rights are preserved online. The service provider notified needs to diligently assess the notice and take appropriate action. They must inform the ‘notifier’ about how they followed-up, and, if they remove the content, they also need to inform the content provider and give them a chance to contest the decision. In some very serious cases, the platform might need to report content to authorities. (https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/glossary-digital-services-act)
นิยามภาษาไทย	-ไม่พบ-
บริบท	<u>Notice and Action</u> is an obligation introduced by the Digital Services Act for all platforms and hosting services to maintain a system that enables users to report illegal content they encounter. This sets in motion a series of points to ensure that illegal content is removed and that due process and fundamental rights are preserved online. The service provider notified needs to diligently assess the notice and take appropriate action. They

	must inform the ‘notifier’ about how they followed-up, and, if they remove the content, they also need to inform the content provider and give them a chance to contest the decision. In some very serious cases, the platform might need to report content to authorities. (https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/glossary-digital-services-act)
คำแปลแบบตรงตัว	การแจ้งเตือนและการดำเนินการ (คำแปลสื่อความไม่เจาะจงเพียงพอตามนิยามและบริบท)

ในกรณีของคำว่า notice and action นี้ จะเห็นได้ว่า “การแจ้งเตือนและการดำเนินการ” สื่อความกว้างและไม่เฉพาะเจาะจงเพียงพอเมื่อพิจารณาจากนิยามและบริบท ผู้วิจัยมีความเห็นว่าคำดังกล่าวสามารถหาคำแปลที่สื่อความชัดเจนกว่านี้ได้เพื่อให้สื่อความได้เพื่อเชื่อมโยงผู้อ่านเข้าหาบทโน้ตเกี่ยวกับการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมเพื่อให้ผู้ให้บริการนำข้อมูลนั้นออก

3.3 การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาการแปลศัพท์เฉพาะทางเกี่ยวกับกฎหมายดิจิทัลที่คัดสรร

ผู้วิจัยพบว่าปัญหาการแปลคำศัพท์เฉพาะทางในข้อเสนอกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล คือการที่คำศัพท์บางคำไม่เหมาะสมกับวิธีการแปลแบบตรงตัว เนื่องจากคำศัพท์เฉพาะในข้อเสนอกฎหมายที่ยกมานั้นมีความหมายเฉพาะ การแปลตรงตัวจึงไม่สามารถสื่อถึงความหมายในคำศัพท์กลุ่มนั้นได้ ในทางกลับกัน ถ้าจะแปลโดยใช้วิธีอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้สื่อความได้ครบถ้วนตามต้นฉบับ จะทำให้บทแปลที่ออกมายาวเกินความจำเป็น และมีโครงสร้างประโยคที่ซับซ้อน ทำให้ผู้อ่านต้องใช้ความพยายามในการทำความเข้าใจความหมาย ด้วยเหตุที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงวางแผนและแนวทางการแก้ไขปัญหาการแปลคำศัพท์เฉพาะทางในข้อเสนอกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัลไว้ดังนี้

3.3.1 การวางแผนการแปลโดยรวม

ผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบการวิเคราะห์ด้วยบทสำหรับผู้ฝึกแปลกฎหมายของกัวดาลูเป โชเรียโน บารบิน ที่จะเป็นแนวทางให้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ด้วยบทประเภทกฎหมายได้อย่างเป็นระบบ ช่วยให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงปัจจัยและข้อมูลต่าง ๆ ของตัวบทกฎหมายที่จำเป็นต้องรู้ก่อนที่จะลงมือแปล และผู้วิจัยยังเลือกใช้ทฤษฎีการแปลสโกปอส ของคาธารินา โรสและฮันส์ เจแพรร์เมียร์เพื่อให้ได้บทแปลที่เหมาะสม

กับจุดประสงค์และเป้าหมายของบทแปล และช่วยให้บทแปลกลมกลืนกับวัฒนธรรมปลายทาง อ่านแล้วเข้าใจได้ในตัวเองและสอดคล้องกับต้นฉบับ

3.3.2 การวางแผนการแปลคำศัพท์เฉพาะทางคัดสรรจากข้อเสนอกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและกฎหมายการตลาดดิจิทัล

1. ผู้วิจัยเลือกทฤษฎีในการวิเคราะห์คำศัพท์ ดังนี้

- แนวทางการสร้างคำใหม่ในภาษาอังกฤษ (word formation) ของอาร์เจนนิส เอ ซาปาตา (Argenis A. Zapata)
- การเปลี่ยนแปลงความหมาย (semantic change) ของริชาร์ด นอร์ดควิสต์ (Richard Nordquist)
- แนวทางการแปลคำสร้างใหม่ของปีเตอร์ นิวมาร์ก (Peter Newmark)

โดยผู้วิจัยใช้ทฤษฎีดังกล่าวในการจำแนกคำศัพท์เฉพาะทางที่คัดสรรจากตัวบททั้งหมด 30 คำ โดยมีสมมติฐานเกี่ยวกับแนวทางการแปลซึ่งจะแยกเป็นกลุ่มดังตารางด้านล่างนี้

กลุ่มที่ 1	Control, Gatekeeper, Ranking, Undertaking
แนวทางการสร้างคำใหม่ในภาษาอังกฤษของซาปาตา	คำศัพท์เฉพาะทางที่คัดสรรกลุ่มนี้เป็นคำทั่วไปที่นำมาใช้ในความหมายพิเศษเฉพาะบริบทในข้อเสนอกฎหมายทั้งสองฉบับ ซึ่งไม่ตรงกับเกณฑ์แนวทางการสร้างคำใหม่ของซาปาตาแต่ตรงกับเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงของความหมาย (semantic change) ของนอร์ดควิสต์แทน
แนวทางการแปลสร้างคำใหม่ของนิวมาร์ก	คำเก่าที่มีความหมายใหม่ (old word with new sense) ซึ่งจะแปลด้วยวิธีการใช้คำในภาษาปลายทางหรือใช้คำอธิบายสั้น ๆ ที่แสดงความหมายของคำศัพท์ตามบริบทของตัวบท

กลุ่มที่ 2	Caching services, Content moderation, Digital Services Coordinator, Digital Services Coordinator of destination, Digital Services Coordinator of establishment, Hosting Services, Information society services, Intermediary services, Mere conduit services, Notice and action, Online interface,

	Recommender system, To offer services in the Union, Trusted Flagger, Very Large Online Platforms, Ancillary services, Business user, Cloud computing services, Core platform service, Digital sector, Identification service, Number-independent interpersonal communication service, Online intermediation services, Online social networking services, Software application, Software application stores
แนวทางการสร้างคำใหม่ในภาษาอังกฤษของชาวพาทา	การประสมคำ (compounding)
แนวทางการแปลสร้างคำใหม่ของนิวมาร์ก	สหพท (collocation) ซึ่งจะแปลด้วยวิธีการถ่ายเสียงโดยเติมคำอธิบายบอกหน้าที่และคำอธิบายสั้น ๆ หรือวิธีการแปลโดยใช้คำแปลอันเป็นที่ยอมรับแล้ว

นอกจากการจัดกลุ่มคำศัพท์โดยอิงจากการสร้างคำดังที่แสดงตามตารางข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยยังได้จำแนกกลุ่มคำศัพท์ที่มีมีโนทัศน์ร่วมกันจากกลุ่มที่ 2 จำนวน 26 คำ เพื่อกำหนดคำแปลตั้งต้นของแต่ละกลุ่มเพื่อให้คำแปลออกมาคงเส้นคงวา โดยคำหนึ่งคำอาจอยู่ได้มากกว่าหนึ่งกลุ่ม ดังนี้

คำศัพท์กลุ่มที่เกี่ยวข้องกัน	คำแปลที่กำหนดเป็นคำแปลตั้งต้น
Caching service Digital Services Coordinator Digital Services Coordinator of destination Digital Services Coordinator of establishment Hosting service Information society service Intermediary service	Service กำหนดคำแปลตั้งต้นว่า บริการ โดยพิจารณาจากนิยามภาษาอังกฤษและภาษาไทยดังต่อไปนี้ นิยามภาษาอังกฤษ : <u>Service</u> (noun, countable): a particular type of help or work that is provided by a business to customers, but not one that involves producing goods (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) นิยามภาษาไทย : การบริการ, การรับใช้; การสร้างคุณูปการ, การช่วยเหลือ (เชียรชัย, 2553)

Mere conduit service Ancillary service Cloud computing service Core platform service Identification service Number-independent interpersonal communication service Online intermediation service Online social networking service	
Digital Services Coordinator Digital Services Coordinator of destination Digital Services Coordinator of establishment Digital sector Separ	Digital กำหนดคำแปลตั้งต้นว่า ดิจิทัล โดยพิจารณาจากคำนิยามภาษาอังกฤษและภาษาไทยดังต่อไปนี้ นิยามภาษาอังกฤษ : <u>Digital</u> (adjective): using a system in which information is recorded or sent out electronically in the form of numbers, usually ones and zeros (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) นิยามภาษาไทย : <u>Digital</u> (adjective) เชิงเลข, -ดิจิทัล (ราชบัณฑิตยสภา, 2549) เหตุที่ใช้วิธีแปลแบบยืมตรง (direct borrowing) เพราะคำว่าดิจิทัล เป็นคำที่ใช้ในภาษาไทยอย่างแพร่หลายจนเป็นที่ทราบความหมายโดยทั่วกันอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องแปลโดยพยายามใช้คำที่มีอยู่แล้วในภาษาไทยหรือพยายามเติมคำอธิบายเพื่อให้สอดคล้องความตรงกับนิยามและบริบทแต่อย่างใด
Digital Services Coordinator Digital Services Coordinator of destination Digital Services Coordinator of	Coordinator กำหนดคำแปลตั้งต้นว่า ผู้ประสานงาน โดยพิจารณาจากคำนิยามภาษาอังกฤษและภาษาไทยดังต่อไปนี้ นิยามภาษาอังกฤษ : <u>Coordinator</u> (noun, countable): someone who organizes the way people work together in a particular activity (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

establishment	นิยามภาษาไทย : <u>Coordinator</u> (noun, countable): ผู้ประสาน, ผู้เชื่อมประสานงาน (Longdo Dictionary, 2021)
Online interface Very Large Online Platforms Online intermediation service Online social networking service	Online กำหนดคำแปลตั้งต้นว่า ออนไลน์ โดยพิจารณาจากคำนิยามภาษาอังกฤษและภาษไทยดังต่อไปนี้ นิยามภาษาอังกฤษ : <u>Online</u> (adjective): connected to other computers through the Internet, or available through the Internet (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) นิยามภาษาไทย : <u>Online</u> (adjective): ออนไลน์, การเชื่อมต่อผ่านระบบเครือข่ายทางคอมพิวเตอร์ (Longdo Dictionary, 2021) เหตุที่ใช้วิธีแปลแบบยืมตรง (direct borrowing) เพราะคำว่า ออนไลน์ เป็นคำที่ใช้ในภาษาไทยอย่างแพร่หลายจนเป็นที่ทราบความหมายโดยทั่วกันอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องแปลโดยพยายามใช้คำที่มีอยู่แล้วในภาษาไทยหรือพยายามเติมคำอธิบายเพื่อให้สื่อความตรงกับนิยามและบริบทแต่อย่างใด
Software application Software application store	Software application กำหนดคำแปลตั้งต้นว่า แอปพลิเคชันซอฟต์แวร์ โดยพิจารณาจากคำนิยามภาษาอังกฤษและภาษาไทยดังต่อไปนี้ นิยามภาษาอังกฤษ : <u>Software application</u> (noun) = Software (noun) + application (noun) <u>Software</u> (noun, uncountable): the sets of programs that tell a computer how to do a particular job (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Application</u> (noun, countable): a piece of computer software which does a particular job (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) นิยามภาษาไทย : <u>Software application</u> (noun) = Software (noun) + application (noun) <u>Software</u> (noun, uncountable): ส่วนชุดคำสั่ง, ซอฟต์แวร์ (ราชบัณฑิตยสภา, 2549) <u>Application</u> (noun, countable): การประยุกต์, โปรแกรม

	ประยุกต์, ระบบประยุกต์, งานประยุกต์ (ราชบัณฑิตยสภา, 2549) เหตุที่ใช้วิธีแปลแบบยืมตรง (direct borrowing) เพราะคำว่าซอฟต์แวร์ และแอปพลิเคชัน เป็นคำที่ใช้ในภาษาไทยอย่างแพร่หลายจนเป็นที่ทราบความหมายโดยทั่วกันอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องแปลโดยพยายามใช้คำที่มีอยู่แล้วในภาษาไทยหรือพยายามเติมคำอธิบายเพื่อให้สื่อความตรงกับนิยามและบริบทแต่อย่างใด และแม้ว่าราชบัณฑิตยสภาจะเคยบัญญัติคำว่า application โดยใช้คำไทยเอาไว้แล้วเมื่อ พ.ศ. 2549 แต่ในปัจจุบัน คนส่วนใหญ่รวมถึงหน่วยงานราชการต่าง ๆ นิยมใช้คำว่าแอปพลิเคชัน มากกว่าคำที่ราชบัณฑิตยสภาได้บัญญัติไว้ การแปลแบบยืมตรงจึงสื่อความได้ดีกว่าในกรณีนี้

1. ผู้วิจัยเลือกแหล่งข้อมูลสำหรับการค้นคว้าหาความหมายของคำศัพท์ ได้แก่

- <https://www.ldoceonline.com> ("Longman Dictionary," 2021)
- พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย ฉบับ 120,000 คำ พร้อมศัพท์ใหม่ 25,000 คำ (เจียรชัย เอี่ยมวรเมธ, 2553)
- <http://www.royin.go.th/dictionary> (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554)
- <https://www.coined-word.orst.go.th> ("ศัพท์บัญญัติ ๑๕ สาขาวิชา สำนักงานราชบัณฑิตยสภา," 2021)
- <https://dict.longdo.com> ("Longdo Dictionary," 2021)

ผู้วิจัยค้นคว้าหาความหมายของคำศัพท์จากพจนานุกรมที่เป็นฉบับตีพิมพ์เผยแพร่เป็นหลัก อย่างไรก็ตาม เนื่องจากคำศัพท์ที่ศึกษาในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เกี่ยวข้องกับบริบทดิจิทัลและสถานการณ์ ปัจจุบัน คำศัพท์บางคำอาจจะยังไม่ได้มีการบรรจุในพจนานุกรมที่เป็นแหล่งอ้างอิงหลักในวงวิชาการ เช่น gatekeeper, notice and action, trusted flagger ในกรณีนี้ ผู้วิจัยจะค้นคว้าหาความหมายจากแหล่งข้อมูลสืบค้นทางออนไลน์ประกอบเพิ่มเติม รวมถึงกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอกฎหมายทั้งสองฉบับ และแหล่งความรู้เกี่ยวกับการให้บริการดิจิทัล การตลาดดิจิทัล และเทคโนโลยีอื่น ๆ ที่เหมาะแก่การนำมาใช้อ้างอิงในการแปลได้

2. ผู้วิจัยเลือกแนวทางการแปลแบบตีความของฌอง เดอลิสส์ (Interpretive Approach Translation by Jean Delisle) มาเป็นแนวทางสำหรับการแปลคำศัพท์เฉพาะทางที่คัด

สรรเพื่อให้สามารถถ่ายทอดมโนทัศน์ของคำศัพท์ไปยังผู้รับสารปลายทางได้ครบถ้วนและได้คำแปลที่เป็นธรรมชาติ

3. ผู้วิจัยใช้วิธีการแปลที่กำหนดไว้ในแนวทางการบัญญัติศัพท์และการจัดทำพจนานุกรมศัพท์เฉพาะสาขาวิชาของสมศีล ฌานวิงสะ ซึ่งมีอยู่หลายวิธี โดยผู้แปลจะเลือกตามความเหมาะสมโดยพิจารณาจากลักษณะของคำศัพท์เฉพาะทางที่คัดสรร
4. ผู้วิจัยเริ่มการแปลต้นฉบับที่คัดสรรจากข้อเสนอกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล

ในบทที่ 4 ผู้วิจัยจัดลำดับเนื้อหาการแปลคำศัพท์เฉพาะทางที่คัดสรรตามพจนานุกรม ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านค้นหาคำศัพท์ที่ตนเองต้องการศึกษาได้ง่ายกว่า โดยผู้วิจัยจะกำหนดกระบวนการแปลคำศัพท์เฉพาะทางและบทความที่คัดสรรในบทที่ 4 ดังนี้

1. วิเคราะห์และระบุประเภทของคำศัพท์เฉพาะทางที่คัดสรรตามแนวทางการสร้างคำใหม่ของอาร์เจนิส เอ ซาพาทา
2. ค้นคว้าและระบุคำนิยามของคำศัพท์เฉพาะทางที่คัดสรรทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย
3. แปลคำศัพท์เฉพาะทางที่คัดสรรตามแนวทางการแปลคำสร้างใหม่ของปีเตอร์ นิวมาร์ก
4. อธิบายการแปลโดยอ้างอิงทฤษฎีและแนวทางที่ได้ศึกษาไว้ในบททบทวนวรรณกรรม
5. สรุปวิธีการที่เลือกใช้ในการแก้ไขปัญหาการแปลคำศัพท์เฉพาะทางที่คัดสรร
6. ลงมือแปลคำศัพท์เฉพาะทางและบทความที่คัดสรรจากข้อเสนอกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

ผู้วิจัยจะแสดงรายละเอียดของกระบวนการแปลคำศัพท์เฉพาะทางที่คัดสรรจากข้อเสนอกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัลตามตารางที่ปรากฏดังนี้

คำศัพท์ที่ศึกษา:	
ต้นฉบับ	บทแปล
แนวทางการสร้างคำใหม่ของซาพาทา:	
นิยามภาษาอังกฤษ:	
นิยามภาษาไทย:	
แนวทางการแปลคำใหม่:	

คำอธิบายการแปล:
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล:

บทที่ 4

บทที่ 4 นี้เป็นการนำเสนอตัวบทต้นฉบับ บทแปล และคำอธิบายการแปล โดยก่อนที่จะอธิบายการแปลนั้น ผู้วิจัยจะระบุแนวทางการสร้างคำใหม่ของชาพาทา ตามด้วยนิยามภาษาอังกฤษและนิยามภาษาไทยของคำศัพท์ที่คัดสรรที่ผู้วิจัยค้นคว้ามาจากแหล่งต่าง ๆ โดยหลักแล้วจะเป็นพจนานุกรมและนิยามศัพท์ที่ข้อเสนอกฎหมายได้กำหนดไว้ และสรุปท้ายด้วยวิธีที่ผู้วิจัยเลือกใช้และการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากความท้าทายในการแปล

ตารางที่ 1 คำทับศัพท์โดยถ่ายเสียงจากภาษาอังกฤษที่ไม่สื่อความได้ตามบริบทและคำนิยามต้นฉบับและยังไม่มีคำแปลที่เป็นที่ยอมรับในภาษาไทย ซึ่งมีแนวทางการแปลที่เหมาะสม คือ การแปลแบบตีความของฌอง เดอลิลส์

คำศัพท์ศึกษา	การถ่ายเสียง
Caching service	แคชชิงเซอร์วิส
Content moderation	คอนเทนต์โมเดอเรชัน
Digital Services Coordinator	ดิจิทัลเซอร์วิสโคออร์ดิเนเตอร์
Digital Services Coordinator of destination	ดิจิทัลเซอร์วิสโคออร์ดิเนเตอร์ออฟเดสทินชัน
Digital Services Coordinator of establishment	ดิจิทัลเซอร์วิสโคออร์ดิเนเตอร์ออฟเอสทาบลิชเม้นต์
Digital Services Coordinator of destination	ดิจิทัลเซอร์วิสโคออร์ดิเนเตอร์ออฟเดสทินชัน
Hosting service	โฮสติงเซอร์วิส
Information society service	อินโฟร์เมชันโซไซตี้เซอร์วิส
Intermediary service	อินเทอร์มีเดียรีเซอร์วิส
Mere conduit service	เมียร์คอนดิวต์
Notice and Action	โนทีสแอนด์แอกชัน
Recommender system	เรคคอมเมนเดอร์ซิสเต็ม
To offer services in the Union	ออฟเฟอร์เซอร์วิสเชสอินเดอะยูเนียน
Trusted Flagger	ทรัสต์เต้ดแฟล็กเกอร์
Very Large Online Platforms	เวอร์รีลาร์จออนไลน์แพลตฟอร์ม
Ancillary service	แอนซิลลารีเซอร์วิส
Business user	บิซิเนสยูสเซอร์

Cloud computing service	คลาวด์คอมพิวติงเซอร์วิส
Core platform service	คอร์แพลตฟอร์มเซอร์วิส
Digital sector	ดิจิทัลเซกเตอร์
Identification service	ไอดีเพิเคชันเซอร์วิส
Number-independent interpersonal communication service	นัมเบอร์อินดีเพนเดนตอินเตอร์เพอร์ซันนอลคอมมิวนิเคชันเซอร์วิส
Online intermediation service	ออนไลน์อินเตอร์มีเดียชันเซอร์วิส
Online social networking service	ออนไลน์โซเชียลเน็ตเวิร์กกิงเซอร์วิส
Software application store	ซอฟต์แวร์แอปพลิเคชันสโตร์

คำศัพท์ที่ศึกษา: 1. Caching service (ข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัล หน้า 22)	
ต้นฉบับ A provider should be able to benefit from the exemptions from liability for ‘mere conduit’ and for ‘caching’ services when it is in no way involved with the information transmitted.	บทแปล ผู้ให้บริการควรที่ได้รับประโยชน์จากข้อยกเว้นความรับผิดสำหรับบริการท่อข้อมูลและ บริการสร้างแคช เมื่อผู้ให้บริการดังกล่าวมิได้ข้องเกี่ยวกับข้อมูลที่ส่งผ่านนั้นไม่ว่าในทางใด
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา: “Caching service” สร้างมาจากการประสมคำ	
นิยามภาษาอังกฤษ: <u>Caching service</u> (noun) = Caching (verb) + service (noun) <u>Cache</u> (verb, transitive): to store information in a computer’s memory for a short time (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Service</u> (noun, countable): a particular type of help or work that is provided by a business to customers, but not one that involves producing goods (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>[Caching is]</u> [w]here an information society service is provided that consists of the transmission in a communication network of information provided by a recipient of the service (European Commission, 2000)	
นิยามภาษาไทย: <u>Caching service</u> (noun) = Caching (verb) + service (noun) <u>Cache</u> (verb, transitive): เก็บ, ซ่อน (เจียรชัย, 2553) Caching (noun): การสร้างแคช (ราชบัณฑิตยสภา, 2549)	

Caching คือ กรณีที่มีการให้บริการส่งคมนาคมสารสนเทศอันประกอบด้วย การส่งผ่านในเครือข่ายการสื่อสารของข้อมูลที่ได้มาจากผู้รับบริการ (European Commission, 2000)   <u>Service</u> (noun, countable): การบริการ, การรับใช้; การสร้างคุณภาพการ, การช่วยเหลือ (เจียรชัย, 2553)
แนวทางการแปลคำใหม่: Caching service เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Caching (verb) + service (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้ วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง อย่างไรก็ตาม Caching service เข้ากรณีตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ความรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ทั้งนั้น ยังปรากฏคำที่ใกล้เคียงอยู่บ้าง ได้แก่ cache (แคช) caching (การสร้างแคช) cache memory (หน่วยความจำแคช) ซึ่งพบในศัพท์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศของราชบัณฑิตยสภา และ cache (แคช) ซึ่งพบในศัพท์ความรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ ผลการค้นหาช่างต้นสามารถนำมาใช้เทียบหาคำแปลได้
คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนียามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Caching service ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีทาบเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลนำความหมายจากพจนานุกรมของคำว่า Caching (เก็บ) service (บริการ) มาแปลเบื้องต้นได้ว่า “บริการเก็บ” อย่างไรก็ตาม หลังจากสืบค้นในพจนานุกรมศัพท์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศของราชบัณฑิตยสภาแล้ว ปรากฏคำว่า caching อยู่ โดยได้รับการแปลบัญญัติไว้ว่า การสร้างแคช ซึ่งจากการค้นหาใน Thai Concordance หมวดกฎหมาย ก็ไม่พบผลลัพธ์แต่อย่างใด กลับกัน ในบริบททั่วไป พบว่ามีคำแปลที่หลากหลาย เช่น “ทำแคช” (“ทำไมคอมพิวเตอร์จึงต้องทำแคช (Caching),” 2013) “การแคช” (“การแคช (Caching) คืออะไร,” 2020) “บริการที่เก็บหรือพักข้อมูลคอมพิวเตอร์ชั่วคราว”¹⁵ อย่างไรก็ตาม “การสร้างแคช” เป็นคำที่บัญญัติโดยราชบัณฑิตยสภา ผู้แปลจึงให้น้ำหนัก “สร้างแคช” มากกว่า และตัดสินใจแปลโดยใช้คำนี้ ส่วนคำว่า Service ผู้แปลได้กำหนดคำแปลตั้งต้นไว้แล้วว่า “บริการ” จึงแปลได้ว่า “บริการสร้างแคช”
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีทาบเทียบ

¹⁵ ประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง ขั้นตอนการแจ้งเตือนการระงับการทำให้แพร่หลายของข้อมูลคอมพิวเตอร์และการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์ออกจากระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ข้อ 4(2).

(Mapping-Matching)

คำศัพท์ที่ศึกษา: 2. Content moderation (ข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัล หน้า 45)	
ต้นฉบับ ‘<u>content moderation</u>’ means the activities undertaken by providers of intermediary services aimed at detecting, identifying and addressing illegal content or information incompatible with their terms and conditions, provided by recipients of the service, including measures taken that affect the availability, visibility and accessibility of that illegal content or that information, such as demotion, disabling of access to, or removal thereof, or the recipients’ ability to provide that information, such as the termination or suspension of a recipient’s account;	บทแปล <u>การกลั่นกรองเนื้อหา</u> หมายถึง การกระทำที่ผู้ให้บริการสื่อกลางข้อมูลดำเนินการโดยมุ่งการตรวจจับ ระบุ และจัดการเนื้อหาผิดกฎหมายหรือข้อมูลข่าวสารที่ไม่เป็นไปตามข้อตกลงและเงื่อนไขของผู้ให้บริการนั้นซึ่งผู้ใช้บริการจัดหาให้ รวมถึงมาตรการที่ดำเนินการซึ่งมีผลต่อการมีอยู่ การมองเห็นได้ และการเข้าถึงได้ของเนื้อหาผิดกฎหมายหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าว เช่น การลดระดับ การระงับการเข้าถึง หรือการกำจัดเนื้อหาผิดกฎหมายหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าว หรือความสามารถของผู้ใช้บริการในการมอบข้อมูลนั้น เช่น การลบหรือระงับบัญชีผู้ใช้งานของผู้ใช้บริการ
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาพาทา: “Content moderation” สร้างมาจากการประสมคำ	
นิยามภาษาอังกฤษ: <u>Content moderation</u> (noun) = Content (noun) + moderation (noun) <u>Content</u> (noun, uncountable): the information contained in a website, considered separately from the software that makes the website work (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Moderation</u> (noun, uncountable): reduction in force, degree, speed etc (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) ‘<u>content moderation</u>’ means the activities undertaken by providers of intermediary services aimed at detecting, identifying and addressing illegal content or information incompatible with their terms and conditions, provided by recipients of the service, including measures taken that affect the availability, visibility and accessibility of that illegal content or that information, such as demotion, disabling of access to, or	

removal thereof, or the recipients' ability to provide that information, such as the termination or suspension of a recipient's account (European Commission, 2020)

นิยามภาษาไทย: Content moderation (noun) = Content (noun) + moderation (noun)

Content (noun, uncountable): สาระ, เนื้อหา; [มักจะใช้เป็น [พหูพจน์]] สิ่งของที่บรรจุ; สารบาญ (ของหนังสือ, วารสาร) (เจียรชัย, 2553)

Moderation (noun, uncountable): ความมีนวล; การบรรเทาเบาบางลง; การบันยะบันยัง, การจำกัด (เจียรชัย, 2553)

“Content moderation” หมายถึง การกระทำที่ผู้ให้บริการสื่อกลางข้อมูลดำเนินการโดยมุ่งการตรวจจับ ระบุ และจัดการเนื้อหาผิดกฎหมายหรือข้อมูลข่าวสารที่ไม่เป็นตามข้อตกลงและเงื่อนไขของผู้ให้บริการนั้นซึ่งผู้ใช้บริการจัดหาให้ รวมถึงมาตรการที่ดำเนินการซึ่งมีผลต่อการมีอยู่ การมองเห็นได้ และการเข้าถึงได้ของเนื้อหาผิดกฎหมายหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าว เช่น การลดระดับ การระงับการเข้าถึง หรือการกำจัดเนื้อหาผิดกฎหมายหรือข้อมูลข่าวสารดังกล่าว หรือความสามารถของผู้ใช้บริการในการมอบข้อมูลนั้น เช่น การลบหรือระงับบัญชีผู้ใช้งานของผู้ให้บริการ (European Commission, 2020)

แนวทางการแปลคำใหม่: Content moderation เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Content (noun) + moderation (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง อย่างไรก็ตาม Content moderation เข้ากรณิตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ขานรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ปัญหาในการแปลคำศัพท์ดังกล่าวคือคำว่า “moderation” ซึ่งไม่พบในผลการค้นหาคำจากทั้งสองแหล่งดังกล่าวเช่นกัน แต่เมื่อพิจารณาจากความหมายแล้ว สามารถแปลเทียบกับคำว่า “moderator” หรือ “moderated” ได้ เพราะเป็นการแปลงรูปทางไวยากรณ์ (derivation) เดียวกัน ส่วนคำว่า “content” สามารถแปลตรงตัวได้

คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนียามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Content moderation ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฐานวงศ์ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลนำความหมายจากพจนานุกรมของคำว่า Content (เนื้อหา) moderation (การจำกัด) มาแปลเบื้องต้นได้ว่า “การจำกัดเนื้อหา” อย่างไรก็ตาม ปัญหาของคำแปลนี้คือคำว่า “การจำกัด” เนื่องจากคำนิยามที่ข้อเสนอกฎหมายการบริการ

ดิจิทัลกำหนดไว้นั้นมีความหมายกว้างกว่าการจำกัดมาก ไม่ว่าจะเป็นการลดระดับ การระงับการเข้าถึง และการกำจัดเนื้อหาที่ผิดกฎหมาย ประกอบการสืบค้นจากพจนานุกรมเฉพาะทาง ผู้แปลพบว่า “moderated mailing list” ได้แปลบัญญัติไว้ว่า “บัญชีจำหน้ากลั่นกรอง”¹⁶ โดยคำว่า กลั่นกรองนี้แปลมาจากคำว่า “moderated” ซึ่งเทียบได้กับคำว่า moderation ผู้แปลจึงใช้คำว่า “การกลั่นกรอง” แทน เพราะสื่อความได้ครอบคลุมโมทัศน์ตามคำนิยามที่ข้อเสนอกฎหมายดังกล่าว กำหนด และมีตัวอย่างเทียบกับศัพท์บัญญัติทางการ ดังนั้น คำว่า Content moderation จึงแปลได้ว่า “การกลั่นกรองเนื้อหา”
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาบเทียบ (Mapping-Matching)

คำศัพท์ที่ศึกษา: 3. Digital Services Coordinator (ข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัล หน้า 92)	
ต้นฉบับ The Regulation establishes a new policy with regard to harmonised rules for the provision of information society services in the internal market while ensuring the safety and trustworthy of on-line services and the fundamental rights online. These new rules require also a consistency mechanism for the cross-border application of the obligations under this Regulation, a new advisory group coordinating the activities of national authorities and of the Commission as well as direct enforcement powers for the Commission and the set-up of an information system facilitating information flows between <u>Digital Services Coordinators</u>.	บทแปล ระเบียบนี้วางนโยบายใหม่เกี่ยวกับข้อบังคับที่สอดคล้องกัน สำหรับการให้บริการสังคมสารสนเทศในตลาดภายในพร้อมทั้งรับรองความปลอดภัยและความน่าเชื่อถือของบริการออนไลน์และสิทธิขั้นพื้นฐานทางออนไลน์ ข้อบังคับใหม่เหล่านี้ยังกำหนดให้มีกลไกเกี่ยวกับความสอดคล้องในการนำหน้าที่ตามระเบียบนี้ไปใช้บังคับข้ามพรมแดน คณะที่ปรึกษาชุดใหม่ที่ประสานงานเกี่ยวกับกิจกรรมของหน่วยงานระดับชาติและคณะกรรมการธิการ และอำนาจการบังคับใช้โดยตรงสำหรับคณะกรรมการธิการและการจัดตั้งระบบข้อมูลข่าวสารที่ช่วยส่งเสริมการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารระหว่างบรรดา<u>หน่วยประสานงานบริการดิจิทัล</u>
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา: “Digital Services Coordinator” สร้างมาจากการประสม	

¹⁶ ศัพท์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ (พิมพ์ครั้งที่ 7 พ.ศ. 2549).

คำ

นิยามภาษาอังกฤษ: Digital Services Coordinator (noun) = Digital (adjective) + Service (noun) + Coordinator (noun)

Digital (adjective): using a system in which information is recorded or sent out electronically in the form of numbers, usually ones and zeros (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

Service (noun): a particular type of help or work that is provided by a business to customers, but not one that involves producing goods (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

Coordinator (noun, countable): someone who organizes the way people work together in a particular activity (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

Member States need to designate an independent authority to supervise the compliance of online platforms established in their Member State with the obligations in the new Digital Services Act, once adopted. This authority is the Digital Services Coordinator. (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/glossary-digital-services-act>)

นิยามภาษาไทย: Digital Services Coordinator (noun) = Digital (adjective) + Service (noun) + Coordinator (noun)

Digital (adjective): เชิงเลข, -ดิจิทัล (ราชบัณฑิตยสภา, 2549)

Service (noun): การบริการ, การรับใช้; การสร้างคุณูปการ, การช่วยเหลือ (เจียรชัย, 2553)

Coordinator (noun, countable): ผู้ประสาน, ผู้เชื่อมประสานงาน (เจียรชัย, 2553)

รัฐสมาชิกสหภาพยุโรปจำเป็นต้องแต่งตั้งหน่วยงานอิสระขึ้นมาเพื่อตรวจสอบว่าแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ก่อตั้งขึ้นในรัฐของตนนั้นปฏิบัติตามหน้าที่ในกฎหมายการบริการดิจิทัลฉบับใหม่นี้หรือไม่ หลังจากที่กฎหมายดังกล่าวได้รับการลงมติเห็นชอบแล้ว ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวนี้คือ Digital Services Coordinator (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/glossary-digital-services-act>)

แนวทางการแปลคำใหม่: Digital Services Coordinator เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Digital (adjective) + Service (noun) + Coordinator (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้ วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง อย่างไรก็ตาม Digital Services Coordinator เข้ากรณีตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่

สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ชวนรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ คำคำที่ประกอบอยู่ในคำศัพท์เฉพาะที่ยกมาซึ่งประกอบไปด้วย digital, service, และ coordinator นั้นสามารถแปลตามความหมายทั่วไปได้เมื่อพิจารณาจากคำนิยามตามที่ปรากฏในเว็บไซต์คณะกรรมการการยุโรป	
คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนิยามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Digital Services Coordinator ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลนำความหมายจากพจนานุกรมของคำว่า Digital (ดิจิทัล) Service (บริการ) และ Coordinator (ผู้ประสาน) มาแปลเบื้องต้นได้ว่า “ผู้ประสานบริการดิจิทัล” สำหรับคำว่า “บริการ” กับ “ดิจิทัล” ในคำแปลนี้ไม่ใช่ปัญหาแต่อย่างใด เพราะตรงกับคำแปลตั้งต้นที่กำหนดไว้อยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม ปัญหาของคำแปลนี้คือคำว่า “ตัวประสาน” เนื่องจากสื่อความไม่ครอบคลุมโน้ตส่นของคำนิยามที่ทางคณะกรรมการการยุโรปได้กำหนดไว้ ซึ่งอธิบายไว้ส่วนหนึ่งว่าหมายถึงหน่วยงานอิสระที่รัฐสมาชิกแต่งตั้งขึ้นมาเพื่อตรวจสอบแพลตฟอร์มออนไลน์ ผู้แปลจึงใช้คำว่า “หน่วยประสานงาน” แทน โดยอิงจากคำว่า authority ในบทนิยาม ซึ่งสื่อความได้ครอบคลุมโน้ตส่นตามคำนิยามที่คณะกรรมการการยุโรปกำหนด และสอดคล้องกับการแปลบัญญัติศัพท์ในแวดวงที่มีวาทกรรม (discourse) ใกล้เคียงกัน เช่น ในประกาศกรมศุลกากรที่ 150/2560 ที่แปล “Permit Issue Authority” ว่า “หน่วยงานผู้ออกใบอนุญาต”¹⁷ ดังนั้น คำว่า Digital Services Coordinator จึงแปลได้ว่า “หน่วยประสานงานบริการดิจิทัล”	
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching)	

คำศัพท์ที่ศึกษา: 4. Digital Services Coordinator of destination (ข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัล หน้า 75)	
ต้นฉบับ The Commission acting on its own initiative, or the Board acting on its own initiative or upon request of at least three <u>Digital Services Coordinators of destination</u>, may, where it has reasons to	บทแปล ในกรณีที่มีมูลเหตุให้สงสัยว่าแพลตฟอร์มออนไลน์ขนาดใหญ่มากได้ละเมิดบรรดาบทบัญญัติเหล่านั้น คณะกรรมการการยุโรปที่ดำเนินการด้วยการตัดสินใจของตนเอง คณะกรรมการที่ดำเนินการด้วยการตัดสินใจ

¹⁷ “ประกาศกรมศุลกากรที่ 150/2560,” ราชกิจจานุเบกษา 134 (12 พฤษภาคม 2560): 134.

suspect that a very large online platform infringed any of those provisions, recommend the Digital Services Coordinator of establishment to investigate the suspected infringement with a view to that Digital Services Coordinator adopting such a decision within a reasonable time period.	ตนเองหรือดำเนินการตามคำขอจาก หน่วยประสานงานบริการดิจิทัลปลายทาง อย่างน้อยสามหน่วย อาจแนะนำให้หน่วยประสานงานบริการดิจิทัลต้นทางตรวจสอบกรณีที่สงสัยว่าเกิดการละเมิดขึ้นโดยมุ่งให้หน่วยประสานงานดิจิทัลนำการตัดสินใจนั้นมาใช้ภายในเวลาอันสมควรก็ได้
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา: “Digital Services Coordinator of destination” สร้างมาจากการประสมคำ	
นิยามภาษาอังกฤษ: <u>Digital Services Coordinator of destination</u> (noun) = Digital (adjective) + Service (noun) + Coordinator (noun) + of (preposition) + destination (noun) <u>Digital</u> (adjective): using a system in which information is recorded or sent out electronically in the form of numbers, usually ones and zeros (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Service</u> (noun, countable): a particular type of help or work that is provided by a business to customers, but not one that involves producing goods (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Coordinator</u> (noun, countable): someone who organizes the way people work together in a particular activity (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Of</u> (preposition): used to show what a part belongs to or comes from (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Destination</u> (noun, countable): the place that someone or something is going to (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) ‘<u>Digital Services Coordinator of destination</u>’ means the Digital Services Coordinator of a Member State where the intermediary service is provided. . . (European Commission, 2020) นิยามภาษาไทย: <u>Digital Services Coordinator</u> (noun) = Digital (adjective) + Service (noun) + Coordinator (noun) <u>Digital</u> (adjective): เชิงเลข, -ดิจิทัล (ราชบัณฑิตยสภา, 2549)	

Service (noun, countable): การบริการ, การรับใช้; การสร้างคุณูปการ, การช่วยเหลือ (เจียรชัย, 2553)

Coordinator (noun, countable): ผู้ประสาน, ผู้เชื่อมประสานงาน (Longdo Dictionary, 2021)

Of (preposition): ของ, แห่ง, ด้วย, โดย, เกี่ยวกับ, ถึง, ในจำพวก, ในเรื่อง, ในฐานะ, ในปริมาณ, ในจำนวน, ที่จะ, ที่มี (Longdo Dictionary, 2021)

Destination (noun, countable): ปลายทาง, จุดหมายปลายทาง (เจียรชัย, 2553)

‘Digital Services Coordinator of destination’ หมายถึง หน่วยประสานงานดิจิทัลของรัฐสมาชิกที่มีการให้บริการสื่อกลางอยู่. . . (European Commission, 2020)

แนวทางการแปลคำใหม่: Digital Services Coordinator of destination เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Digital (adjective) + Service (noun) + Coordinator (noun) + of (preposition) + destination (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง แต่ Digital Services Coordinator of destination เป็นศัพท์เฉพาะทางตามตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ขวัญของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ อย่างไรก็ตาม คำนี้เป็นคำในลักษณะเดียวกับคำศัพท์ที่ 4 ก่อนหน้านี้ จึงสามารถแปลเทียบกันได้ ปัญหามีเพียงคำว่า destination ที่ต้องพิจารณาคำนิยามก่อนสรุปคำแปลเนื่องจากเป็นจุดที่ต่างกับคำศัพท์เฉพาะที่ 4

คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนิยามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Digital Services Coordinator of destination ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ในส่วนของกลุ่มคำว่า Digital Services Coordinator นั้น เพื่อให้สอดคล้องกับคำศัพท์คัดสรรที่ 3 ผู้แปลใช้คำว่า “หน่วยประสานงานบริการดิจิทัล” ในการแปล ส่วนคำว่า “of” กับ “destination” หากแปลตามความหมายในพจนานุกรมจะแปลได้ว่า “แห่งปลายทาง” แต่ผู้แปลละคำว่า “แห่ง” ออกเพื่อความกระชับ ส่วนคำว่า “ปลายทาง” นั้นสอดคล้องกับคำนิยามแล้ว จึงใช้ตามความหมายที่ปรากฏในพจนานุกรม ดังนั้น คำว่า Digital Services Coordinator of destination จึงแปลได้ว่า “หน่วยประสานงานบริการดิจิทัลปลายทาง”

สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching)

คำศัพท์ที่ศึกษา: 5. Digital Services Coordinator of establishment (ข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัล หน้า 75)

ต้นฉบับ

The Commission acting on its own initiative, or the Board acting on its own initiative or upon request of at least three Digital Services Coordinators of destination, may, where it has reasons to suspect that a very large online platform infringed any of those provisions, recommend the Digital Services Coordinator of establishment to investigate the suspected infringement with a view to that Digital Services Coordinator adopting such a decision within a reasonable time period.

บทแปล

ในกรณีที่มีมูลเหตุให้สงสัยว่าแพลตฟอร์มออนไลน์ขนาดใหญ่มากได้ละเมิดบรรดาบทบัญญัติเหล่านั้น คณะกรรมาธิการยุโรปที่ดำเนินการด้วยการตัดสินใจของตนเอง คณะกรรมการที่ดำเนินการด้วยการตัดสินใจของตนเองหรือดำเนินการจากคำร้องขอจากหน่วยประสานงานบริการดิจิทัลปลายทางอย่างน้อยสามหน่วย อาจแนะนำให้หน่วยประสานงานบริการดิจิทัลต้นทางตรวจสอบกรณีที่มีการสงสัยว่ามีการละเมิดเกิดขึ้นโดยมุ่งให้หน่วยประสานงานดิจิทัลนำการตัดสินใจนั้นมาใช้ภายในเวลาอันสมควรก็ได้

แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา: “Digital Services Coordinator of establishment” สร้างมาจากการประสมคำ

นิยามภาษาอังกฤษ: Digital Services Coordinator of establishment (noun) = Digital (adjective) + Service (noun) + Coordinator (noun) + of (preposition) + establishment (noun)

Digital (adjective): using a system in which information is recorded or sent out electronically in the form of numbers, usually ones and zeros (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

Service (noun, countable): a particular type of help or work that is provided by a business to customers, but not one that involves producing goods (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

Coordinator (noun, countable): someone who organizes the way people work together in a particular activity (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

Of (preposition): used to show what a part belongs to or comes from (Longman

Dictionary of Contemporary English, 2021)

Establishment (noun, uncountable): the act of starting an organization, relationship, or system (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

‘Digital Services Coordinator of establishment’ means the Digital Services Coordinator of the Member State where the provider of an intermediary service is established or its legal representative resides or is established (European Commission, 2020)

นิยามภาษาไทย: Digital Services Coordinator of establishment (noun) = Digital (adjective) + Service (noun) + Coordinator (noun) + of (preposition) + establishment (noun)

Digital (adjective): เฉิงเลข, -ดิจิทัล (ราชบัณฑิตยสภา, 2549)

Service (noun, countable): การบริการ, การรับใช้; การสร้างคุณภาพ, การช่วยเหลือ (เอียร์ชัย, 2553)

Coordinator (noun, countable): ผู้ประสาน, ผู้เชื่อมประสานงาน (Longdo Dictionary, 2021)

Of (preposition): ของ, แห่ง, ด้วย, โดย, เกี่ยวกับ, ถึง, ในจำพวก, ในเรื่อง, ในฐานะ, ในปริมาณ, ในจำนวน, ที่จะ, ที่มี (Longdo Dictionary, 2021)

Establishment (noun, uncountable): การสถาปนา, การก่อตั้ง, การจัดตั้ง, การสร้าง (Longdo Dictionary, 2021) ที่ตั้งทำการ, สถานที่ทำการ, สถานประกอบการ, การก่อตั้ง, การสถาปนา (ราชบัณฑิตยสภา, 2557)

‘Digital Services Coordinator of establishment’ หมายถึง หน่วยประสานงานดิจิทัลของรัฐสมาชิกที่ผู้ให้บริการสื่อกลางก่อตั้งอยู่หรือที่ตัวแทนตามกฎหมายอาศัยหรือก่อตั้งอยู่ (European Commission, 2020)

แนวทางการแปลคำใหม่: Digital Services Coordinator of establishment เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Digital (adjective) + Service (noun) + Coordinator (noun) + of (preposition) + establishment (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้ วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง แต่ Digital Services Coordinator of establishment เป็นศัพท์เฉพาะทางตามตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ความรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ อย่างไรก็ตาม คำนี้เป็นคำในลักษณะเดียวกับคำศัพท์ที่ 4 จึงสามารถแปลเทียบกันได้ ปัญหาที่มีเพียงคำว่า establishment ที่ต้องพิจารณาคำนียามก่อนสรุปคำแปลเนื่องจากเป็นจุดที่ต่างกับคำศัพท์เฉพาะที่ 4 ซึ่งคำว่า establishment นี้มีปรากฏทั้งในศัพท์

นิติศาสตร์และศัพท์เศรษฐศาสตร์ของราชบัณฑิตสภาโดยมีความหมายดังที่ระบุไว้ในช่องคำนิยามข้างต้น
คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนิยามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Digital Services Coordinator of establishment ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้มีความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ในส่วนของกลุ่มคำว่า Digital Services Coordinator of นั้น เพื่อให้สอดคล้องกับคำศัพท์คัดสรรที่ 3 และ 4 ผู้แปลใช้คำว่า “หน่วยประสานงานบริการดิจิทัล” ในการแปล ส่วนคำว่า “establishment” หากแปลตามความหมายในพจนานุกรมจะแปลได้ว่า “การสถาปนา” แต่ในคำนิยามนั้นให้ความหมายส่วนหนึ่งไว้ว่าหมายถึงสถานที่อันเป็นที่ตั้งของผู้ให้บริการ คำว่า “การสถาปนา” จึงสื่อความได้ไม่ตรง อย่างไรก็ตาม ในพจนานุกรมศัพท์นิติศาสตร์ของราชบัณฑิตยสภาได้ให้ความหมายหนึ่งไว้ว่า “ที่ตั้งทำการ” ซึ่งสอดคล้องกับมโนทัศน์ของคำว่า establishment ในคำศัพท์ ดังนั้น คำว่า Digital Services Coordinator of establishment จึงแปลได้ว่า “หน่วยประสานงานบริการดิจิทัลที่ตั้งทำการ”
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching)

คำศัพท์ที่ศึกษา: 6. Hosting service (ข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัล หน้า 51)	
ต้นฉบับ Providers of <u>hosting services</u> shall put mechanisms in place to allow any individual or entity to notify them of the presence on their service of specific items of information that the individual or entity considers to be illegal content.	บทแปล ผู้ให้บริการจัดเก็บข้อมูลต้องจัดเตรียมกลไกให้พร้อมสำหรับการเปิดช่องทางให้บุคคลหรือนิติบุคคลสามารถแจ้งเตือนผู้ให้บริการดังกล่าวถึงการมีอยู่ของบริการหรือรายการข้อมูลที่บุคคลหรือนิติบุคคลนั้นเห็นว่าเป็นเนื้อหาที่ผิดกฎหมาย
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา: “Hosting service” สร้างมาจากการประสมคำ	
นิยามภาษาอังกฤษ: <u>Hosting service</u> (noun) = Hosting (verb) + service (noun) <u>Host</u> (verb, transitive): to provide the place and everything that is needed for an organized event (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Service</u> (noun, countable): a particular type of help or work that is provided by a	

business to customers, but not one that involves producing goods (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

Hosting services: Hosting services providers are a subcategory of intermediary services that enable the storage of information. Examples include social media platforms, video, image and audio sharing services, file sharing and other cloud services. (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/glossary-digital-services-act>)

นิยามภาษาไทย: Hosting service (noun) = Hosting (verb) + service (noun)

Host (verb, transitive): เป็นเจ้าภาพต้อนรับ, เป็นเจ้าของใน... (เจียรชัย, 2553)

Service (noun, countable): การบริการ, การรับใช้; การสร้างคุณภาพ, การช่วยเหลือ (เจียรชัย, 2553)

ผู้ให้บริการ hosting services เป็นประเภทย่อยของบริการสื่อกลางที่เปิดให้จัดเก็บข้อมูลได้ เช่น แพลตฟอร์มสื่อสังคม วิดีโอ การแบ่งปันรูปภาพและเสียง การแบ่งปันไฟล์และบริการคลาวด์อื่น ๆ (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/glossary-digital-services-act>)

แนวทางการแปลคำใหม่: Hosting service เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Hosting (verb) + Service (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้ วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง อย่างไรก็ตาม Hosting service เป็นคำที่เข้ากรณีในตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ชนวนรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ แต่เมื่อค้นหาคำว่า host โดด ๆ แล้วก็พบว่ามิบัญญัติไว้ในศัพท์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศของราชบัณฑิตยสภาโดยแปลเอาไว้ว่า แม่ข่าย (ความหมายเหมือนคำว่า server) และแม่ข่าย นอกจากนี้ผู้แปลยังพบว่า hosting service มีการแปลไว้ในประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมบางฉบับเช่นกัน โดยแต่ละฉบับที่พบนั้นแปลไว้ไม่เหมือนกัน โดยแปลไว้ว่า บริการเชื่อมต่อระหว่างระบบคอมพิวเตอร์ด้วยกันเพื่อเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ได้¹⁸ และบริการเช่าระบบคอมพิวเตอร์หรือให้เช่าบริการโปรแกรมประยุกต์ต่าง ๆ¹⁹ ซึ่งยาวเกินความจำเป็นและแสดงให้เห็นว่าคำแปลยังไม่มีข้อยุติว่าจะใช้คำใด

คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนีมนิยามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Hosting

¹⁸ “ประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง ขั้นตอนการแจ้งเตือน การระงับการทำให้แพร่หลายของข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์ออกจากระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๖๐,” ราชกิจจานุเบกษา 134 (22 กรกฎาคม 2560): 6.

¹⁹ “ประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง เรื่อง หลักเกณฑ์การเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ พ.ศ. ๒๕๖๔,” ราชกิจจานุเบกษา 134 (13 สิงหาคม 2564): 10.

service ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีทาบทาบเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลนำความหมายจากพจนานุกรมของคำว่า Hosting (เป็นเจ้าภาพต้อนรับ) service (บริการ) มาแปลเบื้องต้นได้ว่า “บริการเป็นเจ้าภาพต้อนรับ” ซึ่งในส่วนของคำว่า “เป็นเจ้าภาพต้อนรับนั้น” สื่อความได้ไม่ตรงกับคานิยามโดยสิ้นเชิงเมื่อพิจารณา คานิยามของคำว่า “Hosting service” ซึ่งทางคณะกรรมการยุโรปได้ให้ไว้ว่าหมายถึงบริการที่เป็นสื่อกลางในการจัดเก็บข้อมูล ในส่วนของคำว่า “hosting” ผู้แปลใช้คำว่า “เก็บ” แต่คำว่า “เก็บ” นั้นสามารถตีความได้ว่าหมายถึง “collect” หรือ “store” ก็ได้ ซึ่งผู้แปลต้องการให้คำแปลสื่อความของคำว่า “store” ตามคานิยาม ผู้แปลจึงใช้คำว่า “จัดเก็บ” แทน อีกทั้งผู้แปลยังอธิบายเสริมอย่างรวบรัดโดยเติมคำว่า “ข้อมูล” เข้าไปเพื่อให้คำแปลสื่อนโนทัศน์ตรงตามคานิยาม จนได้เป็นคำว่า “จัดเก็บข้อมูล” ส่วนคำว่า Service ผู้แปลได้กำหนดคำแปลตั้งต้นไว้แล้วว่า “บริการ” จึงแปลได้ว่า “บริการจัดเก็บข้อมูล”	สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลโดยการใช้คำศัพท์ที่มีอยู่แล้วประกอบคำอธิบายเพิ่มเติมและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีทาบทาบเทียบ (Mapping-Matching)

คำศัพท์ที่ศึกษา: 7. Information society service (ข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัล หน้า 92)	
ต้นฉบับ	บทแปล
The Regulation establishes a new policy with regard to harmonised rules for the provision of <u>information society services</u> in the internal market while ensuring the safety and trustworthiness of on-line services and the fundamental rights online. These new rules require also a consistency mechanism for the cross-border application of the obligations under this Regulation, a new advisory group coordinating the activities of national authorities and of the Commission as well as direct	ระเบียบนี้วางนโยบายใหม่เกี่ยวกับข้อบังคับที่สอดคล้องกันสำหรับการให้ <u>บริการสังคมสารสนเทศ</u> ในตลาดภายในพร้อมทั้งรับรองความปลอดภัยและความน่าเชื่อถือของบริการออนไลน์และสิทธิขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับออนไลน์ ข้อบังคับใหม่นี้ยังกำหนดให้มีกลไกเกี่ยวกับความสอดคล้องในการนำหน้าที่ตามระเบียบนี้ไปใช้บังคับข้ามพรมแดน คณะที่ปรึกษาชุดใหม่ที่ประสานงานเกี่ยวกับกิจกรรมของหน่วยงานระดับชาติและคณะกรรมการ และการอำนาจการบังคับใช้โดยตรงสำหรับคณะกรรมการและการจัดตั้งระบบข้อมูลข่าวสารที่ช่วยส่งเสริมการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสารระหว่างบรรดาหน่วย

enforcement powers for the Commission and the set-up of an information system facilitating information flows between Digital Services Coordinators.	ประสานงานบริการดิจิทัล
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา: “Information society service” สร้างมาจากการประสมคำ	
นิยามภาษาอังกฤษ: <u>Information society service</u> (noun) = Information (noun) + society (noun) + service (noun) <u>Information</u> (noun, uncountable): facts or details that tell you something about a situation, person, event etc (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Society</u> (noun, countable): a particular large group of people who share laws, organizations, customs etc (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Service</u> (noun, countable): a particular type of help or work that is provided by a business to customers, but not one that involves producing goods (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Information society service</u> [means] . . . any service normally provided for remuneration, at a distance, by electronic means and at the individual request of a recipient of services. (European commission, 2015) นิยามภาษาไทย: <u>Information society service</u> (noun) = Information (noun) + society (noun) + service (noun) <u>Information</u> (noun, uncountable): สารสนเทศ, สนเทศ, สารนิเทศ (ราชบัณฑิตยสภา, 2549) <u>Society</u> (noun, countable): สังคม (เจียรชัย, 2553) <u>Service</u> (noun, countable): การบริการ, การรับใช้; การสร้างคุณูปการ, การช่วยเหลือ (เจียรชัย, 2553) <u>Information society</u> (noun): สังคมสารสนเทศ, สังคมข่าวสาร (Longdo Dictionary, 2021) <u>Information society service</u> [หมายถึง] . . . บริการใด ๆ ให้โดยหวังค่าตอบแทนเป็นประจำ ในระยะทางไกลผ่านตัวกลางทางอิเล็กทรอนิกส์ตามคำขอจากแต่ละรายบุคคล (European commission, 2015)	
แนวทางการแปลคำใหม่: Information society service เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Information (adjective) + society (noun) + service	

(noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้ วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง แต่คำว่า Information society service เป็นคำตามตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ชนวนรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และเมื่อค้นคำว่า Information society แยกต่างหากแล้ว ถึงแม้ว่าจะปรากฏในศัพท์ชนวนรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ แต่ก็มีเพียงคำอธิบายความหมายเท่านั้น ไม่มีคำแปลแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม คำว่า Information society มักได้รับการแปลในงานวิชาการว่า “สังคมสารสนเทศ” (สมบัติ กุสุมาวลี, 2011)	
คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนิยามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Information society service ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลนำความหมายจากพจนานุกรมของคำว่า Information (สารสนเทศ) society (สังคม) และ service (บริการ) มาแปลเบื้องต้นได้ว่า “บริการสังคมสารสนเทศ” อย่างไรก็ตาม คำว่า information society นั้นมีคำแปลที่ใช้กันหลัก ๆ สองคำ ได้แก่ “สังคมสารสนเทศ” และ “สังคมข่าวสาร” ปัญหาคือคำแปลในบริบทของตัวบทควรเป็นคำใด กลุ่มคำดังกล่าวยังไม่ได้รับการบัญญัติอย่างเป็นทางการ (อ้างอิงจากศัพท์บัญญัติ ๑๕ สาขาวิชา สำนักงานราชบัณฑิตยสภา) ประกอบมีความหมายเหมือนกันโดยดูจากบทความวิชาการที่ใช้คำนี้โดยเขียนว่า “สังคมข้อมูลข่าวสารหรือสารสนเทศ (Information Society)”²⁰ ด้วยเหตุนี้ ผู้แปลจึงตัดสินใจจากความนิยมที่มากกว่าโดยการดูจำนวนผลลัพธ์การค้นหาในเว็บไซต์ google.com ผลปรากฏคือ “สังคมสารสนเทศ” แสดงผลลัพธ์ 20,500 ผลลัพธ์ โดยมากกว่า “สังคมข่าวสาร” ซึ่งแสดงเพียง 17,800 ผลลัพธ์ ผู้แปลจึงเลือกใช้ “สังคมสารสนเทศ” ส่วนคำว่า Service ผู้แปลได้กำหนดคำแปลตั้งต้นไว้แล้วว่า “บริการ” จึงแปลได้ว่า “บริการสังคมสารสนเทศ”	
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching)	

คำศัพท์ที่ศึกษา: 8. Intermediary service (ข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัล หน้า 44)	
ต้นฉบับ (f) ‘<u>intermediary service</u>’ means one of	บทแปล (เอฟ) ‘<u>บริการสื่อกลาง</u>’ หมายความว่าถึงบริการ

²⁰ ศิริรัตน์ จำปีเรือง และอมรรัตน์ วัฒนาร. ความรู้ที่จำเป็นของศูนย์เศรษฐกิจฐานความรู้. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
นครสวรรค์. 1 (มกราคม-เมษายน 2553): 165.

the following services: – a ‘mere conduit’ service that consists of the transmission in a communication network of information provided by a recipient of the service, or the provision of access to a communication network;	อย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ - บริการต่อข้อมูลอันประกอบไปด้วยการส่งผ่านเครือข่ายการสื่อสารของข้อมูลที่ได้รับมาจากผู้รับบริการ หรือการให้บริการเข้าถึงเครือข่ายการสื่อสาร
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา: “Intermediary service” สร้างมาจากการประสมคำ นิยามภาษาอังกฤษ: <u>Intermediary service</u> (noun) = Intermediary (adjective) + service (noun) <u>Intermediary</u> (noun, countable): a person or organization that tries to help two other people or groups to agree with each other (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Service</u> (noun, countable): a particular type of help or work that is provided by a business to customers, but not one that involves producing goods (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Online Intermediary Service:</u> An online intermediary service is a digital service that consists of transmitting or storing content provided by a third party. (https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/glossary-digital-services-act) นิยามภาษาไทย: <u>Intermediary service</u> (noun) = Intermediary (adjective) + service (noun) <u>Intermediary</u> (noun, countable): คนกลาง, สื่อ, สื่อนำ, สื่อกลาง; คนไกลเกลี่ย (เจียรชัย, 2553) ผู้เป็นสื่อกลาง (ราชบัณฑิตยสภา, 2549) <u>Service</u> (noun, countable): การบริการ, การรับใช้; การสร้างคุณูปการ, การช่วยเหลือ (เจียรชัย, 2553) <u>online intermediary service</u> คือบริการดิจิทัลที่ประกอบด้วยการส่งผ่านและการจัดเก็บเนื้อหาที่ได้รับมาจากบุคคลภายนอก (https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/glossary-digital-services-act)	
แนวทางการแปลคำใหม่: Intermediary service เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Intermediary (noun) + service (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง แต่คำว่า Intermediary service เป็น	

คำศัพท์เฉพาะตามกรณีของตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ชนรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ แต่เมื่อค้นหาคำว่า Intermediary แยกต่างหากแล้วพบว่าศัพท์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศของราชบัณฑิตยสภาบัญญัติไว้ว่า ผู้เป็นสื่อกลาง อย่างไรก็ตาม คำศัพท์เฉพาะทางที่ศึกษานี้ปรากฏในเนื้อหาประกาศกระทรวงดิจิทัล เรื่อง ขั้นตอนการแจ้งเตือน การระงับการทำให้แพร่หลายของข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์ออกจากระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 ซึ่งได้แปลไว้ว่า ผู้ให้บริการในฐานะสื่อกลาง แสดงให้เห็นว่าคำแปลยังไม่ได้มีการยอมรับใช้เป็นเอกฉันท์ จึงควรนำมาพิจารณาหาคำแปลที่เหมาะสม
คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนียามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Intermediary service ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีทาบเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลนำความหมายจากพจนานุกรมของคำว่า Intermediary (คนกลาง) และ service (บริการ) มาแปลเบื้องต้นได้ว่า “บริการคนกลาง” ซึ่งในส่วน of คำว่า “คนกลาง” แม้จะดูเหมือนเป็นคำที่เหมาะสมแล้ว แต่เมื่อศึกษาคำนียามที่กฎหมายกำหนดไว้ จะพบว่าไม่ตรงเสียทีเดียว เพราะ “คนกลาง”²¹ นั้นตีความได้กว้างเกินกว่านิยามที่ทางคณะกรรมการยุโรปให้ไว้มาก โดยให้ความหมายไว้ว่าหมายถึงการจัดเก็บเนื้อหาโดยบุคคลที่สาม เมื่อพิจารณาประกอบกับคำแปลตามพจนานุกรมแล้ว ผู้แปลเปลี่ยนคำว่า “คนกลาง” เป็น “สื่อกลาง” เพื่อให้เห็นภาพว่าเป็นบริการดิจิทัล โดยเทียบจากคำว่า ผู้เป็นสื่อกลาง ที่พจนานุกรมศัพท์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศบัญญัติมาจากคำว่า intermediary ส่วนคำว่า Service ผู้แปลได้กำหนดคำแปลตั้งต้นไว้แล้วว่า “บริการ” จึงแปลได้ว่า “บริการสื่อกลาง”
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีทาบเทียบ (Mapping-Matching)

คำศัพท์ที่ศึกษา: 9. Mere conduit service (ข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัล หน้า 44)	
ต้นฉบับ (f) ‘intermediary service’ means one of the following services: – a ‘<u>mere conduit</u>’ service that	บทแปล (เอฟ) ‘บริการสื่อกลาง’ หมายความว่า บริการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ - <u>บริการท่อข้อมูล</u> อันประกอบไปด้วยการ

²¹ “ผู้ถือเป็นคนกลางไม่เข้าข้างฝ่ายโน้นฝ่ายนี้ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น, ผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ย, ผู้ทำการค้าระหว่างผู้ผลิตกับผู้บริโภค.” (ราชบัณฑิตยสภา, 2554)

consists of the transmission in a communication network of information provided by a recipient of the service, or the provision of access to a communication network;	ส่งผ่านเครือข่ายการสื่อสารของข้อมูลที่ได้รับมาจากผู้รับบริการ หรือการให้บริการเข้าถึงเครือข่ายการสื่อสาร
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาพาทา: “Mere conduit service” สร้างมาจากการประสมคำ	
นิยามภาษาอังกฤษ: Mere conduit service (noun) = mere (adjective) + conduit (noun) + service (noun) <u>Mere</u> (adjective): used to emphasize how small or unimportant something or someone is (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Conduit</u> (noun, countable): a connection between two things that allows people to pass ideas, news, money, weapons, drugs etc from one place to another <u>Service</u> (noun, countable): a particular type of help or work that is provided by a business to customers, but not one that involves producing goods (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) [<u>Mere conduit</u> is] [w]here an information society service is provided that consists of the transmission in a communication network of information provided by a recipient of the service, or the provision of access to a communication network (European Commission, 2020) นิยามภาษาไทย: Mere conduit service (noun) = mere (adjective) + conduit (noun) + service (noun) <u>Mere</u> (adjective): เพียง, เพียงแต่... (เจียรชัย, 2553) <u>Conduit</u> (noun, countable): ท่อ; ท่อน้ำ, ทางน้ำ (เจียรชัย, 2553) <u>Service</u> (noun, countable): การบริการ, การรับใช้; การสร้างคุณภาพ, การช่วยเหลือ (เจียรชัย, 2553) <u>Mere conduit</u> คือ กรณีที่มีการให้บริการส่งคมนาคมสารสนเทศอันประกอบด้วย การส่งผ่านในเครือข่ายการสื่อสารของข้อมูลที่ได้มาจากผู้รับบริการ หรือการให้เข้าถึงเครือข่ายการสื่อสาร (European Commission, 2020)	
แนวทางการแปลคำใหม่: Mere conduit service เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Mere (adjective) + conduit (noun) + service (noun) สำหรับคำ	

สร้างใหม่ประเภทนี้ วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง แต่คำว่า Mere conduit service เข้ากรณีตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ชนรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อค้นหาแยกแล้ว พบเพียง conduit ในศัพท์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศของราชบัณฑิตยสถานเท่านั้น ซึ่งบัญญัติไว้ว่า ท่อร้อยสาย ส่วนคำแปล mere conduit ในบริบททั่วไปยังใช้ต่างกัน เช่น ท่อสำหรับเชื่อมต่อ ("ร่างพ.ร.บ.คอมพ์ฯ ยังคงถือว่าตัวกลางมีความผิด, ไม่ได้กำหนดหลักการแจ้งเตือนในกฎหมาย," 2016) การส่งข้อมูล (ชีวิน มัลลิกะมาลย์, 2562) ท่อข้อมูล ("พลเมืองเน็ตจี้รัฐเร่งแก้ พ.ร.บ.คอม ", 2010) และบริบทกฎหมายพบว่าการแปลไว้ว่า การรับส่งผ่านข้อมูลคอมพิวเตอร์²²	
คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนิยามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Mere conduit service ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสต์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฐานวงศ์ะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลนำความหมายจากพจนานุกรมของคำว่า Mere (เพียง) conduit (ท่อ) และ service (บริการ) มาแปลเบื้องต้นได้ว่า “บริการเพียงท่อ” ซึ่งในส่วนของคำว่า “เพียงท่อ” สื่อความตามคำนิยามได้เพียงบางส่วน คำนิยามของคำว่า “Mere conduit” นั้น ข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัลได้ให้นิยามไว้ว่าเป็นบริการที่ประกอบไปด้วยการส่งผ่านเครือข่ายการสื่อสารของข้อมูล หรือการมอบการเข้าถึงเครือข่ายการสื่อสารนั้น ในส่วนของคำว่า “Mere conduit” ผู้แปลลงมือแปลโดยพิจารณาคำนิยามประกอบกับคำแปลตามพจนานุกรมจนได้เป็นคำว่า “ท่อข้อมูล” ซึ่งคำว่า “ข้อมูล” นั้นเป็นการอธิบายเสริมอย่างรวบรัดเพื่อให้คำแปลสื่อมโนทัศน์ตรงตามคำนิยาม ซึ่งตรงกับที่ iLaw (2010) ได้แปลไว้ ส่วนคำว่า Service ผู้แปลได้กำหนดคำแปลตั้งต้นไว้แล้วว่า “บริการ” จึงแปลได้ว่า “บริการท่อข้อมูล”	
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลโดยการใช้คำศัพท์ที่มีอยู่แล้วประกอบคำอธิบายเพิ่มเติมและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching)	

คำศัพท์ที่ศึกษา: 10. Notice and Action (ข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัล หน้า 2)	
ต้นฉบับ The resolution also includes the request for a detailed ‘<u>notice-and-action</u>’ mechanism	บทแปล มติดังกล่าวนี้รวมคำขอให้มีกลไก<u>การแจ้งเตือนให้</u> <u>ลบเนื้อหา</u>โดยละเอียดสำหรับจัดการเนื้อหาที่ผิด

²² “ประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง ขั้นตอนการแจ้งเตือน การระงับการทำให้แพร่หลายของข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์ออกจากระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๖๐,” ราชกิจจานุเบกษา 134 (22 กรกฎาคม 2560): 7.

addressing illegal content, comprehensive rules about online advertising, including targeted advertising, and enabling the development and use of smart contracts.	กฎหมาย ระเบียบที่ครอบคลุมเกี่ยวกับการโฆษณาออนไลน์ รวมถึงการโฆษณาแบบจำกัดเป้าหมาย และการเปิดใช้งานการพัฒนาและการใช้สัญญาอัจฉริยะ
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาพาทา: Notice and Action เป็นการสร้างคำใหม่ด้วยการประสมคำ	
นิยามภาษาอังกฤษ: <u>Notice and Action</u> (noun) = Notice (noun) + and (conjunction) + Action (noun) <u>Notice</u> (noun, uncountable) information or a warning about something that is going to happen (Longman Business Dictionary, 2021) <u>and</u> (conjunction) used to join two words, phrases etc. referring to things that are related in some way (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Action</u> (noun, countable and uncountable) when someone does something in order to deal with a problem or difficult situation (Longman Business Dictionary, 2021) <u>Notice and Action</u> is an obligation introduced by the Digital Services Act for all platforms and hosting services to maintain a system that enables users to report illegal content they encounter. This sets in motion a series of points to ensure that illegal content is removed and that due process and fundamental rights are preserved online. The service provider notified needs to diligently assess the notice and take appropriate action. They must inform the ‘notifier’ about how they followed-up, and, if they remove the content, they also need to inform the content provider and give them a chance to contest the decision. In some very serious cases, the platform might need to report content to authorities. (https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/glossary-digital-services-act) นิยามภาษาไทย: <u>Notice and Action</u> (noun) = Notice (noun) + and (conjunction) + Action (noun) <u>Notice</u> (noun, uncountable) ประกาศ, แจ้งความ, การประกาศให้ทราบ, การแจ้งให้ทราบล่วงหน้า, การบอกกล่าวให้ทราบล่วงหน้า (เจียรชัย, 2553) <u>and</u> (conjunction) และ, และก็, กับ, กับ, พร้อมทั้ง; อีกทั้ง; และก็...อีก, รวมทั้ง; พร้อมๆ (เจียรชัย, 2553) <u>Action</u> (noun, countable and uncountable) การปฏิบัติ(กระทำ); การดำเนินการ; การดำเนินกิจกรรม, การต่อสู้, ปฏิบัติการ(ต่อสู้) (เจียรชัย, 2553) <u>Notice and Action</u> คือหน้าที่ที่เสนอโดยกฎหมายการบริการดิจิทัลสำหรับแพลตฟอร์มและบริการจัดเก็บข้อมูลทั้งหมดในการดูแลรักษาระบบที่เปิดให้ผู้ใช้งานได้รายงานเนื้อหาผิดกฎหมายที่ตนพบ ซึ่งทำให้เกิดชุด	

ความคิดที่จะทำให้แน่ใจว่าเนื้อหาดิจิทัลนั้นถูกนำออกไปและรักษาไว้ซึ่งกระบวนการที่เป็นธรรมและสิทธิขั้นพื้นฐานในโลกออนไลน์ ผู้ให้บริการที่ได้รับแจ้งเตือนจำเป็นต้องประเมินรายงานที่ได้รับและดำเนินการตามความเหมาะสมอย่างแข็งขัน โดยต้องรายงานให้ ‘ผู้แจ้งเตือน’ ทราบถึงความเสี่ยงหน้าและการลบข้อมูลดังกล่าว และยังคงรายงานผู้ให้เนื้อหาและให้โอกาสโต้แย้งการตัดสินใจลบนั้น ในกรณีร้ายแรงแพลตฟอร์มอาจจำเป็นต้องรายงานเนื้อหาต่อหน่วยงานผู้มีอำนาจ (https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/glossary-digital-services-act)
แนวทางการแปลคำใหม่: Notice and Action เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Notice (noun) + and (conjunction) + Action (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง อย่างไรก็ตาม คำว่า Notice and Action เป็นไปตามกรณีตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ขวนรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ อีกทั้งคำศัพท์ที่ประกอบอยู่ก็เป็นคำทั่วไป เพียงแต่นิยามพิเศษตามข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัล ซึ่งสามารถเทียบได้กับ Notice and Takedown โดยผู้แปลจะอภิปรายประเด็นในหัวข้อคำอธิบายการแปลต่อไป
คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนียามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Notice and Action ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลนำความหมายจากพจนานุกรมของคำว่า Notice (การประกาศให้ทราบ) and (และ) Action (การดำเนินการ) มาแปลเบื้องต้นได้ว่า “การประกาศให้ทราบและการดำเนินการ” แต่คำแปลนี้ทั้งยาวและไม่เจาะจงเข้ากับนิยามกับบริบทได้เท่าที่ควร กล่าวคือ สามารถจัดทำแปลที่สอดคล้องกับนิยามและบริบทได้มากกว่านี้ ซึ่งจากการค้นคว้า ผู้แปลพบคำว่า Notice and Takedown ใน Digital Millennium Copyright Act (DMCA) ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเมื่อศึกษาความหมายแล้วพบว่าตรงกับในกฎหมายการบริการดิจิทัล²³ ซึ่ง iLaw (2017) ได้แปลไว้ว่า “ระบบการแจ้งเตือนให้ลบเนื้อหา” ซึ่งเป็นการแปลแบบใช้คำที่มีอยู่แล้วมาอธิบายเพิ่มเติม อย่างไรก็ตาม ผู้แปลตัดสินใจตัดคำว่า “ระบบ” ออก เนื่องจากบริบทดิจิทัลทำให้รู้ได้ว่าเป็นระบบอยู่แล้ว จึงแปลได้ว่า “การแจ้งเตือนให้ลบเนื้อหา”
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลโดยการใช้คำศัพท์ที่มีอยู่แล้วประกอบคำอธิบายเพิ่มเติมและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching)

²³ “การกำหนดกระบวนการในการให้เจ้าของลิขสิทธิ์สามารถส่งคำแจ้งเตือน (Notice) ไปยังผู้ให้บริการได้โดยตรง เพื่อผู้ให้บริการนำข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีการละเมิดลิขสิทธิ์ ออกจากระบบคอมพิวเตอร์ของตน (Takedown) ได้อย่างทันท่วงที โดยไม่ต้องยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่ง ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถยับยั้งการละเมิดได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น” (อินเทลเล็กซอล ดีไซน์ กรุ๊ป, 2021)

คำศัพท์ที่ศึกษา: 11. Online interface (ข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัล หน้า 59)	
ต้นฉบับ The online platform shall design and organise its <u>online interface</u> in a way that enables traders to comply with their obligations regarding pre-contractual information and product safety information under applicable Union law.	บทแปล แพลตฟอร์มออนไลน์ต้องออกแบบและจัดระเบียบ <u>อินเทอร์เฟซออนไลน์</u> ของตนในลักษณะที่ผู้ประกอบการค้าสามารถปฏิบัติตามภาระหน้าที่ตามข้อมูลก่อนทำสัญญาและข้อมูลความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ตามกฎหมายสหภาพยุโรปที่บังคับใช้ได้
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาพาทา: “Online interface” สร้างมาจากการประสมคำ	
นิยามภาษาอังกฤษ: <u>Online interface</u> (noun) = Online (adjective) + interface (noun) <u>Online</u> (adjective): connected to other computers through the Internet, or available through the Internet (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Interface</u> (noun, countable): the way in which you see the information from a computer program on a screen, or how you type information into the program (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) ‘ <u>online interface</u> ’ means any software, including a website or a part thereof, and applications, including mobile applications (European Commission, 2020)	
นิยามภาษาไทย: <u>Online interface</u> (noun) = Online (adjective) + interface (noun) <u>Online</u> (adjective): ออนไลน์, การเชื่อมต่อผ่านระบบเครือข่ายทางคอมพิวเตอร์ (Longdo Dictionary, 2021) <u>Interface</u> (noun, countable): ส่วนต่อประสาน, ตัวต่อประสาน (ราชบัณฑิตยสภา, 2549) online interface หมายถึง ซอฟต์แวร์ใด ๆ รวมตลอดทั้งเว็บไซต์หรือส่วนหนึ่งของซอฟต์แวร์นั้น และแอปพลิเคชัน รวมถึงแอปพลิเคชันมือถือ (European Commission, 2020)	
แนวทางการแปลคำใหม่: Online interface เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Online (noun) + interface (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้ วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง เมื่อแปลคำว่า Online interface ด้วยวิธีถ่ายเสียงแล้ว จะได้เป็นภาษาไทยว่า ออนไลน์อินเทอร์เฟซ ซึ่งอ่านแล้วสื่อความหมายตามต้นฉบับได้เพราะเป็นคำที่ผู้ใช้ภาษาปลายทางเข้าใจและยอมรับทั่วไป ดังนั้น แนวทางการแปลสร้างคำใหม่ของนิวมาร์กจึงสามารถนำมาใช้ในกรณีของคำนี้ได้	

คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนียามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Online interface ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 3 การบัญญัติศัพท์โดยวิธียืมตรง (Direct Borrowing) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการใช้รูปคำตามภาษาต้นทางโดยตรง แต่ใช้อักษรวิธีของภาษาไทยโดยพยายามทำให้คำนั้นออกเสียงได้ใกล้เคียงกับคำจากภาษาต้นทางมากที่สุด เนื่องจากคำว่า “ออนไลน์” กับ “อินเทอร์เน็ต” นั้น เป็นสองคำที่ได้รับผู้ใช้ภาษาไทยทั่วไปเข้าใจดีอยู่แล้ว แม้จะออกเสียงเป็นภาษาอังกฤษและไม่มีกรการแปลโดยใช้คำไทย ผู้รับสารปลายทางโดยทั่วไปก็รับรู้ถึงความหมายของคำได้ ในส่วนของคำว่า “ออนไลน์” ดูจากผลลัพธ์จากการค้นหาใน Thai Concordance หมวดกฎหมาย พบว่าหลายตำแหน่งที่มีคำว่า “ออนไลน์” ไม่มีการวางเล็บกำกับภาษาอังกฤษ เช่น “...การจำหน่ายสินค้าและบริการผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์หรือ<u>ออนไลน์</u> เพื่อให้ผู้บริโภคได้มีโอกาสในการเปรียบเทียบ...” ส่วนคำว่า “อินเทอร์เน็ต” แม้ผลการค้นหาใน Thai Concordance ในหมวดกฎหมายส่วนใหญ่จะมีวงเล็บกำกับในหลายตัวอย่าง เช่น “... ข้อกำหนดทางเทคนิคเกี่ยวกับการใช้โครงข่ายอินเทอร์เน็ต(interface) ...” แต่ก็เป็นตัวเลือกที่ดีกว่า เพราะคำแปลของราชบัณฑิตยสถานไม่ปรากฏในผลการค้นหาแต่อย่างใด ทั้งนี้ คำแปล “ออนไลน์อินเทอร์เน็ต” นั้น ผู้แปลปรับเป็น “อินเทอร์เน็ตออนไลน์” เพื่อให้เป็นไปตามไวยากรณ์ไทย ดังนั้น คำว่า Online interface จึงแปลได้ว่า “อินเทอร์เน็ตออนไลน์”	สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลโดยใช้วิธียืมตรง (direct borrowing) เนื่องจากเป็นคำศัพท์ที่ผู้ใช้ภาษาปลายทางเข้าใจและยอมรับโดยทั่วไปอยู่แล้ว

คำศัพท์ที่ศึกษา: 12. Recommender system (ข้อเสนอแนะการบริการดิจิทัล หน้า 33)	
ต้นฉบับ Such <u>recommender systems</u> can have a significant impact on the ability of recipients to retrieve and interact with information online. They also play an important role in the amplification of certain messages, the viral dissemination of information and the stimulation of online behaviour.	บทแปล <u>ระบบแนะนำ</u>ดังกล่าวนี้สามารถสร้างผลกระทบที่มีนัยสำคัญต่อความสามารถของผู้ใช้บริการในการค้นคืนและโต้ตอบกับข้อมูลออนไลน์ ระบบดังกล่าวยังมีบทบาทสำคัญในการขยายข้อความหนึ่ง ๆ การแพร่กระจายของข้อมูล และการกระตุ้นพฤติกรรมออนไลน์
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา: “Recommender system” สร้างมาจากการประสมคำ	
นิยามภาษาอังกฤษ: <u>Recommender system</u> (noun) = Recommender (noun) + system	

(noun)

Recommend (verb, transitive): to advise someone to do something, especially because you have special knowledge of a situation or subject (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

System (noun, countable): a group of related parts that work together as a whole for a particular purpose (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

'recommender system' means a fully or partially automated system used by an online platform to suggest in its online interface specific information to recipients of the service, including as a result of a search initiated by the recipient or otherwise determining the relative order or prominence of information displayed (European Commission, 2020)

นิยามภาษาไทย: Recommender system (noun) = Recommender (noun) + system (noun)

Recommender (noun, countable): แนะนำ (เจียรชัย, 2553)

System (noun, countable): ระบบ, เครือข่าย (เจียรชัย, 2553)

Recommender system (noun, countable): ระบบแนะนำ (สมเพ็ชร, 2562) ระบบแนะนำข้อมูล (ธรรมบุญ, 2562)

recommender system หมายถึง ระบบอัตโนมัติทั้งหมดหรือบางส่วนที่แพลตฟอร์มออนไลน์ใช้เพื่อแนะนำข้อมูลหนึ่ง ๆ โดยเฉพาะให้แก่ผู้ใช้บริการในอินเทอร์เน็ตหรือแพลตฟอร์มออนไลน์นั้น รวมถึงผลการค้นหาของผู้ใช้บริการหรือการกำหนดลำดับหรือความเด่นชัดสัมพัทธ์ที่แสดงผลออกมา (European Commission, 2020)

แนวทางการแปลคำใหม่: Recommender system เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพ (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Recommender (noun) + system (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้ วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง แต่ Recommender system เป็นคำศัพท์ตามตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ขวัญของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ อีกทั้งคำแปลที่พบตามแหล่งต่าง ๆ ก็ยังไม่เป็นที่ยอมรับอย่างเป็นเอกฉันท์ เช่น ระบบผู้ช่วยแนะนำ (Boonchoo, 2019) ระบบแนะนำ (Vipatpakpaiboon, 2019) เป็นต้น

คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนียามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Recommender system ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการ

แปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลนำความหมายจากพจนานุกรมของคำว่า Recommender (ผู้แนะนำ) และ system (ระบบ) มาแปลเบื้องต้นได้ว่า “ระบบผู้แนะนำ” อย่างไรก็ตาม คำแปลเบื้องต้นสื่อใจความได้ไม่ครบถ้วนตามคำนิยามซึ่งวางหลักไว้ว่า “Recommender system” คือ ระบบอัตโนมัติหรือกึ่งอัตโนมัติที่คอยแนะนำข้อมูลให้แก่ผู้ใช้บริการแพลตฟอร์มออนไลน์โดยทำให้ข้อมูลที่ระบบต้องการจะแนะนำนั้นปรากฏบนหน้าอินเทอร์เน็ตเพจออนไลน์ เพื่อความรวบรัด ผู้แปลได้ตัดคำว่า “ผู้” ออก กลายเป็น “ระบบแนะนำ”
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching)

คำศัพท์ที่ศึกษา: 13. To offer services in the Union (ข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัล หน้า 44)	
ต้นฉบับ Providers of intermediary services which do not have an establishment in the Union but which <u>offer services in the Union</u> shall designate, in writing, a legal or natural person as their legal representative in one of the Member States where the provider offers its services.	บทแปล ผู้ให้บริการสื่อกลางข้อมูลที่ไม่ได้มีสถานที่ตั้งในสหภาพยุโรป แต่<u>เปิดบริการในสหภาพยุโรป</u> ต้องตั้งบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลโดยทำเป็นหนังสือเพื่อเป็นผู้แทนตามกฎหมายภายในรัฐสมาชิกแห่งใดแห่งหนึ่งที่ผู้ให้บริการได้เปิดบริการของตน
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา: “To offer services in the Union” สร้างมาจากการประสมคำ	
นิยามภาษาอังกฤษ: <u>To offer services in the Union</u> (verb) = to (infinitive marker) + offer (verb) + services (noun) + in (preposition) + the (determiner) + Union (noun) <u>To</u> (infinitive marker): used after a verb, noun, or adjective when an infinitive completes its meaning (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Offer</u> (verb, transitive): to ask someone if they would like to have something, or to hold something out to them so that they can take it (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)	

Service (noun, countable): a particular type of help or work that is provided by a business to customers, but not one that involves producing goods (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

In (preposition): used with the name of a container, place, or area to say where someone or something is (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

The (determiner): used to show that you are talking about a particular thing or person that has already been mentioned, is already known about, or is the only one (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

Union (noun, singular): a group of countries or states with the same central government (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

'to offer services in the Union' means enabling legal or natural persons in one or more Member States to use the services of the provider of information society services which has a substantial connection to the Union (European Commission, 2020)

นิยามภาษาไทย: To offer services in the Union (verb) = to (infinitive maker) + offer (verb) + services (noun) + in (preposition) + the (determiner) + Union (noun)

To (infinitive marker): [ใช้ร่วมกับกริยา รูปเดิมประกอบเป็นคำกริยาที่ไม่จำกัดหรือคำกริยาที่มี to. .]

Offer (verb, transitive): เสนอ; จัดให้ (เจียร์ชัย, 2553)

Service (noun, countable): การบริการ, การรับใช้; การสร้างคุณูปการ, การช่วยเหลือ (เจียร์ชัย, 2553)

In (preposition): [มีความหมายแสดงถึงสถานที่, จุด, ตำแหน่ง] ใน, อยู่ใน..., บน..., อยู่บน... (เจียร์ชัย, 2553)

The (determiner): [หมายถึงบุคคลหรือสรรพสิ่งที่กำหนดโดยเฉพาะ] (เจียร์ชัย, 2553)

Union (noun, singular): สหภาพ, สมาพันธ์; สหพันธรัฐ (เจียร์ชัย, 2553)

'to offer services in the Union' หมายถึง การเปิดให้นิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดาในรัฐสมาชิก รัฐหนึ่งรัฐใดได้ใช้บริการของผู้ให้บริการส่งคมนาคมสารสนเทศซึ่งมีความเชื่อมโยงแน่นหนากับสหภาพยุโรป (European Commission, 2020)

แนวทางการแปลคำใหม่: To offer services in the Union เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง to (infinitive marker) + offer (verb) + services (noun) + in (preposition) + the (determiner) + Union (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้ วิธีหนึ่งที่

นิยามาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง แต่ To offer services in the Union เป็นคำที่เข้ากรณีตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ชนวนรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ อีกทั้งแต่ละคำที่ประกอบอยู่ก็เป็นคำทั่วไป ยกเว้น the Union ที่ต้องตีความเพิ่มเติมเนื่องจากมีความหมายพิเศษตามบริบทสถานการณ์ของตัวบทซึ่งจะได้อภิปรายในหัวข้อคำอธิบายการแปล	
คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนิยามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า To offer services in the Union ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลนำความหมายจากพจนานุกรมของคำว่า To offer (เสนอ) services (บริการ) in (ใน) และ the Union (สหภาพ) มาแปลเบื้องต้นได้ว่า “เสนอบริการในสหภาพ” อย่างไรก็ตาม คำแปลเบื้องต้นสื่อใจความได้ไม่ครบถ้วนตามที่ข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัลได้ให้คำนิยามไว้ว่า “To offer services in the Union” คือการเปิดทางให้บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลในรัฐสมาชิกได้ใช้บริการจากผู้ให้บริการทางไกลอิเล็กทรอนิกส์รายบุคคลซึ่งมีการเชื่อมต่อที่สำคัญกับสหภาพยุโรป จากคำนิยามดังกล่าว ผู้แปลได้เปลี่ยนคำว่า “เสนอ” เป็น “เปิด” เพื่อให้ตรงกับนิยามซึ่งใช้คำว่า “enabling” พร้อมเสริมคำอธิบายหลังคำว่า “สหภาพ” ด้วยคำว่า “ยุโรป” เนื่องจากผู้รับสารไม่ใช่ประชากรสหภาพยุโรป จึงควรอธิบายเพิ่มเพื่อให้เข้าใจตรงกับต้นฉบับ ดังนั้น To offer services in the Union จึงแปลได้ว่า “เปิดบริการในสหภาพยุโรป”	
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลโดยการใช้คำศัพท์ที่มีอยู่แล้วประกอบคำอธิบายเพิ่มเติมและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching)	

คำศัพท์ที่ศึกษา: 14. Trusted Flagger (ข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัล หน้า 55)	
ต้นฉบับ Online platforms shall take the necessary technical and organisational measures to ensure that notices submitted by <u>trusted flaggers</u> through the mechanisms referred to in Article 14 , are processed and decided upon with priority and	บทแปล แพลตฟอร์มออนไลน์ต้องดำเนินการมาตรการเชิงบริหารจัดการการจัดระเบียบเพื่อรับรองว่าการรายงานที่<u>ผู้ตรวจสอบเนื้อหา</u>ได้ส่งผ่านกลไกที่อ้างถึงในมาตรา 14 จะได้รับการดำเนินการและตัดสินใจตามลำดับความสำคัญโดยไม่ชักช้า

without delay.	
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาพาทา: “Trusted Flagger” สร้างมาจากการประสมคำ	
นิยามภาษาอังกฤษ: <u>Trusted Flagger</u> (noun) = Trusted (verb) + Flagger (noun) <u>Trust</u> (verb, transitive): to believe that someone is honest or will not do anything bad or wrong (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Flag</u> (verb, transitive): to make a mark against some information to show that it is important (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Trusted Flagger</u>: A trusted flagger is an individual or organisation that has particular expertise and competence in detecting, identifying and providing notification of a specific category of illegal content. Hotlines that report child sexual abuse material are one example. In the Digital Services Act, there are rules for platforms on their cooperation with trusted flaggers. (https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/glossary-digital-services-act) นิยามภาษาไทย: <u>Trusted Flagger</u> (noun) = Trusted (verb) + Flagger (noun) <u>Trust</u> (verb, transitive): เชื่อถือ, ไว้ใจ (เจียรชัย, 2553) <u>Flag</u> (verb, transitive): ชักธง (หรือแขวนธง) ที่... (เจียรชัย, 2553) <u>Trusted flagger</u> คือ บุคคลหรือองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญหรือความสามารถในการตรวจจับ ระบุ และให้การแจ้งเตือนเกี่ยวกับหมวดหมู่เฉพาะของเนื้อหาผิดกฎหมาย เช่น สายด่วนที่รายงานสื่อแสดงการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก กฎหมายการบริการดิจิทัลมีข้อบังคับสำหรับแพลตฟอร์มในเรื่องของการประสานงานกับ trusted flagger (https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/glossary-digital-services-act)	
แนวทางการแปลคำใหม่: Trusted Flagger เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Trusted (verb) + Flagger (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้ วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง อย่างไรก็ตาม คำว่า Trusted Flagger เป็นศัพท์ตามตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ชวนรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และถึงแม้ว่าคำที่ประกอบอยู่จะเป็นคำทั่วไป แต่ความหมายที่ใช้ในดวบทก็เป็นความหมายเฉพาะ ไม่สามารถแปลตรงตัวได้ ต้องอาศัยการสืบค้นและตีความเพื่อหาคำแปลที่เหมาะสม จากการสืบค้นพบว่า Trusted Flagger เป็นคำที่ยังไม่มีผู้แปล มีแต่เพียงใช้เป็นตัวอักษรอังกฤษตรง ๆ เท่านั้น ทำให้ผู้แปลต้องแปลบัญญัติขึ้นใหม่	

คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนียามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Trusted Flagger ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีทาบเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลนำความหมายจากพจนานุกรมของคำว่า Trusted (ได้รับการเชื่อถือ) และ Flagger (ผู้ชักธง) มาแปลเบื้องต้นได้ว่า “ผู้ชักธงที่ได้รับการเชื่อถือ” อย่างไรก็ตาม คำแปลเบื้องต้นไม่สามารถสื่อใจความได้ตรงตามความหมายของต้นฉบับโดยสิ้นเชิง เพราะข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัลได้นิยามของคำว่า Trusted Flagger ว่าหมายถึงบุคคลหรือองค์กรที่เชี่ยวชาญหรือมีความสามารถในการตรวจจับ ระบุ และแจ้งเตือนเนื้อหาผิดกฎหมาย ซึ่งผู้แปลตัดสินใจแปลแบบอธิบายตามนิยามดังกล่าวได้ว่า “ผู้ตรวจสอบเนื้อหา”
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลโดยการใช้คำศัพท์ที่มีอยู่แล้วประกอบคำอธิบายเพิ่มเติมและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีทาบเทียบ (Mapping-Matching)

คำศัพท์ที่ศึกษา: 15. Very Large Online Platforms (ข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัล หน้า 75)	
ต้นฉบับ The Commission acting on its own initiative, or the Board acting on its own initiative or upon request of at least three Digital Services Coordinators of destination, may, where it has reasons to suspect that a very large online platform infringed any of those provisions, recommend the Digital Services Coordinator of establishment to investigate the suspected infringement with a view to that Digital Services Coordinator adopting such a decision within a reasonable time period.	บทแปล ในกรณีที่มีมูลเหตุให้สงสัยว่า <u>แพลตฟอร์มออนไลน์ขนาดใหญ่</u> ได้ละเมิดบรรดาบทบัญญัติเหล่านั้น คณะกรรมาธิการยุโรปที่ดำเนินการด้วยการตัดสินใจของตนเอง คณะกรรมการที่ดำเนินการด้วยการตัดสินใจของตนเองหรือดำเนินการจากคำร้องขอจากหน่วยประสานงานบริการดิจิทัลที่ตั้งทำการอย่างน้อยสามหน่วย อาจแนะนำให้หน่วยประสานงานบริการดิจิทัลต้นทางตรวจสอบกรณีที่มีการสงสัยว่ามีการละเมิดเกิดขึ้นโดยมุ่งให้หน่วยประสานงานดิจิทัลนำการตัดสินใจนั้นมาใช้ภายในเวลาอันสมควรก็ได้
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาพาทา: “Very Large Online Platforms” สร้างมาจากการประสมคำ	

นิยามภาษาอังกฤษ: Very Large Online Platforms (noun) = Very (adverb) + Large (adjective) + Online (adjective) + Platform (noun)

Very (adverb): used to emphasize an adjective, adverb, or phrase (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

Large (adjective): big in size, amount, or number (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

Online (adjective): connected to other computers through the Internet, or available through the Internet (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

Platform (noun, countable): the type of computer system or software that someone uses (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

A very large online platform is a platform with a significant societal and economic impact. Such a platform will count at least 45 million users (approximately 10% of the EU population) among their unique monthly users. This definition is used in the Digital Services Act to distinguish those platforms that pose the most significant risks and thus bear proportionate obligations. (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/glossary-digital-services-act>)

นิยามภาษาไทย: Very Large Online Platforms (noun) = Very (adverb) + Large (adjective) + Online (adjective) + Platform (noun)

Very (adverb): [ใช้กับคำคุณศัพท์, วิเศษณ์, วิเศษณ์หรือกริยาที่เติม ing ที่ทำหน้าที่เป็นคำขยาย] มาก, อย่างยิ่ง, เหลือเกิน, สุดขีด (เจียรชัย, 2553)

Large (adjective): ใหญ่, ใหญ่โต, กว้างขวาง, กว้าง (Longdo Dictionary, 2021)

Online (adjective): ออนไลน์, การเชื่อมต่อผ่านระบบเครือข่ายทางคอมพิวเตอร์ (Longdo Dictionary, 2021)

Platform (noun, countable): แพลตฟอร์ม (ราชบัณฑิตยสภา, 2549)

Very large online platform คือ แพลตฟอร์มที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อสังคมและเศรษฐกิจ แพลตฟอร์มดังกล่าวจะมีผู้ใช้งานนับ 45 ล้านราย (โดยเฉลี่ยร้อยละ 10 ของประชากรสหภาพยุโรป) ในหมู่ผู้ใช้งานรายเดือนที่ไม่ซ้ำราย นิยามนี้ใช้ในกฎหมายการบริการดิจิทัลเพื่อจำแนกแพลตฟอร์มที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญอย่างมาก จากนั้นจึงกำหนดหน้าที่ในสัดส่วนที่เหมาะสม (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/glossary-digital-services-act>)

แนวทางการแปลคำใหม่: Very Large Online Platforms เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Very (adverb) + Large (adjective) + Online

(adjective) + Platform (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้ วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง แต่ Very Large Online Platforms เข้ากรณิดังตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภา และศัพท์ชวนรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาแยกรายคำ Very กับ Large เป็นคำทั่วไป ส่วน Online กับ Platform ปรากฏในศัพท์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศของราชบัณฑิตยสภา โดยแปลว่า ออนไลน์ กับ แพลตฟอร์ม อย่างไรก็ตาม ปัญหาในการแปลคำนี้ไม่ใช่ส่วนที่เป็นศัพท์เฉพาะ แต่เป็นคำทั่วไปอย่าง Very Large เพราะยากต่อหาคำแปลที่มีทำเนียบภาษาแบบทางการซึ่งเหมาะสมแก่การใช้ในบริบทกฎหมาย ผู้แปลจึงจำเป็นต้องค้นหาคำศัพท์เฉพาะที่ใช้คำเดียวกันเพื่อเทียบหาคำแปลที่เหมาะสม และคำที่พบ คือ “very large scale integration” โดยทางราชบัณฑิตยสภาได้แปลไว้ว่า “วงจรรวมความจุสูงมาก” ซึ่งผู้แปลจะลงรายละเอียดให้หัวข้อคำอธิบายการแปลต่อไป	
คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนียามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Very Large Online Platforms ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลนำความหมายจากพจนานุกรมของคำว่า Very (มาก) Large (ใหญ่) Online (ออนไลน์) และ Platforms (แพลตฟอร์ม) มาแปลเบื้องต้นได้ว่า “แพลตฟอร์มออนไลน์ใหญ่มาก” คำแปลเบื้องต้นนี้ สื่อใจความได้ครบถ้วนดีแล้ว คำว่า “ออนไลน์” ในตอนแรก ผู้แปลสงสัยเรื่องความสละสลวยของคำว่าใหญ่มาก อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้แปลลองค้นหาคำศัพท์บัญญัติที่มีคำว่า “very large” ก็ได้พบคำว่า “very large scale integration” ที่ทางราชบัณฑิตยสภาได้แปลไว้ว่า “วงจรรวมความจุสูงมาก” ผู้แปลจึงเห็นว่า เมื่อคำว่า “ความจุสูงมาก” ใช้ได้ คำว่า “ใหญ่มาก” ก็ย่อมสอดคล้องกัน โดยผู้แปลเสริมคำว่า “ขนาด” เข้าไป เพื่อความเป็นธรรมชาติมากขึ้น โดยอิงจากผลการค้นหาคำว่า “ใหญ่มาก” ใน Thai Concordance หมวดกฎหมายซึ่งพบว่าจะต้องมีคำว่า “ขนาด” นำหน้าเสมอ ดังนั้น Very Large Online Platforms จึงแปลได้ว่า “แพลตฟอร์มออนไลน์ขนาดใหญ่มาก”	
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching)	

คำศัพท์ที่ศึกษา: 16. Ancillary service (ข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล หน้า 18)	
ต้นฉบับ	บทแปล

A number of other ancillary services, such as identification or payment services and technical services which support the provision of payment services, may be provided by gatekeepers together with their core platform services.	บริการเสริมแพลตฟอร์มหลักอื่น ๆ จำนวนหนึ่ง เช่น บริการระบุตัวตนหรือบริการชำระเงิน และ บริการทางเทคนิคที่สนับสนุนการให้บริการชำระเงิน อาจให้บริการโดยแพลตฟอร์มออนไลน์ทรงอิทธิพลพร้อมด้วยบริการแพลตฟอร์มหลักก็ได้
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา: “Ancillary service” สร้างมาจากการประสมคำ	
นิยามภาษาอังกฤษ: <u>Ancillary service</u> (noun) = Ancillary (adjective) + service (noun) <u>Ancillary</u> (adjective): connected with or supporting something else, but less important than it (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Service</u> (noun, countable): a particular type of help or work that is provided by a business to customers, but not one that involves producing goods (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) ‘<u>Ancillary service</u>’ means services provided in the context of or together with core platform services, including payment services as defined in point 3 of Article 4 and technical services which support the provision of payment services as defined in Article 3(j) of Directive (EU) 2015/2366, fulfilment, identification or advertising services as defined in Article 3(j) of Directive (EU) 2015/2366, fulfilment, identification or advertising services (European Commission, 2020) นิยามภาษาไทย: <u>Ancillary service</u> (noun) = Ancillary (adjective) + service (noun) <u>Ancillary</u> (adjective): ช่วยเหลือ; ส่วนประกอบ (เจียรชัย, 2553) <u>Service</u> (noun, countable): การบริการ, การรับใช้; การสร้างคุณูปการ, การช่วยเหลือ (เจียรชัย, 2553) <u>Ancillary service</u> คือบริการที่ให้ในบริบทของบริการแพลตฟอร์มหรือร่วมกับบริการแพลตฟอร์ม รวมถึงบริการชำระเงินตามนิยามในข้อ 3 ของมาตรา 4 และบริการทางเทคนิคซึ่งสนับสนุนบทบาทของบริการชำระเงินดังที่ได้นิยามไว้ในมาตรา 3(จ) ของระเบียบสหภาพยุโรป 2015/2366 การบรรลุผลการระบุ หรือการโฆษณาบริการ ดังที่ได้นิยามไว้ในมาตรา 3(จ) ของระเบียบสหภาพยุโรป 2015/2366 การบรรลุผล การระบุ หรือการโฆษณาบริการ (European Commission, 2020)	
แนวทางการแปลคำใหม่: Ancillary service เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพ (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Ancillary (adjective) + service (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้ วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณี	

ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง แต่คำว่า Ancillary service นี้เข้ากรณีตามตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ความรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ อีกทั้งคำที่ประกอบอยู่ ได้แก่ Ancillary และ service ก็เป็นคำทั่วไป ผู้แปลจึงต้องพิจารณาหาคำแปลตามนิยามและบริบทสถานการณ์ของตัวบท	
คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนียามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Ancillary service ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีทาบเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้มีความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลนำความหมายจากพจนานุกรมของคำว่า Ancillary (ช่วยเหลือ) และ service (บริการ) มาแปลเบื้องต้นได้ว่า “บริการช่วยเหลือ” อย่างไรก็ตาม คำแปลเบื้องต้นไม่สามารถสื่อใจความได้ตรงตามความหมายของต้นฉบับได้ครบถ้วน ซึ่งข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัลได้ให้คำนิยามของคำว่า “Ancillary service” ไว้ส่วนหนึ่งว่าหมายถึงบริการที่ให้ในบริบทหรือให้มาพร้อมกับบริการแพลตฟอร์มหลัก ผู้แปลจึงเติมคำอธิบายเสริมต่อว่า “ในแพลตฟอร์มหลัก” ซึ่งได้เป็นคำว่า “บริการช่วยเหลือในแพลตฟอร์มหลัก” แต่เพื่อความกระชับของคำ ผู้แปลเปลี่ยนคำว่า “ช่วยเหลือ” เป็น “เสริม” แล้วตัดคำว่า “ใน” ออก จึงได้คำแปลว่า “บริการเสริมแพลตฟอร์มหลัก”	
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลโดยการใช้อยู่แล้วประกอบคำอธิบายเพิ่มเติมและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีทาบเทียบ (Mapping-Matching)	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำศัพท์ที่ศึกษา: 17. Business user (ข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล หน้า 15)	
ต้นฉบับ Gatekeepers have a significant impact on the internal market, providing gateways for a large number of <u>business users</u>, to reach end users, everywhere in the Union and on different markets.	บทแปล แพลตฟอร์มดิจิทัลทรงอิทธิพลมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อตลาดภายในโดยการสร้างเกตเวย์ให้<u>ผู้ใช้งานเชิงธุรกิจ</u>ในการเข้าถึงผู้ใช้ปลายทางจากทุกหนแห่งในสหภาพยุโรป และมีผลกระทบต่ตลาดต่าง ๆ
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา: “Business user” สร้างมาจากการประสมคำ	
นิยามภาษาอังกฤษ: Business user (noun) = Business (noun) + user (noun) <u>Business</u> (noun, countable): an organization such as a company, shop, or factory that produces or sells goods or provides a service (Longman Dictionary of Contemporary	

English, 2021)

User (noun, countable): someone or something that uses a product, service etc (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

‘Business user’ means any natural or legal person acting in a commercial or professional capacity using core platform services for the purpose of or in the course of providing goods or services to end users (European Commission, 2020)

นิยามภาษาไทย: Business user (noun) = Business (noun) + user (noun)

Business (noun, countable): ภาระหน้าที่; การงาน, กิจการ, ธุรกิจ (เจียร์ชัย, 2553)

User (noun, countable): ผู้ใช้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2549)

Business user หมายถึงบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งกระทำการตามความสามารถในการใช้บริการแพลตฟอร์มหลักเพื่อการหรือในระหว่างที่ให้สินค้าและบริการแก่ผู้ใช้ปลายทาง (European Commission, 2020)

แนวทางการแปลคำใหม่: Business user เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Business (noun) + user (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้ วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง อย่างไรก็ตาม คำว่า Business user เป็นคำศัพท์ตามตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ชวนรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ อีกทั้งคำที่ประกอบอยู่ ได้แก่ Business และ user ก็เป็นคำทั่วไป ผู้แปลจึงต้องพิจารณาคำแปลตามนิยามและบริบทสถานการณ์ของตัวบท

คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนียามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Business user ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลนำความหมายจากพจนานุกรมของคำว่า Business (ธุรกิจ) user (ผู้ใช้งาน) มาแปลเบื้องต้นได้ว่า “ผู้ใช้งานธุรกิจ” คำแปลเบื้องต้นนี้ สื่อใจความได้เกือบครบถ้วนแล้ว แต่ยังมีปัญหาเรื่องความกำกวม เนื่องจากอาจตีความได้ว่าเป็นผู้ที่นำธุรกิจมาใช้งาน หรือผู้ที่ใช้งานเพื่อดำเนินธุรกิจ ซึ่งผู้แปลต้องการให้เป็นอย่างหลัง จึงเติมคำว่า “เชิง” เข้าไประหว่างคำ ได้เป็นคำว่า “ผู้ใช้งานเชิงธุรกิจ”

สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching)

คำศัพท์ที่ศึกษา: 18. Cloud computing service (ข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล หน้า 17)	
ต้นฉบับ In particular, online intermediation services, online search engines, operating systems, online social networking, video sharing platform services, number-independent interpersonal communication services, <u>cloud computing services</u> and online advertising services all have the capacity to affect a large number of end users and businesses alike, which entails a risk of unfair business practices.	บทแปล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริการสื่อกลางออนไลน์ โปรแกรมค้นหาออนไลน์ ระบบปฏิบัติการ การเชื่อมต่อสังคมออนไลน์ บริการแพลตฟอร์ม แบ่งปันวิดีโอ บริการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยไม่อิงตัวเลข <u>บริการคลาวด์คอมพิวติง</u> และบริการโฆษณาออนไลน์ ล้วนสามารถส่งผลกระทบต่อผู้ใช้ปลายทางและธุรกิจในลักษณะเดียวกันจำนวนมาก ก่อให้เกิดความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจที่ไม่เป็นธรรม
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา: “Cloud computing service” สร้างมาจากการประสมคำ	
นิยามภาษาอังกฤษ: <u>Cloud computing service</u> (noun) = Cloud (adjective) + computing (noun) + service (noun) <u>Cloud</u> (adjective): using or related to cloud computing (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Computing</u> (noun, uncountable): the use of computers as a job, in a business etc (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Service</u> (noun, countable): a particular type of help or work that is provided by a business to customers, but not one that involves producing goods (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) นิยามภาษาไทย: <u>Cloud computing service</u> (noun) = Cloud (adjective) + computing (noun) + service (noun) <u>Cloud</u> (adjective): คลาวด์ (https://www.dga.or.th/document-sharing/article/35859/) <u>Computing</u> (noun, uncountable): คอมพิวติง (https://www.dga.or.th/document-sharing/article/35859/) <u>Service</u> (noun, countable): การบริการ, การรับใช้; การสร้างคุณูปการ, การช่วยเหลือ (เชียรชัย, 2553)	

<u>Cloud Computing</u> คือบริการที่ครอบคลุมถึงการให้ใช้กำลังประมวลผล หน่วยจัดเก็บข้อมูล และระบบออนไลน์ต่าง ๆ จากผู้ให้บริการ เพื่อลดความยุ่งยากในการติดตั้ง ดูแลระบบ ช่วยประหยัดเวลา และลดต้นทุนในการสร้างระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่ายเอง ซึ่งก็มีทั้งแบบบริการฟรีและแบบเก็บเงิน (https://sc2.kku.ac.th/office/sci-it/index.php/29-cloud-computing.html)	
แนวทางการแปลคำใหม่: Cloud computing service เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Cloud (adjective) + computing (noun) + service (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้ วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง เมื่อแปลคำว่า Cloud computing service ด้วยวิธีถ่ายเสียงแล้ว จะได้เป็นภาษาไทยว่า คลาวคอมพิวเตอร์วิงเซอร์วิส ซึ่งอ่านแล้วสื่อความหมายตามต้นฉบับได้เพราะเป็นคำที่ผู้ใช้ภาษาปลายทางเข้าใจและยอมรับทั่วไป ดังนั้น แนวทางการแปลสร้างคำใหม่ของนิวมาร์กจึงสามารถนำมาใช้ในกรณีของคำนี้ได้	
คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Cloud computing service ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 3 การบัญญัติศัพท์โดยวิธียืมตรง (Direct Borrowing) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการใช้รูปคำตามภาษาต้นทางโดยตรง แต่ใช้อักษรวิธีของภาษาไทยโดยพยายามทำให้คำนั้นออกเสียงได้ใกล้เคียงกับคำจากภาษาต้นทางมากที่สุด เนื่องจากคำว่า “คลาวด์” กับ “คอมพิวเตอร์วิง” นั้น เป็นสองคำที่ได้รับผู้ใช้ภาษาไทยทั่วไปเข้าใจดีอยู่แล้ว แม้จะออกเสียงเป็นภาษาอังกฤษและไม่มีการแปลโดยใช้คำไทย ผู้รับสารปลายทางโดยทั่วไปก็รับรู้ถึงความหมายของคำได้ โดยอ้างอิงจากผลการค้นหาใน Thai Concordance โดยใช้คำว่า “cloud computing” ในหมวดกฎหมาย ซึ่งผู้แปลพบว่า คำดังกล่าวไม่เพียงแต่ไม่แปลไทยเท่านั้น แต่ยังใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษกำกับโดยตรงในเอกสาร เช่น “... ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงเห็นควรปรับปรุงหลักเกณฑ์การใช้บริการ <u>Cloud Computing</u> จากผู้ให้บริการภายนอกด้านงานเทคโนโลยีสารสนเทศ...” ซึ่งคำแปล “คลาวคอมพิวเตอร์วิงเซอร์วิส” นั้น ผู้แปลปรับเป็น “บริการคลาวคอมพิวเตอร์วิง” เพื่อให้เป็นไปตามคำแปลตั้งต้นของคำว่า “Service” และสอดคล้องกับผลการค้นหาใน Thai Concordance ด้วยเช่นกัน ดังนั้น คำว่า Cloud computing service จึงแปลได้ว่า “บริการคลาวคอมพิวเตอร์วิง”	
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลโดยใช้วิธียืมตรง (direct borrowing) เนื่องจากเป็นคำศัพท์ที่ผู้ใช้ภาษาปลายทางเข้าใจและยอมรับโดยทั่วไปอยู่แล้ว	

คำศัพท์ที่ศึกษา: 19. Control (ข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล หน้า 22)	
ต้นฉบับ	บทแปล

The exemptions from liability established in this Regulation should not apply where, instead of confining itself to providing the services neutrally, by a merely technical and automatic processing of the information provided by the recipient of the service, the provider of intermediary services plays an active role of such a kind as to give it knowledge of, or control over, that information.	การยกเว้นความรับผิดตามระเบียบนี้ไม่ควรใช้ในกรณีที่ผู้ให้บริการสื่อกลางข้อมูลมีบทบาทนำในการให้ความรู้หรือการสิทธิในการควบคุมข้อมูลที่ได้มาจากผู้ให้บริการจากการประมวลผลข้อมูลอัตโนมัติทางเทคนิคโดยไม่ควบคุมบริการของตนให้มีความเป็นกลาง
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาพาทา: Control เป็นคำศัพท์ที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ของแนวทางการสร้างคำใหม่ของชาพาทา แต่เป็นคำทั่วไปที่นำมาใช้สื่อความหมายใหม่ จึงเข้าหลักเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงของความหมาย (Semantic Changes) ของนอร์ดควิสต์	
นิยามภาษาอังกฤษ: <u>control</u> (noun, uncountable) the ability or power to make someone or something do what you want or make something happen in the way you want (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) ‘<u>Control</u>’ means the possibility of exercising decisive influence on an undertaking. . . (European Commission, 2020) 2. Control shall be constituted by rights, contracts or any other means which, either separately or in combination and having regard to the considerations of fact or law involved, confer the possibility of exercising decisive influence on an undertaking, in particular by: (a) ownership or the right to use all or part of the assets of an undertaking; (b) rights or contracts which confer decisive influence on the composition, voting or decisions of the organs of an undertaking. 3. <u>Control</u> is acquired by persons or undertakings which: (a) are holders of the rights or entitled to rights under the contracts concerned; or	

(b) while not being holders of such rights or entitled to rights under such contracts, have the power to exercise the rights deriving therefrom. (European Commission, 2004)

นิยามภาษาไทย: control (noun) การคุม, การควบคุม, การครอบงำ, การมีอิทธิพลเหนือ; การปรับ, การบังคับ (เจียรชัย, 2553)

Control หมายถึง โอกาสใช้อิทธิพลในการตัดสินใจเกี่ยวกับเครื่องธุรกิจย่อย ... (European Commission, 2020)

2. Control ต้องประกอบขึ้นจากสิทธิ สัญญา หรือวิธีการอื่นใดซึ่งมอบโอกาสใช้อำนาจตัดสินใจเกี่ยวกับเครื่องธุรกิจย่อย ทั้งแนกต่างหากหรือรวมกันโดยเกี่ยวกับการพิจารณาข้อเท็จจริงและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดย

(เอ) กรรมสิทธิ์ หรือสิทธิในการใช้สินทรัพย์ทั้งหมดหรือบางส่วนของเครื่องธุรกิจย่อย

(บี) สิทธิ หรือสัญญาซึ่งมอบอำนาจตัดสินใจเกี่ยวกับการประνομหนี้ การลงคะแนนเสียงหรือการตัดสินใจของหน่วยงานของเครื่องธุรกิจย่อย

3. Control ได้รับโดยบุคคลหรือเครื่องธุรกิจย่อย ซึ่ง

(เอ) เป็นผู้ถือสิทธิหรือมีสิทธิตามสัญญาที่เกี่ยวข้อง หรือ

(บี) มีอำนาจในการใช้สิทธิที่ได้รับมาจากสิทธิหรือสิทธิตามสัญญาดังกล่าว ในระหว่างที่ไม่ได้ถือสิทธินั้นหรือมีสิทธิตามสัญญานั้น (European Commission, 2004)

แนวทางการแปลคำใหม่: Control เป็นคำเก่าที่มีความหมายใหม่ (old word with new sense) ที่นิวมาร์กเสนอแนวทางการแปลคำประเภนี้เอาไว้ว่า ให้แปลโดยใช้คำศัพท์ที่มีอยู่เดิมในภาษาปลายทางหรือใช้คำอธิบายประกอบอย่างรวบรัด ซึ่ง Control มีความหมายในภาษาไทยได้ว่า การครอบงำ ดังนั้น จึงสามารถนำแนวทางการแปลคำสร้างใหม่ของนิวมาร์กมาใช้ได้

คำอธิบายการแปล: Control เป็นคำศัพท์ที่มีอยู่แล้วในภาษาอังกฤษ แต่มีความหมายที่เปลี่ยนไป (semantic change) เนื่องจากนิยามใหม่ที่กฎหมายกำหนดขึ้น ผู้แปลใช้แนวทางการแปลคำสร้างใหม่ของนิวมาร์กแบบคำเก่าที่มีความหมายใหม่ (old word with new sense) ซึ่งก็คือการแปลโดยใช้คำศัพท์ที่มีอยู่เดิมในภาษาปลายทางหรือใช้คำอธิบายประกอบอย่างรวบรัด และคำว่า Control แปลเป็นไทยได้ว่า การมีอิทธิพลเหนือ แต่ในกรณีนี้ การแปลโดยใช้เพียงคำที่มีอยู่แล้วในภาษาปลายทางสื่อความได้ไม่ครบ เมื่อพิจารณาความหมายจากบริบทและคำนิยามแล้ว ผู้แปลตัดสินใจเปลี่ยนเป็น “การควบคุม” เพราะคำนิยามมีใจความเกี่ยวกับการกระทำต่าง ๆ อันเป็นการมีสิทธิในใช้อำนาจตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ในกิจการ และผู้แปลใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ญาณวงศ์ะแนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลตีความจาก

ความหมายเดิมของ Control ให้สัมพันธ์กับความหมายตามบริบทของนิยามในข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล ซึ่งกล่าวถึงสิทธิที่ได้รับจากการถือกรรมสิทธิ์และสัญญา จึงแปลได้ว่า “สิทธิในการควบคุม”
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลโดยการใช้คำศัพท์ที่มีอยู่แล้วประกอบคำอธิบายเพิ่มเติมและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching)

คำศัพท์ที่ศึกษา: 20. Core platform service (ข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล หน้า 18)	
ต้นฉบับ A number of other ancillary services, such as identification or payment services and technical services which support the provision of payment services, may be provided by gatekeepers together with their <u>core platform services</u> .	บทแปล บริการเสริมแพลตฟอร์มหลักอื่น ๆ จำนวนหนึ่ง เช่น บริการระบุตัวตนหรือบริการชำระเงิน และบริการทางเทคนิคที่สนับสนุนการให้บริการชำระเงิน อาจให้บริการโดยแพลตฟอร์มออนไลน์ทรงอิทธิพลพร้อมด้วย บริการแพลตฟอร์มหลัก ก็ได้
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา: “Core platform service” สร้างมาจากการประสมคำ	
นิยามภาษาอังกฤษ: <u>Core platform service</u> (noun) = Core (adjective) + platform (noun) + service (noun) <u>Core</u> (adjective): the main business or activities of a company or organization (Oxford Learner’s Dictionary, 2021) <u>Platform</u> (noun, countable): the type of computer system or software that someone uses (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Service</u> (noun, countable): a particular type of help or work that is provided by a business to customers, but not one that involves producing goods (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) ‘ <u>Core platform service</u> ’ means any of the following: (a) online intermediation services; (b) online search engines; (c) online social networking services; (d) video-sharing platform services; (e) number-independent interpersonal communication services; (f) operating systems;	

(g) cloud computing services

(h) advertising services, including any advertising networks, advertising exchanges and any other advertising intermediation services, provided by a provider of any of the core platform services listed in points (a) to (g) (European Commission, 2020)

นิยามภาษาไทย: Core platform service (noun) = Core (adjective) + platform (noun) + service (noun)

Core (adjective): ซึ่งเป็นส่วนสำคัญ (Longdo Dictionary, 2021)

Platform (noun, countable): แพลตฟอร์ม (ราชบัณฑิตยสภา, 2549)

Service (noun, countable): การบริการ, การรับใช้; การสร้างคุณูปการ, การช่วยเหลือ (เจียรชัย, 2553)

Core platform service หมายถึงอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(เอ) บริการสื่อกลางออนไลน์

(บี) โปรแกรมค้นหาออนไลน์

(ซี) บริการเชื่อมต่อสังคมออนไลน์

(ดี) บริการแพลตฟอร์มแบ่งปันวิดีโอ

(อี) บริการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยไม่อิงตัวเลข

(เอฟ) ระบบปฏิบัติการ

(จี) บริการคลาวด์คอมพิวเตอร์

(เอช) บริการโฆษณา รวมถึงเครือข่ายโฆษณา บริการแลกเปลี่ยนโฆษณาและการสื่อกลางโฆษณา ที่ให้โดยผู้ให้บริการแพลตฟอร์มหลักใด ๆ ที่มีชื่อในข้อ (เอ) ถึง (จี) (European Commission, 2020)

แนวทางการแปลคำใหม่: Core platform service เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Core (adjective) + platform (noun) + service (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้ วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง แต่คำว่า Core platform service เป็นคำศัพท์เฉพาะทางตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ชวนรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ อีกทั้งผู้แปลก็ไม่พบคำว่า Core platform จากการค้นหาในแหล่งดังกล่าว อย่างไรก็ตาม คำว่า platform ได้แปลไว้แล้วใน Very Large Online Platform ปัญหาในคำนี้คือการตัดสินใจว่าจะแปลคำว่า Core อย่างไร

คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนิยามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Core platform service ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปล

แบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลนำความหมายจากพจนานุกรมของคำว่า Core (ซึ่งเป็นส่วนสำคัญ) platform (แพลตฟอร์ม) และ service (บริการ) มาแปลเบื้องต้นได้ว่า “บริการแพลตฟอร์มซึ่งเป็นส่วนสำคัญ” คำแปลเบื้องต้นนี้ สื่อใจความได้เกือบครบถ้วนแล้ว แต่ยังมีปัญหาเรื่องความเยิ่นเย้อในส่วนของคำว่า “ซึ่งเป็นส่วนสำคัญ” โดยผู้แปลเปลี่ยนเป็นคำว่า “หลัก” ซึ่งกระชับ สื่อความได้ตามเดิม และสะท้อนคำนิยามได้ ดังนั้น คำว่า Core platform service จึงแปลว่า “บริการแพลตฟอร์มหลัก”
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching)

คำศัพท์ที่ศึกษา: 21. Digital sector (ข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล หน้า 33)	
ต้นฉบับ The objective of this Regulation is to ensure a contestable and fair <u>digital sector</u> in general and core platform services in particular, with a view to promoting innovation, high quality of digital products and services, fair and competitive prices, as well as a high quality and choice for end users in the digital sector.	บทแปล วัตถุประสงค์ของระเบียบนี้คือเพื่อให้เกิดการแข่งขันและเป็นธรรมใน<u>ภาคดิจิทัล</u>ในกรณีทั่วไปและบริการแพลตฟอร์มหลักในกรณีเฉพาะ โดยมุ่งตรงต่อการส่งเสริมนวัตกรรม สินค้าและบริการดิจิทัลคุณภาพสูง ราคาที่เป็นธรรมและแข่งขันได้ รวมทั้งทางเลือกและคุณภาพที่ดีสำหรับผู้ปลายทางใน<u>ภาคดิจิทัล</u>
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา: “Digital sector” สร้างมาจากการประสมคำ	
นิยามภาษาอังกฤษ: <u>Digital sector</u> (noun) = Digital (adjective) + sector (noun) <u>Digital</u> (adjective): using a system in which information is recorded or sent out electronically in the form of numbers, usually ones and zeros (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Sector</u> (noun): a part of an area of activity, especially of business, trade etc (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) ‘<u>Digital sector</u>’ means the sector of products and services provided by means of or through information society services (European Commission, 2020)	

นิยามภาษาไทย: <u>Digital sector</u> (noun) = Digital (adjective) + sector (noun)   <u>Digital</u> (adjective): เชิงเลข, -ดิจิทัล (ราชบัณฑิตยสภา, 2549)   <u>Sector</u> (noun): ภาค; ส่วนประกอบ; แผนก, หน่วย, ส่วน (เอียร์ชัย, 2553)   <u>Digital sector</u> หมายถึงภาคส่วนของผลิตภัณฑ์และบริการซึ่งมอบด้วยวิธีหรือผ่านบริการสังคมสารสนเทศ (European Commission, 2020)
แนวทางการแปลคำใหม่: Digital sector เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Digital (adjective) + sector (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้ วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง แต่คำว่า Digital sector เป็นไปตามตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ขวัญของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ อย่างไรก็ตาม เมื่อค้นหาคำแปลแยกแต่ละคำแล้ว พบว่า Digital ได้รับการบัญญัติไว้ว่า เชิงเลข, -ดิจิทัล ในศัพท์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ และศัพท์วิทยาศาสตร์ของราชบัณฑิตยสภา และถึงแม้คำว่า sector จะได้รับการบัญญัติไว้ว่า ส่วนวง แต่คำว่า sector ในที่นี้มีความหมายเชิงเศรษฐศาสตร์เสียมากกว่าเมื่อพิจารณาจากคานิยาม ผู้แปลจึงหาเทียบศัพท์ทางเศรษฐศาสตร์ที่มีคำว่า sector ประกอบอยู่ ได้แก่ private sector (ภาคเอกชน) และ public sector (ภาครัฐ)
คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคานิยามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Digital sector ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีทาบเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ในกรณีของคำว่า sector นั้น มีคำแปลในภาษาไทยว่า “ภาค” ซึ่งสื่อความหมายได้เหมาะสมกับนิยามที่กำหนดไว้ในข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล ซึ่งเป็นการแปลตามรูปคำของภาษาต้นทางที่สื่อความได้ตรงกับมโนทัศน์ในภาษาต้นทางได้ชัดเจนแล้ว ส่วนคำว่า “Digital” การแปลด้วยวิธียืมตรง (direct borrowing) เป็นคำว่า “ดิจิทัล” นั้นเป็นที่ยอมรับและได้รับบัญญัติทางอย่างเป็นทางการในกลุ่มผู้ใช้ภาษาปลายทางโดยทั่วไปแล้ว ดังนั้น คำว่า Digital sector จึงแปลได้ว่า “ภาคดิจิทัล”
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติด้วยวิธีทาบเทียบ (Mapping-Matching) ในส่วนหนึ่งของคำและแปลโดยใช้วิธียืมตรง (direct borrowing) ในอีกส่วนหนึ่ง

คำศัพท์ที่ศึกษา: 22. Gatekeeper (ข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล หน้า 15)	
ต้นฉบับ <u>Gatekeepers</u> have a significant impact on the internal market, providing gateways for a large number of business users, to reach end users, everywhere in the Union and on different markets.	บทแปล <u>แพลตฟอร์มดิจิทัลทรงอิทธิพล</u> มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อตลาดภายในโดยการสร้างเกตเวย์ให้ผู้ใช้งานเชิงธุรกิจในการเข้าถึงผู้ใช้ปลายทางจากทั่วทั้งสหภาพยุโรป และมีผลกระทบต่อตลาดต่าง ๆ
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาพาทา: Gatekeeper เป็นคำศัพท์ที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ของแนวทางการสร้างคำใหม่ของชาพาทา แต่เป็นคำทั่วไปที่นำมาใช้สื่อความหมายใหม่ จึงเข้าหลักเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงของความหมาย (Semantic Change) ของนอร์ดควิสต์	
นิยามภาษาอังกฤษ: <u>Gatekeeper</u> (noun, countable): someone in an organization who has a lot of influence over what products the organization buys, who it buys them from etc (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Gatekeepers</u> are digital platforms with a systemic role in the internal market. They function as bottlenecks between businesses and consumers for important digital services. The Digital Markets Act includes rules covering gatekeeper online platforms. Some of these services are also covered in the Digital Services Act, but for different reasons and with different types of provisions. (https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/glossary-digital-services-act)	
นิยามภาษาไทย: <u>Gatekeeper</u> (noun, countable): คนเฝ้าประตู (เจียรชัย, 2553) <u>Gatekeepers</u> คือแพลตฟอร์มดิจิทัลซึ่งมีบทบาทเชิงระบบในตลาดภายใน ทำหน้าที่เป็นคอขวดระหว่างกลุ่มธุรกิจกับผู้บริโภค ในส่วนของการให้บริการดิจิทัลที่สำคัญ กฎหมายการตลาดดิจิทัลรวมข้อบังคับซึ่งครอบคลุมแพลตฟอร์มออนไลน์ของ gatekeeper กฎหมายการบริการดิจิทัลยังครอบคลุมบางบริการเหล่านี้ แต่ด้วยเหตุผลอื่นและด้วยประเภทบทบัญญัติที่ต่างกันไป (https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/glossary-digital-services-act)	
แนวทางการแปลคำใหม่: Gatekeeper เป็นคำเก่าที่มีความหมายใหม่ (old word with new sense) ที่นิวมาร์กเสนอแนวทางการแปลคำประเภทนี้เอาไว้ว่า ให้แปลโดยใช้คำศัพท์ที่มีอยู่เดิมในภาษาปลายทางหรือใช้คำอธิบายประกอบอย่างรวบรัด ซึ่ง Gatekeeper มีความหมายในภาษาไทยว่า คนเฝ้าประตู แต่คำแปลนี้ไม่อาจสื่อความได้ตามบริบทและคำนิยามได้ ดังนั้นแนวทางที่เหมาะสมในการแปลคำว่า Gatekeeper คือแนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์ที่วางหลักไว้ว่า ผู้แปลต้องทำความเข้าใจความหมายของคำศัพท์โดยอิงจากบริบทแล้วแปลออกมาให้สื่อความหมายได้ใกล้เคียง	

มากที่สุด	ในภาษาปลายทาง
คำอธิบายการแปล: Gatekeeper เป็นคำศัพท์ที่มีอยู่แล้วในภาษาอังกฤษ แต่มีความหมายที่เปลี่ยนไป (semantic change) เนื่องจากนิยามใหม่ที่ข้อเสนอกฎหมายกำหนดขึ้น ผู้แปลใช้แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้มีความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลตีความจากความหมายเดิมของ Gatekeeper ให้สัมพันธ์กับนิยามที่ทางคณะกรรมการการยุโรปกำหนดไว้ว่าหมายถึงแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีบทบาททั่วทั้งระบบในตลาด ซึ่งในบริบทของตัวบทในข้อเสนอกฎหมายนั้น คำว่า Gatekeeper มักได้รับการบรรยายลักษณะด้วยคำว่า “influence” และ “impact” ดังนั้น ผู้วิจัยจึงแปลคำว่า Gatekeeper ได้ว่า “แพลตฟอร์มออนไลน์ทรงอิทธิพล”	
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลโดยการใช้คำศัพท์ที่มีอยู่แล้วประกอบคำอธิบายเพิ่มเติมและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching)	

คำศัพท์ที่ศึกษา: 23. Identification service (ข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล หน้า 23)	
ต้นฉบับ <u>Identification services</u> are crucial for business users to conduct their business, as these can allow them not only to optimise services, to the extent allowed under Regulation (EU) 2016/679 and Directive 2002/58/EC of the European Parliament and of the Council, but also to inject trust in online transactions, in compliance with Union or national law.	บทแปล <u>บริการระบุตัวตน</u>จำเป็นสำหรับผู้ใช้งานเชิงธุรกิจในการดำเนินกิจการของตน เนื่องจากบริการดังกล่าวไม่เพียงทำให้ผู้ใช้งานเชิงธุรกิจได้พัฒนาบริการของตนให้เกิดประโยชน์สูงสุด (เท่าที่ทำได้ตามระเบียบสหภาพยุโรป 2016/679 และข้อบังคับ 2002/58/อีซี ของรัฐสภายุโรปและของคณะมนตรียุโรป) แต่ยังทำให้ผู้ใช้งานเชิงธุรกิจได้เพิ่มความน่าเชื่อถือในการทำธุรกรรมออนไลน์ โดยเป็นไปตามกฎหมายสหภาพยุโรปหรือของประเทศสมาชิก
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา: “Identification service” สร้างมาจากการประสมคำ	
นิยามภาษาอังกฤษ: <u>Identification service</u> (noun) = Identification (noun) + service (noun) <u>Identification</u> (noun): when someone says officially that they know who someone else is, especially a criminal or a dead person (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Service</u> (noun): a particular type of help or work that is provided by a business to	

customers, but not one that involves producing goods (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

'Identification service' means a type of ancillary services that enables any type of verification of the identity of end users or business users, regardless of the technology used (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/glossary-digital-services-act>)

นิยามภาษาไทย: Identification service (noun) = Identification (noun) + service (noun)

Identification (noun): การระบุ (ราชบัณฑิตยสภา, 2549)

Service (noun): การบริการ, การรับใช้; การสร้างคุณูปการ, การช่วยเหลือ (เจียรชัย, 2553)

Identification service หมายถึงบริการเสริมในแพลตฟอร์มหลักประเภทหนึ่งที่เปิดการใช้งานยืนยันตัวตนผู้ปลายทางหรือผู้ใช้งานเชิงธุรกิจประเภทใด ๆ โดยไม่สำคัญว่าจะใช้เทคโนโลยีใดก็ตาม (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/glossary-digital-services-act>)

แนวทางการแปลคำใหม่: Identification service เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Core (adjective) + platform (noun) + service (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้ วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง แต่คำว่า Identification service เป็นศัพท์เฉพาะตามกรณีในตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ชวนรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ อย่างไรก็ตาม เมื่อค้นคำว่า identification แยกออกแล้วพบว่ามิบัญญัติไว้ในศัพท์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศของราชบัณฑิตยสภาว่า การระบุส่วนในศัพท์ชวนรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้บัญญัติไว้ว่า การระบุตัวตน

คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนียามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Identification service ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลนำความหมายจากพจนานุกรมของคำว่า Identification (การระบุ) และ service (บริการ) มาแปลเบื้องต้นได้ว่า “บริการการระบุ” คำแปลเบื้องต้นนี้ สื่อใจความได้ไม่เจาะจงกับนิยามและบริบทมากเท่าที่ควร เพราะในส่วนของคำนิยามได้อธิบายว่า Identification service คือการยืนยันตัวตนของผู้ใช้งาน (verification of the identity) ซึ่งคำว่า “การระบุ” เฉย ๆ นั้นกว้างเกินไป ผู้แปลจึงเติมคำว่า “ตัวตน” เพื่ออธิบายเสริมอย่างรวบรัด โดยพิจารณาจากคำแปลที่ปรากฏในศัพท์ชวนรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทาง

อิเล็กทรอนิกส์ซึ่งได้บัญญัติไว้ว่า การระบุตัวตน ส่วนคำว่า service แปลเป็นคำว่า “บริการ” ตามคำแปลตั้งต้น คำว่า Identification service จึงแปลว่า “บริการระบุตัวตน”
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลโดยการใช้คำศัพท์ที่มีอยู่แล้วประกอบคำอธิบายเพิ่มเติมและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching)

คำศัพท์ที่ศึกษา: 24. Number-independent interpersonal communication service (ข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล หน้า 17)	
ต้นฉบับ In particular, online intermediation services, online search engines, operating systems, online social networking, video sharing platform services, <u>number-independent interpersonal communication services</u> , cloud computing services and online advertising services all have the capacity to affect a large number of end users and businesses alike, which entails a risk of unfair business practices.	บทแปล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริการสื่อกลางออนไลน์ โปรแกรมค้นหาออนไลน์ ระบบปฏิบัติการ การเชื่อมต่อสังคมออนไลน์ บริการแพลตฟอร์ม แบ่งปันวิดีโอ <u>บริการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยไม่อิงตัวเลข</u> บริการคลาวด์คอมพิวเตอร์ และ บริการโฆษณาออนไลน์ ล้วนแต่มีความสามารถในการส่งผลกระทบต่อผู้ใช้ปลายทางและธุรกิจในลักษณะเดียวกันจำนวนมาก อันนำมาซึ่งความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจที่ไม่เป็นธรรม
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา: “Number-independent interpersonal communication service” สร้างมาจากการประสมคำ	
นิยามภาษาอังกฤษ: <u>Number-independent interpersonal communication service</u> (noun) = Number (noun) + independent (adjective) + interpersonal (adjective) + communication (noun) + service (noun) <u>Number</u> (noun, countable): a word or sign that represents an exact amount or quantity (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Independent</u> (adjective): if one thing is independent of another, the two are not connected, or the second thing does not influence the first (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Interpersonal</u> (adjective): relating to relationships between people (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)	

Communication (noun, uncountable): the process by which people exchange information or express their thoughts and feelings (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

Service (noun): a particular type of help or work that is provided by a business to customers, but not one that involves producing goods (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

‘interpersonal communications service’ means a service normally provided for remuneration that enables direct interpersonal and interactive exchange of information via electronic communications networks between a finite number of persons, whereby the persons initiating or participating in the communication determine its recipient(s) and does not include services which enable interpersonal and interactive communication merely as a minor ancillary feature that is intrinsically linked to another service (European Commission, 2018)

‘number-based interpersonal communications service’ means an interpersonal communications service which connects with publicly assigned numbering resources, namely, a number or numbers in national or international numbering plans, or which enables communication with a number or numbers in national or international numbering plans (European Commission, 2018)

‘number-independent interpersonal communications service’ means an interpersonal communications service which does not connect with publicly assigned numbering resources, namely, a number or numbers in national or international numbering plans, or which does not enable communication with a number or numbers in national or international numbering plans (European Commission, 2018)

นิยามภาษาไทย: Number-independent interpersonal communication service (noun) = Number (noun) + independent (adjective) + interpersonal (adjective) + communication (noun) + service (noun)

Number (noun, countable): จำนวน; ตัวเลข (เจียรชัย, 2553)

Independent (adjective): เกี่ยวกับอิสระ, เอกราช; เป็นตัวของตัวเอง, ไม่ขึ้นกับใคร, ปกครองตนเอง; มีข้อคิดเห็นเป็นของตนเอง (เจียรชัย, 2553)

Interpersonal (adjective): ระหว่างบุคคลต่อบุคคล; ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่อบุคคล (เจียรชัย

, 2553)

Communication (noun, uncountable): การติดต่อจดหมาย, การสื่อสาร, การติดต่อกัน, การส่งข่าวสารกัน, การถ่ายทอด; การแลกเปลี่ยน (ทางด้านข้อคิดเห็น) (เจียร์ชัย, 2553)

Service (noun): การบริการ, การรับใช้; การสร้างคุณูปการ, การช่วยเหลือ (เจียร์ชัย, 2553)

interpersonal communications service หมายถึง บริการที่ให้เป็นประจำเพื่อค่าตอบแทนซึ่งเปิดให้มีการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคคลและเชิงปฏิสัมพันธ์ของข้อมูลผ่านเครือข่ายการติดต่อสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างบุคคลในจำนวนที่จำกัด โดยบุคคลดังกล่าวที่เริ่มหรือร่วมการติดต่อสื่อสารนั้นเป็นผู้กำหนดผู้รับสารของตน และไม่รวมบริการที่เปิดให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลหรือเชิงปฏิสัมพันธ์เพียงในฐานะพีเจอร์เสริมย่อยที่เชื่อมอยู่ภายในอีกบริการหนึ่ง (European Commission, 2018)

number-based interpersonal communications service หมายถึง บริการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลซึ่งเชื่อมต่อกับทรัพยากรกำหนดเลขหมายซึ่งกำหนดโดยสาธารณะ ได้แก่ ตัวเลขในแผนกำหนดเลขหมาย ระดับประเทศและระดับสากล หรือที่เปิดให้มีการติดต่อสื่อสารกับตัวเลขในแผนกำหนดเลขหมายระดับประเทศและระดับสากล (European Commission, 2018)

number-independent interpersonal communications service หมายถึง บริการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลที่ไม่ได้เชื่อมต่อกับทรัพยากรกำหนดเลขหมายซึ่งกำหนดโดยสาธารณะ ได้แก่ ตัวเลขในแผนกำหนดเลขหมาย ระดับประเทศและระดับสากล หรือที่เปิดให้มีการติดต่อสื่อสารกับตัวเลขในแผนกำหนดเลขหมายระดับประเทศและระดับสากล (European Commission, 2018)

แนวทางการแปลคำใหม่: Number-independent interpersonal communication service เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Number (noun) + independent (adjective) + interpersonal (adjective) + communication (noun) + service (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้ วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง แต่คำว่า Number-independent interpersonal communication service เป็นไปตามกรณีของตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ชนรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบกับคำศัพท์เฉพาะที่คิดสรรนี้ไม่ปรากฏในผลการค้นหาคำจากแหล่งอื่นแต่อย่างใด ผู้แปลจึงต้องพิจารณาจากคำที่ประสมกันอยู่เป็นหลัก พร้อมทั้งพิจารณาร่วมกับนิยามและบริบทของศัพท์เฉพาะทางนี้

คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนียามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Number-independent interpersonal communication service ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล

ฉนวนวังสะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีหาบเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลนำความหมายจากพจนานุกรมของคำว่า Number (จำนวน) independent (เกี่ยวกับอิสระ) interpersonal (ระหว่างบุคคลต่อบุคคล) communication (การสื่อสาร) และ service (บริการ) มาแปลเบื้องต้นได้ว่า “บริการการสื่อสารระหว่างบุคคลต่อบุคคลเกี่ยวกับอิสระจำนวน” คำแปลเบื้องต้นนี้ในส่วน of คำว่า “เกี่ยวกับอิสระจำนวน” สื่อความตามคำนิยามได้เพียงคร่าว ๆ เท่านั้น และยังเป็นภาษาไทยที่ไม่เป็นธรรมชาติอีกด้วย ผู้แปลจึงแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยการดูความหมายตามพจนานุกรมประกอบคำนิยามโดยเลือกแปลว่า “โดยไม่อิงตัวเลข” ได้เป็นคำว่า “บริการการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยไม่อิงตัวเลข” จากนั้นผู้แปลตัดคำว่า “การ” หลังคำว่า “บริการ” ออก เพื่อเพิ่มความกระชับ คำว่า Number-independent interpersonal communication service จึงแปลว่า บริการสื่อสารระหว่างบุคคลโดยไม่อิงตัวเลข
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาบเทียบ (Mapping-Matching)

คำศัพท์ที่ศึกษา: 25. Online intermediation service (ข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล หน้า 22)	
ต้นฉบับ Because of their position, gatekeepers might in certain cases restrict the ability of business users of their <u>online intermediation services</u> to offer their goods or services to end users under more favourable conditions, including price, through other <u>online intermediation services</u>.	บทแปล ในบางกรณี แพลตฟอร์มทรงอิทธิพลอาจใช้สถานะของตนในการจำกัดความสามารถของผู้ใช้งานเชิงธุรกิจที่ใช้<u>บริการสื่อกลางออนไลน์</u> ของตนในการมอบสินค้าและบริการของตนแก่ผู้ใช้ปลายทางภายใต้เงื่อนไขเอื้อประโยชน์แก่ตนเองมากกว่า (เช่น ราคา) ผ่าน<u>บริการสื่อกลางออนไลน์</u>อื่น ๆ
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา: “Online intermediation service” สร้างมาจากการประสมคำ	
นิยามภาษาอังกฤษ: <u>Online intermediation service</u> (noun) = Online (adjective) + intermediation (noun) + service (noun) <u>Online</u> (adjective): connected to other computers through the Internet, or available through the Internet (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)	

Intermediation (noun): the financial activity of using money from investors to lend to borrowers (Longman Business Dictionary, 2021)

Service (noun): a particular type of help or work that is provided by a business to customers, but not one that involves producing goods (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

‘online intermediation services’ means services which meet all of the following requirements:

(a) they constitute information society services within the meaning of point (b) of Article 1(1) of Directive (EU) 2015/1535 of the European Parliament and of the Council (12)²⁴;

(b) they allow business users to offer goods or services to consumers, with a view to facilitating the initiating of direct transactions between those business users and consumers, irrespective of where those transactions are ultimately concluded;

(c) they are provided to business users on the basis of contractual relationships between the provider of those services and business users which offer goods or services to consumers (European Commission, 2019)

นิยามภาษาไทย : Online intermediation service (noun) = Online (adjective) + intermediation (noun) + service (noun)

Online (adjective): ออนไลน์, การเชื่อมต่อผ่านระบบเครือข่ายทางคอมพิวเตอร์ (Longdo Dictionary, 2021)

Intermediation (noun): การเป็นตัวกลางในการกู้ยืม (Longdo Dictionary, 2021)

Service (noun): การบริการ, การรับใช้; การสร้างคุณูปการ, การช่วยเหลือ (เจียรชัย, 2553)

online intermediation services หมายถึง บริการที่ตรงตามข้อกำหนดทั้งหมดดังต่อไปนี้

(เอ) บริการนั้นต้องเป็นส่วนหนึ่งของบริการสังคมสารสนเทศ ตามความในข้อ (บี) ในมาตรา 1(1) ของ

²⁴ (b) ‘service’ means any Information Society service, that is to say, any service normally provided for remuneration, at a distance, by electronic means and at the individual request of a recipient of services.

For the purposes of this definition:

(i) ‘at a distance’ means that the service is provided without the parties being simultaneously present;

(ii) ‘by electronic means’ means that the service is sent initially and received at its destination by means of electronic equipment for the processing (including digital compression) and storage of data, and entirely transmitted, conveyed and received by wire, by radio, by optical means or by other electromagnetic means;

(iii) ‘at the individual request of a recipient of services’ means that the service is provided through the transmission of data on individual request.

ระเบียบสหภาพยุโรป 2015/1535 ของรัฐสภาและคณะมนตรียุโรป (12)

(ปี) บริการนั้นเปิดให้ผู้ใช้งานเชิงธุรกิจได้เสนอสินค้าหรือบริการแก่ผู้บริโภคโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรม โดยตรงระหว่างผู้ใช้งานเชิงธุรกิจกับผู้บริโภคดังกล่าวโดยไม่สำคัญว่าธุรกรรมนั้นจะสำเร็จลง ณ ที่ใด

(ซี) บริการนั้นให้แก่ผู้ใช้งานเชิงธุรกิจบนพื้นฐานของความสัมพันธ์เชิงสัญญาระหว่างผู้ให้บริการกับผู้ใช้งานเชิงธุรกิจซึ่งเสนอสินค้าหรือบริการให้แก่ผู้บริโภค (European Commission, 2019)

แนวทางการแปลคำใหม่: Online intermediation service เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Online (adjective) + intermediation (noun) + service (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้ วิธีหนึ่งที่นิยามาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง แต่คำว่า Online intermediation service เป็นคำตามตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ชนรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และแม้ว่าจะค้นหาคำว่า intermediation แยกต่างหากในแหล่งดังกล่าวแล้วก็ไม่พบผลการค้นหาแต่อย่างใด ทั้งนี้ทั้งนั้น ผู้แปลพบว่าศัพท์เฉพาะทางที่คิดสรรนี้มีผู้แปลไว้ว่า บริการสื่อกลางออนไลน์²⁵ ซึ่งจะได้นำมาใช้พิจารณาการแปลในหัวข้อคำอธิบายการแปล

คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนียามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Online intermediation service ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลนำความหมายจากพจนานุกรมของคำว่า Online (ออนไลน์) intermediation (การเป็นตัวกลางในกู๋ยืม) และ service (บริการ) มาแปลเบื้องต้นได้ว่า “บริการการเป็นตัวกลางในการกู๋ยืมออนไลน์” คำแปลเบื้องต้นนี้ปัญหาอยู่ที่คำว่า “ตัวกลางในการกู๋ยืม” เพราะเมื่อพิจารณาจากหลักใหญ่ใจความของคำนียามในกฎหมายแล้ว intermediation ในที่นี้หมายถึงการเป็นช่องทางในการดำเนินการต่าง ๆ ระหว่างผู้ให้บริการกับผู้บริโภคหรือผู้ใช้บริการ ดังนี้ ผู้แปลจึงได้เปลี่ยนเป็นคำว่า “สื่อกลาง” ซึ่งสอดคล้องกับคำแปลที่ผู้แปลพบจากการค้นคว้าที่แปลไว้ว่า บริการสื่อกลางออนไลน์ ส่วนคำว่า “บริการ” กับ “ออนไลน์” นั้นตรงกับนิยามและคำแปลตั้งต้นแล้ว Online intermediation service จึงแปลได้ว่า “บริการสื่อกลางออนไลน์”

²⁵ เอ็ดด้าเปิดรับฟังความเห็นกฎหมายควบคุมดูแลธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัล 15 ก.ค. [Online]. 2021. Available from: <https://www.mcot.net/view/JFxyoYFb>

สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาบเทียบ (Mapping-Matching)

คำศัพท์ที่ศึกษา: 26. Online social networking service (ข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล หน้า 2)

ต้นฉบับ Digital services have brought important innovative benefits for users and contributed to the internal market by opening new business opportunities and facilitating cross-border trading. Today, these digital services cover a wide range of daily activities including online intermediation services, such as online marketplaces, <u>online social networking services</u>, online search engines, operating systems or software application stores.	บทแปล บริการดิจิทัลได้สร้างประโยชน์เชิงนวัตกรรมสำหรับผู้ใช้งานและมีส่วนช่วยในตลาดภายในโดยการเปิดโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ และอำนวยความสะดวกในการค้าข้ามพรมแดน ในปัจจุบันนี้ บริการดิจิทัลเหล่านี้ครอบคลุมกิจกรรมในชีวิตประจำวันในวงกว้าง รวมทั้งบริการสื่อกลางออนไลน์ เช่น ตลาดสินค้าออนไลน์ <u>บริการเชื่อมต่อสังคมออนไลน์</u> โปรแกรมค้นหาออนไลน์ ระบบปฏิบัติการ หรือร้านค้าซอฟต์แวร์แอปพลิเคชัน

แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา: “Online social networking service” สร้างมาจากการประสมคำ

นิยามภาษาอังกฤษ: Online social networking service (noun) = Online (adjective) + social (adjective) + networking (noun) + service (noun)

Online (adjective): connected to other computers through the Internet, or available through the Internet (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

social (adjective): relating to human society and its organization, or the quality of people’s lives (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

networking (noun, uncountable): the practice of meeting other people involved in the same kind of work, to share information, support each other etc (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021)

service (noun): a particular type of help or work that is provided by a business to customers, but not one that involves producing goods (Longman Dictionary of

Contemporary English, 2021)

‘Online social networking service’ means a platform that enables end users to connect, share, discover and communicate with each other across multiple devices and, in particular, via chats, posts, videos and recommendations (European Commission, 2020)

นิยามภาษาไทย: Online social networking service (noun) = Online (adjective) + social (adjective) + networking (noun) + service (noun)

Online (adjective): ออนไลน์, การเชื่อมต่อผ่านระบบเครือข่ายทางคอมพิวเตอร์ (Longdo Dictionary, 2021)

social (adjective): เกี่ยวกับสังคม (เจียร์ชัย, 2553)

networking (noun, uncountable): การเชื่อมต่อ (Longdo Dictionary, 2021)

service (noun): การบริการ, การรับใช้; การสร้างคุณูปการ, การช่วยเหลือ (เจียร์ชัย, 2553)

Online social networking service หมายถึงแพลตฟอร์มที่เปิดให้ผู้ใช้งานปลายทางได้เชื่อมต่อ แบ่งปัน ค้นพบ และติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันผ่านเครื่องมือที่หลากหลาย และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผ่านการสนทนา โพสต์ วิดีโอ และคำแนะนำต่าง ๆ (European Commission, 2020)

แนวทางการแปลคำใหม่: Online social networking service เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Online (adjective) + social (adjective) + networking (noun) + service (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้ วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง อย่างไรก็ตาม Online social networking service เข้ากรณีตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ชวนรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยผู้แปลแก้ปัญหาโดยการสืบค้นแยกรายคำ ซึ่งคำที่เป็นปัญหาในการแปลคือคำว่า networking เพราะแม้จะเป็นคำที่แปลงรูปทางไวยากรณ์เดียวกันกับคำว่า “network” ที่แปลว่าเครือข่าย แต่มีความหมายตามพจนานุกรมแยกต่างหาก แสดงให้เห็นว่าความหมายต่างกัน คำแปลย่อมต่างกันไปด้วย ซึ่งผู้แปลพบว่า “networking” แปลว่า “การเชื่อมต่อ” เมื่อค้นหาในพจนานุกรม

คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนิยามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Online social networking service ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฐานวงศ์ะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลนำความหมายจาก

พจนานุกรมของคำว่า Online (ออนไลน์) social (เกี่ยวกับสังคม) networking (การเชื่อมต่อ) และ service (บริการ) มาแปลเบื้องต้นได้ว่า “บริการการเชื่อมต่อสังคมออนไลน์” คำแปลเบื้องต้นนี้สื่อความได้ตรงตามคำนิยามที่ว่าหมายถึงแพลตฟอร์มที่ทำให้ผู้ใช้งานได้มีปฏิสัมพันธ์กัน เพื่อความกระชับมากขึ้น ผู้แปลตัดคำว่า “การ” ในคำว่า “การเชื่อมต่อ” ออก ส่วนคำว่า “ออนไลน์” กับ “บริการ” ก็เป็นไปตามคำแปลตั้งต้นแล้ว ดังนั้น Online social networking service จึงแปลว่า “บริการเชื่อมต่อสังคมออนไลน์”
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching)

คำศัพท์ที่ศึกษา: 27. Ranking (ข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล หน้า 25-26)	
ต้นฉบับ To ensure that this obligation is effective, it should also be ensured that the conditions that apply to such ranking are also generally fair. Ranking should in this context cover all forms of relative prominence, including display, rating, linking or voice results.	บทแปล เพื่อให้ภาระหน้าที่นี้จะบรรลุผล ควรรับรองด้วยว่าเงื่อนไขที่บังคับใช้กับการจัดลำดับเนื้อหาดังกล่าวนี้เป็นธรรมโดยทั่วไปเช่นกัน ในบริบทนี้การจัดลำดับเนื้อหาควรครอบคลุมความเด่นชัดของเนื้อหาทุกรูปแบบ รวมถึงการแสดงผล ความนิยม การเชื่อมโยง หรือการแสดงผลลัพธ์จากเสียง
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา: Ranking เป็นคำศัพท์ที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ของแนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา แต่เป็นคำทั่วไปที่นำมาใช้สื่อความหมายใหม่ จึงเข้าหลักเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงของความหมาย (Semantic Change) ของนอร์ตควิสต์	
นิยามภาษาอังกฤษ: Ranking (noun, countable): a position on a scale that shows how good someone or something is when compared with others (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) ‘Ranking’ means the relative prominence given to goods or services offered through online intermediation services or online social networking services, or the relevance given to search results by online search engines, as presented, organised or communicated by the providers of online intermediation services or of online social networking services or by providers of online search engines, respectively, whatever the technological means used for such presentation, organisation or communication (European Commission, 2020)	

นิยามภาษาไทย: <u>Ranking</u> (noun, countable) การจัดอันดับ (Longdo Dictionary, 2021) <u>Ranking</u> หมายถึง ความเด่นชัดสัมพัทธ์ ที่มอบให้แก่สินค้าหรือบริการซึ่งเสนอผ่านบริการสื่อกลางออนไลน์หรือบริการเชื่อมต่อสังคมออนไลน์ หรือความเกี่ยวข้องที่มอบให้แก่ผลการค้นหาโดยโปรแกรมค้นหาออนไลน์ ตามที่ได้เสนอ จัดเรียง หรือสื่อสารโดยผู้ให้บริการสื่อกลางออนไลน์หรือเชื่อมต่อสังคมออนไลน์ หรือผู้ให้บริการโปรแกรมค้นหาออนไลน์ตามลำดับ ไม่ว่าจะโดยวิธีทางเทคโนโลยีใดใดที่ใช้สำหรับการเสนอ การจัดเรียง หรือการสื่อสารดังกล่าว (European Commission, 2020)	
แนวทางการแปลคำใหม่: Ranking เป็นคำเก่าที่มีความหมายใหม่ (old word with new sense) ที่นิวมาร์กเสนอแนวทางการแปลคำประเภทรนี้เอาไว้ว่า ให้แปลโดยใช้คำศัพท์ที่มีอยู่เดิมในภาษาปลายทางหรือใช้คำอธิบายประกอบอย่างรวบรัด ซึ่ง Ranking มีความหมายในภาษาไทยว่า การจัดอันดับ แต่คำแปลนี้แม้จะมีความหมายใกล้เคียง แต่ก็ยังไม่สามารถสื่อความตามบริบท ดังนั้น แนวทางที่เหมาะสมในการแปลคำว่า Ranking คือแนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์ที่วางหลักไว้ว่า ผู้แปลต้องทำความเข้าใจความหมายของคำศัพท์โดยอิงจากบริบทแล้วแปลออกมาให้สื่อความหมายได้ใกล้เคียงมากที่สุดภาษาปลายทาง	
คำอธิบายการแปล: Ranking เป็นคำศัพท์ที่มีอยู่แล้วในภาษาอังกฤษ แต่มีความหมายที่เปลี่ยนไป (semantic change) เนื่องจากนิยามใหม่ที่ข้อเสนอกฎหมายกำหนดขึ้น ผู้แปลใช้แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้ได้ความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลตีความจากความหมายเดิมของ Ranking ให้สัมพันธ์กับนิยามที่ข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัลกำหนดไว้ว่าเป็นการจัดวางลำดับการปรากฏของเนื้อหาในบริการแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ โดยมีบริบทคือการที่ผู้ร่างกฎหมายต้องการควบคุมไม่ให้ผู้ให้บริการออนไลน์ใช้การจัดลำดับเนื้อหาที่เอื้อแก่ประโยชน์ของตัวเองมากกว่าความต้องการของผู้ใช้บริการ เบื้องต้น ผู้วิจัยแปลว่า “การจัดลำดับ” แต่เพื่อให้ตรงกับนิยามที่ข้อเสนอกฎหมายตั้งไว้มากขึ้น จึงอธิบายเสริมโดยการเติมคำว่า “เนื้อหา” เข้าไป ดังนั้น คำว่า Ranking ผู้แปลจึงแปลได้ว่า “การจัดลำดับเนื้อหา”	
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลโดยการใช้คำศัพท์ที่มีอยู่แล้วประกอบคำอธิบายเพิ่มเติมและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching)	

คำศัพท์ที่ศึกษา: 28. Software application (ข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล หน้า 26)	
ต้นฉบับ Gatekeepers should not restrict or	บทแปล แพลตฟอร์มออนไลน์ทรงอิทธิพลไม่ควรจำกัด

prevent the free choice of end users by technically preventing switching between or subscription to different software applications and services.	หรือกีดกันการเลือกโดยอิสระของผู้ใช้ปลายทาง โดยการกีดกันการสับเปลี่ยนหรือการสมัครสมาชิกซอฟต์แวร์แอปพลิเคชันหรือบริการอื่น ๆ
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาพาทา: “Software application” สร้างมาจากการประสมคำ นิยามภาษาอังกฤษ: <u>Software application</u> (noun) = Software (noun) + application (noun) <u>Software</u> (noun, uncountable): the sets of programs that tell a computer how to do a particular job (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Application</u> (noun, countable): a piece of computer software which does a particular job (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) ‘Software application’ means any digital product or service that runs on an operating system (European Commission, 2020) นิยามภาษาไทย: <u>Software application</u> (noun) = Software (noun) + application (noun) <u>Software</u> (noun, uncountable): ส่วนชุดคำสั่ง, ซอฟต์แวร์ (ราชบัณฑิตยสภา, 2549) <u>Application</u> (noun, countable): การประยุกต์, โปรแกรมประยุกต์, ระบบประยุกต์, งานประยุกต์ (ราชบัณฑิตยสภา, 2549) <u>Software application</u> หมายถึง สินค้าหรือบริการดิจิทัลใด ๆ ที่ดำเนินงานบนระบบปฏิบัติการ (European Commission, 2020)	
แนวทางการแปลคำใหม่: Software application เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพ (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Software (noun) + application (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง เมื่อแปลคำว่า Software application ด้วยวิธีถ่ายเสียงแล้ว จะได้เป็นภาษาไทยว่า ซอฟต์แวร์แอปพลิเคชัน ซึ่งอ่านแล้วสื่อความหมายตามต้นฉบับได้เพราะเป็นคำที่ผู้ใช้ภาษาปลายทางเข้าใจและยอมรับทั่วไป ดังนั้น แนวทางการแปลสร้างคำใหม่ของนิวมาร์กจึงสามารถนำมาใช้ในกรณีของคำนี้ได้	
คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนี้นิยามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Software application ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 3 การบัญญัติศัพท์โดยวิธียืมตรง (Direct Borrowing) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการใช้รูปคำตามภาษาต้นทางโดยตรง แต่ใช้อักษรวิธีของภาษาไทยโดยพยายามทำให้คำนั้นออกเสียงได้ใกล้เคียงกับคำจากภาษาต้นทางมากที่สุด เนื่องจากคำว่า “ซอฟต์แวร์” กับ “แอปพลิเคชัน” นั้น เป็นสองคำที่ได้รับการบัญญัติเป็นคำไทยอย่าง	

เป็นทางการและผู้ใช้ภาษาไทยทั่วไปเข้าใจดีอยู่แล้ว แม้จะออกเสียงเป็นภาษาอังกฤษและไม่มีการแปลโดยใช้คำไทย ผู้รับสารปลายทางโดยทั่วไปก็รับรู้ถึงความหมายของคำได้ คำว่า Software application จึงแปลได้ว่า “ซอฟต์แวร์แอปพลิเคชัน”
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลโดยใช้วิธียืมตรง (direct borrowing) เนื่องจากเป็นคำศัพท์ซึ่งประกอบไปด้วยคำที่ผู้ใช้ภาษาปลายทางเข้าใจและยอมรับโดยทั่วไปอยู่แล้ว

คำศัพท์ที่ศึกษา: 29. Software application store (ข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล หน้า 28)	
ต้นฉบับ In particular gatekeepers which provide access to <u>software application stores</u> serve as an important gateway for business users that seek to reach end users.	บทแปล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แพลตฟอร์มออนไลน์ทรงอิทธิพลที่ให้เข้าถึง<u>ร้านค้าซอฟต์แวร์แอปพลิเคชัน</u>นั้นทำหน้าที่ในฐานะเกตเวย์สำคัญสำหรับผู้ใช้งานเชิงธุรกิจที่ต้องการเข้าถึงผู้ใช้งานปลายทาง
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา: “Software application store” สร้างมาจากการประสมคำ	
นิยามภาษาอังกฤษ: <u>Software application store</u> (noun) = Software (noun) + application (noun) + store (noun) <u>Software</u> (noun, uncountable): the sets of programs that tell a computer how to do a particular job (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Application</u> (noun, countable): a piece of computer software which does a particular job (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>Store</u> (noun): a place where goods are sold to the public. In British English, a store is large and sells many different things, but in American English, a store can be large or small, and sell many things or only one type of thing. (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) ‘<u>Software application stores</u>’ means a type of online intermediation services, which is focused on software applications as the intermediated product or service (European Commission, 2020) นิยามภาษาไทย: <u>Software application store</u> (noun) = Software (noun) + application (noun) + store (noun)	

Software (noun, uncountable): ส่วนชุดคำสั่ง, ซอฟต์แวร์ (ราชบัณฑิตยสภา, 2549)
Application (noun, countable): การประยุกต์, โปรแกรมประยุกต์, ระบบประยุกต์, งานประยุกต์ (ราชบัณฑิตยสภา, 2549)
Store (noun): ร้านค้า (เจียร์ชัย, 2553)
Software application stores หมายถึง บริการสื่อกลางออนไลน์ประเภทหนึ่งซึ่งมุ่งเน้นไปที่ซอฟต์แวร์แอปพลิเคชันในฐานะสินค้าหรือบริการสื่อกลาง (European Commission, 2020)

แนวทางการแปลคำใหม่: Software application store เป็นคำสร้างใหม่ประเภทสหพ (collocation) ด้วยการประสมระหว่าง Software (noun) + application (noun) + store (noun) สำหรับคำสร้างใหม่ประเภทนี้ วิธีหนึ่งที่นิวมาร์กเสนอเอาไว้ คือ การแปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่หรืออธิบายความในกรณีที่ยังไม่มีคำแปลที่ได้รับการยอมรับในภาษาปลายทาง แต่คำว่า Software application store เป็นคำศัพท์เฉพาะทางตามกรณีตารางที่ 1 เนื่องจากแปลแบบถ่ายเสียงแล้วไม่สื่อความและไม่ปรากฏในผลการสืบค้นในศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภาและศัพท์ชวนรู้ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ อย่างไรก็ตาม ในส่วนของคำว่า Software application นี้ได้รับการแปลไว้ในคำศัพท์ที่คัดสรรหมายเลข 28 ก่อนหน้าแล้ว ปัญหาคือคำว่า store ในความหมายของนิยามและบริบทในตัวบทข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล ซึ่งผู้แปลจะต้องเลือกระหว่างการยืมตรงโดยการแปลว่า สโตร์ หรือการแปลยืมโดยแปลว่า ร้านค้า โดยจะต้องตัดสินใจจากนิยาม บริบท และคำแปลที่มีอยู่แล้ว สำหรับคำแปลที่มีอยู่แล้ว พบว่า ประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง หลักเกณฑ์การเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ของผู้ให้บริการ พ.ศ. 2564 ได้แปล Online Application Store ไว้ว่า “ผู้ให้บริการโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ แอปพลิเคชัน ที่ทำให้บุคคลทั่วไปสามารถติดต่อสื่อสารข้อมูลถึงกันได้” ซึ่งยาวและไม่อาจรู้ได้ว่าคำใดที่สะท้อนถึงคำว่า Store ผู้แปลจึงเลือกที่จะแปลบัญญัติใหม่ด้วยตัวเองโดยไม่นำคำแปลที่พบมาพิจารณาประกอบ

คำอธิบายการแปล: เมื่อผู้แปลพิจารณาคำนียามภาษาไทยและภาษาอังกฤษของคำว่า Software application store ประกอบกับบริบทแล้ว พบว่าวิธีการแปลที่เหมาะสมที่สุดคือ แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และแนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 2 การบัญญัติศัพท์โดยการแปลยืม (loan translation) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการแปลตามรูปคำศัพท์ในภาษาต้นทาง แต่ใช้รูปคำในภาษาปลายทาง ในกรณีของคำว่า store นั้น มีคำแปลในภาษาไทยว่า “ร้านค้า” ซึ่งสื่อความหมายได้เหมาะสมกับนิยามที่กำหนดไว้ในข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัลแล้ว ในข้อเสนอกฎหมายได้วางหลักไว้ว่า Software application store คือบริการสื่อกลางออนไลน์ที่มุ่งเน้นการเป็นสื่อกลางให้แก่ซอฟต์แวร์แอปพลิเคชันในฐานะสินค้าและบริการ กล่าวโดยรวมคือเป็นแหล่งจัดจำหน่ายแอปพลิเคชันซอฟต์แวร์ ซึ่งมีลักษณะเป็นร้านค้า ผู้แปลจึงแปลคำว่า store เป็น

“ร้านค้า” ตามรูปคำของภาษาต้นทางที่สื่อความได้ตรงกับโน้ตศัพท์ในภาษาต้นทางได้ชัดเจนแล้ว ส่วนคำว่า Software application นั้น เพื่อให้สอดคล้องกับคำศัพท์คัดสรรที่ 28 ผู้แปลจึงใช้คำว่า “ซอฟต์แวร์แอปพลิเคชัน” ที่ได้แปลไว้แล้วโดยใช้วิธียืมตรง (direct borrowing) ดังนั้น คำว่า Software application store จึงแปลได้ว่า “ร้านค้าซอฟต์แวร์แอปพลิเคชัน”
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติด้วยวิธีแปลยืม (loan translation) ในส่วนหนึ่งของคำและแปลโดยใช้วิธียืมตรง (direct borrowing) ในอีกส่วนหนึ่ง

คำศัพท์ที่ศึกษา: 30. Undertaking (ข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล หน้า 45)	
ต้นฉบับ The Commission may reopen a market investigation that it has closed where: (a) there has been a material change in any of the facts on which the decision was based; (b) the decision was based on incomplete, incorrect or misleading information provided by the <u>undertakings</u> concerned.	บทแปล คณะกรรมการอาจให้มีการเปิดการตรวจสอบตลาดอีกครั้งหลังจากที่เคยได้สั่งปิดไปในกรณีที่ (เอ) มีการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญของข้อเท็จจริงที่เคยใช้ประกอบการตัดสินใจ (บี) การตัดสินใจนั้นเป็นผลมาจากข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง หรือทำให้เข้าใจผิด อันได้รับมาจาก<u>เครือข่ายธุรกิจย่อย</u>ที่เกี่ยวข้อง
แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา: Undertaking เป็นคำศัพท์ที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์ของแนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา แต่เป็นคำทั่วไปที่นำมาใช้สื่อความหมายใหม่ จึงเข้าหลักเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงของความหมาย (Semantic Change) ของนอร์ควิสต์	
นิยามภาษาอังกฤษ: <u>undertaking</u> (noun, countable) an important job, piece of work, or activity that you are responsible for (Longman Dictionary of Contemporary English, 2021) <u>undertaking</u> (noun) a business (Longman Business Dictionary, 2021) ‘<u>Undertaking</u>’ means all linked enterprises or connected undertakings that form a group through the direct or indirect control of an enterprise or undertaking by another and that are engaged in an economic activity, regardless of their legal status and the way in which they are financed; (European Commission, 2020) นิยามภาษาไทย: <u>undertaking</u> (noun) ภาระหน้าที่, ภารกิจ; กิจการ, วิสาหกิจ (เจียรชัย, 2553) <u>Undertaking</u> หมายถึง องค์กรที่เชื่อมโยงกันหรือกิจการที่เชื่อมต่อกันทั้งหมดซึ่งประกอบเป็นกลุ่ม	

ผ่านสิทธิควบคุมทางตรงและทางอ้อมขององค์กรหรือกิจการโดยผู้อื่นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยไม่คำนึงถึงสถานะทางกฎหมายและหนทางในการรับเงินทุนขององค์กรหรือกิจการนั้น (European Commission, 2020)
แนวทางการแปลคำใหม่: Undertaking เป็นคำเก่าที่มีความหมายใหม่ (old word with new sense) ที่นิยามาร์กเสนอแนวทางการแปลคำประเภทนี้เอาไว้ว่า ให้แปลโดยใช้คำศัพท์ที่มีอยู่เดิมในภาษาปลายทางหรือใช้คำอธิบายประกอบอย่างรวบรัด ซึ่ง Undertaking มีความหมายในภาษาไทยว่า ภาระหน้าที่, ภารกิจ; กิจการ, วิสาหกิจ แต่คำแปลเหล่านี้แม้จะมีความหมายใกล้เคียง แต่ก็ยังไม่สามารถสื่อความตามบริบท ดังนั้นแนวทางที่เหมาะสมในการแปลคำว่า Undertaking คือแนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์ที่วางหลักไว้ว่า ผู้แปลต้องทำความเข้าใจความหมายของคำศัพท์โดยอิงจากบริบทแล้วแปลออกมาให้สื่อความหมายได้ใกล้เคียงมากที่สุดภาษาปลายทาง
คำอธิบายการแปล: Undertaking เป็นคำศัพท์ที่มีอยู่แล้วในภาษาอังกฤษ แต่มีความหมายที่เปลี่ยนไป (semantic change) เนื่องจากนิยามใหม่ที่ข้อเสนอกฎหมายกำหนดขึ้น ผู้แปลใช้แนวทางการแปลแบบตีความของเดอลิสส์และใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ของสมศีล ฌานวังสะ แนวทางที่ 1 การบัญญัติศัพท์โดยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching) ซึ่งวางหลักไว้ว่าเป็นการนำคำภาษาไทยที่มีอยู่แล้วมาบัญญัติให้มีความหมายตรงหรือใกล้เคียงกับคำศัพท์เดิม ผู้แปลตีความจากความหมายเดิมของ Undertaking ให้สัมพันธ์กับความหมายตามบริบทของนิยามในข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัลที่ตั้งเอาไว้ส่วนหนึ่งว่าหมายถึงองค์กรหรือกิจการทั้งหมดที่เชื่อมโยงกันแล้วก่อตัวขึ้นเป็นกลุ่มองค์กรหรือกิจการเดียว จึงแปลได้ว่า “เครือข่ายธุรกิจย่อย”
สรุปการแก้ไขปัญหาการแปล: แปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาเทียบ (Mapping-Matching)

หลังจากที่ได้ศึกษาวิเคราะห์และเสนอคำแปลแล้วพบว่าคำศัพท์ส่วนมากมีความหมายที่ค่อนข้างใหม่ หากต้องการแปลเป็นภาษาไทย จำเป็นต้องศึกษานิยามประกอบกับบริบทสถานการณ์รอบข้างของตัวบทอย่างละเอียด ถ้าแปลตรงตัวตามความหมายเบื้องต้นที่ปรากฏในพจนานุกรมก็อาจสื่อความได้ครบถ้วนตามคานิยามมากพอ และแม้ว่าคำแปลจำนวนมากจะมีรูปคำไม่สอดคล้องกับรูปคำของภาษาต้นทาง แต่ก็สะท้อนคานิยามได้ดีกว่าเมื่อเทียบกับการแปลแบบตรงตามความหมายตั้งต้นที่ปรากฏในพจนานุกรม ในส่วนของการแก้ไขปัญหาการแปลนั้น มีหลายคำที่ต้องใช้คำอธิบายเข้ามาเสริมเพื่อให้ผู้รับสารพอจะเห็นภาพหรือเข้าใจความหมายได้ใกล้เคียงกับคานิยามมากที่สุด แต่ก็ยังมีอีกหลายคำเช่นกันที่พอจะใช้วิธีหาเทียบมโนทัศน์โดยไม่จำเป็นต้องอธิบายเสริม แต่ก็สื่อความออกมาได้ตามนิยาม กรณีที่สามารถใช้คำทับศัพท์หรือวิธีแปลยืมได้โดยตรงนั้นพบได้น้อยมาก ทั้งนี้

โดยรวมก็คือ คำศัพท์เฉพาะทางที่คัดสรรส่วนใหญ่นั้นสามารถแปลโดยไม่ยึดกับรูปคำของภาษาต้นทางได้

บทที่ 5

บทสรุป

สารนิพนธ์เรื่อง “การแปลศัพท์เฉพาะทางในข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัลของสหภาพยุโรป” เป็นการศึกษาตัวบทข้อเสนอกฎหมายที่มีความน่าสนใจจากการเนื้อหาที่ค่อนข้างกว้าง ครอบคลุมโลกออนไลน์ในหลายแง่มุม และจะส่งผลกระทบต่อทั้งผู้ใช้งานและผู้ให้บริการในภาคดิจิทัล โดยมุ่งที่คุ้มครองผู้ใช้งานและควบคุมผู้ให้บริการ จุดน่าสนใจอีกประการคือคำศัพท์เกี่ยวกับดิจิทัลในตัวบทซึ่งมีความหมายค่อนข้างใหม่ หลายคำต้องพิจารณาบริบทและคำนิยามให้ละเอียดก่อนลงมือแปล หลังจากที่ได้ศึกษาวิเคราะห์และเสนอคำแปลในบทที่ 4 แล้ว ในบทที่ 5 นี้จะเป็นการนำเสนอการทบทวนวัตถุประสงค์และสมมติฐาน ประกอบกับรายงานผลการศึกษาและข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

5.1 การทบทวนวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

สารนิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ทั้งสี่ประการ ประการแรก คือ เพื่อศึกษาทฤษฎีและแนวทางการแปลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาแนวทางการวิเคราะห์ตัวบทประเภทกฎหมาย ประการที่สอง คือ เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและกฎหมายการตลาดดิจิทัล ประการที่สาม คือ เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างคำศัพท์และบัญญัติศัพท์เฉพาะทาง ประการที่สี่ คือ เพื่อแปลคำศัพท์เฉพาะทางเกี่ยวกับกฎหมายดิจิทัล จากข้อเสนอกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล และประการสุดท้าย คือ เพื่อแปลตัวบทคัดสรรจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยจากข้อเสนอกฎหมายทั้งสองฉบับ

ในส่วนของวัตถุประสงค์ประการแรก ผู้วิจัยได้ลงมือศึกษาศึกษาทฤษฎีและแนวทางการแปลที่เกี่ยวข้องอันประกอบไปด้วย 1) รูปแบบการวิเคราะห์ตัวบทสำหรับผู้ฝึกแปลกฎหมายของกัวดาลูเป โซเรียโน บาราบินโน 2) ทฤษฎีการแปลสโกพออส (Skopostheorie) ของคาธารินา ไรส์ (Katharina Reiss) และฮันส์ เจแอฟร์เมียร์ (Hans J. Vermeer) 3) แนวทางการแปลแบบตีความของฌอง เดอลิสส์ (Interpretive Approach Translation by Jean Delisle) และ 4) ลักษณะโวหารกฎหมายที่ดีตามข้อคิดเห็นของธานินทร์ กรัยวิเชียร การศึกษาทฤษฎีและแนวทางดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อเสนอกฎหมายทั้งสองฉบับได้อย่างเป็นระบบ ช่วยให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงปัจจัยและข้อมูลต่างๆ ของตัวบทกฎหมายที่จำเป็นต้องรู้ก่อนที่จะลงมือแปล สามารถเข้าใจและอธิบายองค์ประกอบสำคัญในการแปลจากการวิเคราะห์ประเมินสถานการณ์เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกวิธีการแปลหรือการ

แก้ไขปัญหาลักษณะการแปล สามารถถ่ายทอดมโนทัศน์ของคำศัพท์เฉพาะที่คิดสรรได้ครบถ้วนมากที่สุดโดยไม่ยึดติดกับรูปภาษาของต้นฉบับ และสามารถใช้เป็นแนวทางในการเลือกสรรคำแปลและขัดเกลาคำแปลให้มีลีลาทางภาษาอันพึงประสงค์ในฐานะภาษากฎหมายไทยได้

ในส่วนของวัตถุประสงค์ประการที่สอง ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัลโดยการอ่านบทความ ข่าว บทวิจารณ์ รวมทั้งอ่านเนื้อหาโดยรวมของข้อเสนอกฎหมายทั้งสองฉบับ รับชมวิดีโอการบรรยายของคณะกรรมการยุโรปเกี่ยวกับงานแถลงเนื้อหา เจตนารมณ์ และรายละเอียดบางประการของข้อเสนอกฎหมายทั้งสองฉบับ เพื่อทำความเข้าใจบริบทสถานการณ์และเนื้อหาส่วนที่สำคัญ และนำข้อมูลและความเข้าใจที่ได้นั้นมาปรับใช้เป็นแนวทางในการแปลคำศัพท์เฉพาะทางที่คิดสรรทั้ง 30 คำ

ในส่วนของวัตถุประสงค์ประการที่สาม ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและแนวทางการสร้างคำศัพท์และบัญญัติศัพท์เฉพาะทางอันประกอบไปด้วย 1) แนวทางการสร้างคำใหม่ในภาษาอังกฤษ (word formation) ของอาร์เจนิส เอ ซาปาตา (Argenis A. Zapata) 2) แนวทางการแปลคำสร้างใหม่ของปีเตอร์ นิวมาร์ก (Peter Newmark) และ 3) แนวทางการบัญญัติศัพท์และการจัดทำพจนานุกรมศัพท์เฉพาะสาขาวิชาของสมศีล ฌานวังสะ การศึกษาทฤษฎีและแนวทางดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์คำศัพท์เฉพาะที่คิดสรรที่จะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกวิธีการแปลเป็นภาษาปลายทางสามารถแปลเป็นภาษาไทยโดยประยุกต์ใช้แนวทางที่ศึกษาในการแปลคำศัพท์เฉพาะจากข้อเสนอกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัลที่ต้องคิดค้นคำไทยขึ้นมาใหม่แทนคำศัพท์ต้นฉบับซึ่งเป็นภาษาอังกฤษ

ในส่วนของประการที่สี่และห้า หลังจากที่ได้ศึกษาทฤษฎีและแนวทางด้านการแปลที่เกี่ยวข้อง และค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมายทั้งสอง ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการแปลคำศัพท์เฉพาะทางที่คิดสรรจากข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล ซึ่งรายละเอียดในประเด็นดังกล่าวนี้สามารถดูได้ในหัวข้อที่ 5.3 (รายงานผลการวิจัย)

5.2 การทบทวนสมมติฐานของงานวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานเบื้องต้นไว้ว่า การแปลคำศัพท์เฉพาะทางเกี่ยวกับกฎหมายดิจิทัลและตัวบทคิดสรรในข้อเสนอกฎหมายการให้บริการดิจิทัลและกฎหมายการตลาดดิจิทัลให้สามารถถ่ายทอดความหมายได้ครบถ้วนและเหมาะสมนั้น จะต้องใช้วิธีการแปลบัญญัติศัพท์ทั้งหมดสามวิธี

ได้แก่ 1) วิธีหาบเทียบ (mapping-matching) 2) วิธียืมตรง (direct borrowing) 3) วิธียืมตรงโดยมีคำอธิบายเสริมสั้น ๆ

5.3 รายงานผลการวิจัย

จากที่ผู้วิจัยได้ลงมือแปลคำศัพท์และตัวบทคัดสรรโดยใช้ทฤษฎีและแนวทางการแปล พร้อมข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามาแล้วนั้น ผู้วิจัยพบว่าวิธีการแปลบัญญัติศัพท์ที่ใช้เป็นไปตามสมมติฐาน ดังนี้

5.3.1 วิธีการแปลบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาบเทียบ (mapping-matching) สามารถนำมาใช้ได้กับคำศัพท์ที่คัดสรรทั้งหมด 17 คำ เช่น Content moderation, Digital Services Coordinator, Very Large Online Platforms คำกลุ่มนี้จะเป็นคำที่ความหมายสามารถนำคำไทยที่มีอยู่แล้วมาแปลเทียบรายคำได้ เนื่องจากมีความหมายไม่ซับซ้อนหรือมีความหมายคนภาษาไทยมีคำที่ใช้แทนความหมายได้อย่างตรงตัวอยู่แล้ว

5.3.2 วิธีการแปลบัญญัติศัพท์ด้วยวิธียืมตรง (direct borrowing) สามารถนำไปใช้กับคำศัพท์ที่คัดสรรทั้งหมด 3 คำ ได้แก่ online interface, cloud computing services, และ software application คำกลุ่มนี้จะเป็นคำที่มีใจความที่ใหม่สำหรับวัฒนธรรมไทย และมีความหมายค่อนข้างซับซ้อน ทำให้ไม่มีคำไทยเดิมที่เหมาะสมแก่การนำมาใช้เพื่อสื่อความได้อย่างสั้นและกระชับ

5.3.3 วิธีการแปลบัญญัติศัพท์ด้วยวิธียืมตรงโดยมีคำอธิบายเสริมสั้น ๆ ไม่ปรากฏคำศัพท์คัดสรรที่ต้องใช้วิธีนี้ในการแปล

5.3.4 วิธีการแปลนอกเหนือจากสมมติฐานที่ผู้วิจัยนำมาใช้มีสามวิธี ได้แก่ แปลโดยการใช้นำคำศัพท์ที่มีอยู่แล้วประกอบคำอธิบายเพิ่มเติมและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาบเทียบ (Mapping-Matching) (8 คำ) แปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติด้วยวิธีแปลยืม (loan translation) ในส่วนหนึ่งของคำและแปลโดยใช้วิธียืมตรง (direct borrowing) ในอีกส่วนหนึ่ง (1 คำ) และแปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติด้วยวิธีหาบเทียบ (Mapping-Matching) ในส่วนหนึ่งของคำและแปลโดยใช้วิธียืมตรง (direct borrowing) ในอีกส่วนหนึ่ง (1 คำ)

5.3.4.1 วิธีการแปลโดยการนำคำศัพท์ที่มีอยู่แล้วประกอบคำอธิบายเพิ่มเติมและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาบเทียบ เช่น Gatekeeper, Notice and Action, Ancillary

services คำกลุ่มนี้มีความหมายที่สามารถหาคำไทยมาเทียบได้ แต่หากใช้เพียงวิธีนี้ ความหมายที่สื่อออกมาจะหลุดออกนอกนิยามและบริบทมากเกินไป จำเป็นต้องเสริมความอย่างรวบรัดเพื่อให้ได้ใจความที่เจาะจงกับนิยามและบริบทอย่างเหมาะสมที่สุด

5.3.4.2 วิธีการแปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติด้วยวิธีแปลยืมในส่วนหนึ่งของคำและแปลโดยใช้วิธียืมตรงในอีกส่วนหนึ่ง ได้แก่ Software application stores คำที่ยืมตรงได้คือส่วนของคำว่า Software และ application เนื่องจากทั้งสองคำมีบัญญัติทางการแล้วและเป็นที่ยอมรับใช้โดยทั่วกัน ส่วนคำว่า stores นั้นใช้วิธีแปลยืมแล้ว เมื่ออ่านประกอบกับบริบทและคำนิยามก็สามารถเข้าใจความหมายได้

5.3.4.3 วิธีการแปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติด้วยวิธีทับเทียบในส่วนหนึ่งของคำและแปลโดยใช้วิธียืมตรงในอีกส่วนหนึ่ง ได้แก่ Digital sector ซึ่งเป็นคำสหพทที่ยังไม่ได้รับการบัญญัติอย่างเป็นทางการ แต่ในคำที่ประกอบอยู่นั้น คำหนึ่งสามารถแปลด้วยวิธีแปลยืมได้ เพราะมีศัพท์บัญญัติเอาไว้ทางการและเป็นที่ยอมรับใช้โดยทั่วกัน และอีกคำหนึ่งที่สามารถแปลได้ด้วยวิธีทับเทียบได้

ตารางต่อไปนี้คือการสรุปแนวทางการแปลคำศัพท์เฉพาะทางที่คัดสรรจากข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัล โดยผู้วิจัยจะแยกกลุ่มคำศัพท์ในตารางโดยอิงจากแนวทางการสร้างคำใหม่ในภาษาอังกฤษของชาวพาทา ซึ่งจะแยกออกได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของความหมาย (semantic change) และการประสมคำ (compounding) ทั้งนี้ เนื้อหาในตารางสรุปแนวทางการแปลคำศัพท์เฉพาะทางที่คัดสรรจะแบ่งออกเป็นแปดหัวข้อหลัก ได้แก่ ลำดับของคำศัพท์ที่คัดสรร คำศัพท์ที่คัดสรร ชื่อของตัวบและเลขหน้าคำศัพท์นั้น ๆ ปรากฏ แนวทางการสร้างคำใหม่ของชาวพาทา แนวทางการแปลสร้างคำใหม่ของนิวมาร์ก คำแปลภาษาไทย และสรุปการแก้ไขปัญหการแปล

1. คำศัพท์เฉพาะทางกลุ่มที่ 1 มี 4 คำ ได้แก่ Control, Gatekeeper, Ranking, และ Undertaking

ลำดับ	คำศัพท์ที่คัดสรร	ตัวบและเลขหน้า	แนวทางการสร้างคำใหม่ ของชาวพาทา	แนวทางแปลสร้างคำใหม่ ของนิวมาร์ก	คำแปลภาษา ไทย	สรุปการแก้ไขปัญห การแปล
1	Control	ข้อเสนอกฎหมาย การตลาดดิจิทัล หน้า 22	การเปลี่ยนแปลง ความหมาย (semantic change) ของนอร์ควิสต์	คำเก่าที่มีความหมายใหม่ (old word with new sense) แปลโดยใช้คำศัพท์ที่มีอยู่เดิมใน ภาษาปลายทางหรือใช้ คำอธิบายประกอบอย่างรวบรัด	สิทธิในการ ควบคุม	แปลแบบตีความและใช้ แนวทางการ บัญญัติศัพท์ด้วยวิธีทาบ เทียบ (Mapping- Matching)
2	Gatekeeper	ข้อเสนอกฎหมาย การตลาดดิจิทัล หน้า 15	การเปลี่ยนแปลง ความหมาย (semantic change)	คำเก่าที่มีความหมายใหม่ (old word with new sense) แปลโดยใช้คำศัพท์ที่มีอยู่เดิมใน	แพลตฟอร์ม ดิจิทัลทรง อิทธิพล	แปลโดยการใช้คำศัพท์ ที่มีอยู่แล้วประกอบ คำอธิบายเพิ่มเติมและ

			ของนอร์ดควิสต์	ภาษาปลายทางหรือใช้คำอธิบายประกอบอย่างรวบรัด		ใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีเทียบ (Mapping-Matching)
3	Ranking	ข้อเสนอกฎหมาย การตลาดดิจิทัล หน้า 25-26	การเปลี่ยนแปลง ความหมาย (semantic change) ของนอร์ดควิสต์	คำเก่าที่มีความหมายใหม่ (old word with new sense) แปลโดยใช้คำศัพท์ที่มีอยู่เดิมใน ภาษาปลายทางหรือใช้ คำอธิบายประกอบอย่างรวบรัด	การจัดลำดับ เนื้อหา	แปลโดยการู้ศัพท์ ที่มีอยู่แล้วประกอบ คำอธิบายเพิ่มเติมและ ใช้แนวทางการ บัญญัติศัพท์ด้วยวิธีเทียบ (Mapping-Matching)
4	Undertaking	ข้อเสนอกฎหมาย การตลาดดิจิทัล หน้า 45	การเปลี่ยนแปลง ความหมาย (semantic change) ของนอร์ดควิสต์	คำเก่าที่มีความหมายใหม่ (old word with new sense) แปลโดยใช้คำศัพท์ที่มีอยู่เดิมใน ภาษาปลายทางหรือใช้ คำอธิบายประกอบอย่างรวบรัด	เครื่องมือที่ช่วย	แปลแบบตีความและใช้ แนวทางการ บัญญัติศัพท์ด้วยวิธีเทียบ (Mapping-Matching)

2. คำศัพท์เฉพาะทางกลุ่มที่ 2 มี 26 คำ ได้แก่ Caching services, Content moderation, Digital Services Coordinator, Digital Services Coordinator of destination, Digital Services Coordinator of establishment, Hosting Services, Information society services, Intermediary services, Mere conduit services, Notice and action, Online interface, Recommender system, To offer services in the Union, Trusted Flagger, Very Large Online Platforms, Ancillary services, Business user, Cloud computing services, Core platform service, Digital sector, Identification service, Number-independent interpersonal communication service, Online intermediation services, Online social networking services, Software application, และ Software application stores

ลำดับ	คำศัพท์ที่คัดสรร	ตัวบทและเลขหน้า	แนวทางการสร้างคำใหม่ ของสมาชิก	คำแปลภาษาไทย	สรุปการแก้ไขปัญหา การแปล
1	Caching services	ข้อเสนอกฎหมาย การบริการดิจิทัล หน้า 22	การสร้างใหม่ประเภทสหบท (collocation) แปลแบบถ่าย เสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่ สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	บริการสร้าง แคช	แปลแบบตีความและใช้ แนวทางการ บัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหา เทียบ (Mapping- Matching)
2	Content moderation	ข้อเสนอกฎหมาย การบริการดิจิทัล หน้า 45	การประสมคำ (compounding)	การกลั่นกรอง เนื้อหา	แปลแบบตีความและใช้ แนวทางการ บัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหา เทียบ (Mapping- Matching)

3	Digital Services Coordinator	ข้อเสนอกฎหมาย การบริการดิจิทัล หน้า 92	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่าย เสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่ สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	หน่วย ประสานงาน บริการดิจิทัล	แปลแบบตีความและใช้ แนวทางการ บัญญัติศัพท์ด้วยวิธีทาบ เทียบ (Mapping- Matching)
4	Digital Services Coordinator of destination	ข้อเสนอกฎหมาย การบริการดิจิทัล หน้า 75	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่าย เสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่ สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	หน่วย ประสานงาน บริการดิจิทัล ปลายทาง	แปลแบบตีความและใช้ แนวทางการ บัญญัติศัพท์ด้วยวิธีทาบ เทียบ (Mapping- Matching)
5	Digital Services Coordinator of establishment	ข้อเสนอกฎหมาย การบริการดิจิทัล หน้า 75	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่าย เสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่ สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	หน่วย ประสานงาน บริการดิจิทัล ที่ตั้งทำการ	แปลแบบตีความและใช้ แนวทางการ บัญญัติศัพท์ด้วยวิธีทาบ เทียบ (Mapping- Matching)
6	Hosting Services	ข้อเสนอกฎหมาย การบริการดิจิทัล หน้า 51	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่าย เสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่ สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้	บริการจัดเก็บ ข้อมูล	แปลโดยการใช้คำศัพท์ ที่มีอยู่แล้วประกอบ คำอธิบายเพิ่มเติมและ ใช้แนวทางการ

				ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ		บัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาบเทียบ (Mapping-Matching)
7	Information society services	ข้อเสนอกฎหมาย การบริการดิจิทัล หน้า 92	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	บริการทางไกลอิเล็กทรอนิกส์รายการบุคคล	แปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาบเทียบ (Mapping-Matching)
8	Intermediary services	ข้อเสนอกฎหมาย การบริการดิจิทัล หน้า 44	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	บริการสื่อกลาง	แปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาบเทียบ (Mapping-Matching)
9	Mere conduit services	ข้อเสนอกฎหมาย การบริการดิจิทัล หน้า 44	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	บริการท่อข้อมูล	แปลโดยการใช้คำศัพท์ที่มีอยู่แล้วประกอบคำอธิบายเพิ่มเติมและใช้แนวทางการใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหาบเทียบ (Mapping-Matching)

						Matching)
10	Notice and action	ข้อเสนอกฎหมาย การบริการดิจิทัล หน้า 2	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่าย เสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่ สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	การแจ้งเตือนให้ ลบเนื้อหา	แปลโดยการใช้คำศัพท์ ที่มีอยู่แล้วประกอบ คำอธิบายเพิ่มเติมและ ใช้แนวทางการ บัญญัติศัพท์ด้วยวิธีทาง เทียบ (Mapping- Matching)
11	Online interface	ข้อเสนอกฎหมาย การบริการดิจิทัล หน้า 59	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่าย เสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่ สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	อินเทอร์เน็ต ออนไลน์	แปลโดยวิธียืมตรง (direct borrowing) เนื่องจากเป็นคำศัพท์ที่ ผู้ใช้ภาษาปลายทาง เข้าใจและยอมรับ โดยทั่วไปอยู่แล้ว
12	Recommender system	ข้อเสนอกฎหมาย การบริการดิจิทัล หน้า 33	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่าย เสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่ สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	ระบบแนะนำ	แปลแบบตีความและใช้ แนวทางการ บัญญัติศัพท์ด้วยวิธีทาง เทียบ (Mapping- Matching)

13	To offer services in the Union	ข้อเสนอกฎหมาย การบริการดิจิทัล หน้า 13	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่าย เสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่ สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	เปิดบริการใน สหภาพยุโรป	แปลโดยการใช้คำศัพท์ ที่มีอยู่แล้วประกอบ คำอธิบายเพิ่มเติมและ ใช้แนวทางการ บัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหา เทียบ (Mapping- Matching)
14	Trusted Flagger	ข้อเสนอกฎหมาย การบริการดิจิทัล หน้า 55	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่าย เสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่ สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	ผู้ตรวจสอบ เนื้อหา	แปลโดยการใช้คำศัพท์ ที่มีอยู่แล้วประกอบ คำอธิบายเพิ่มเติมและ ใช้แนวทางการ บัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหา เทียบ (Mapping- Matching)
15	Very Large Online Platforms	ข้อเสนอกฎหมาย การบริการดิจิทัล หน้า 75	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่าย เสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่ สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	แพลตฟอร์ม ออนไลน์ขนาดใหญ่ มาก	แปลแบบตีความและใช้ แนวทางการ บัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหา เทียบ (Mapping- Matching)

16	Ancillary services	ข้อเสนอกฎหมาย การตลาดดิจิทัล หน้า 18	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่าย เสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่ สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	บริการเสริม แพลตฟอร์ม หลัก	แปลโดยการใช้คำศัพท์ ที่มีอยู่แล้วประกอบ คำอธิบายเพิ่มเติมและ ใช้แนวทางการ บัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหา เทียบ (Mapping- Matching)
17	Business user	ข้อเสนอกฎหมาย การตลาดดิจิทัล หน้า 15	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่าย เสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่ สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	ผู้ใช้งานเชิง ธุรกิจ	แปลแบบตีความและใช้ แนวทางการ บัญญัติศัพท์ด้วยวิธีหา เทียบ (Mapping- Matching)
18	Cloud computing services	ข้อเสนอกฎหมาย การตลาดดิจิทัล หน้า 17	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่าย เสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่ สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	บริการคลาวด์ คอมพิวติง	แปลโดยใช้วิธียืมตรง (direct borrowing) เนื่องจากเป็นคำศัพท์ที่ ผู้ใช้ภาษาปลายทาง เข้าใจและยอมรับ โดยทั่วไปอยู่แล้ว
19	Core platform	ข้อเสนอกฎหมาย	การประสมคำ	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท	บริการ	แปลแบบตีความและใช้

	service	การตลาดดิจิทัล หน้า 18	(compounding)	(collocation) แปลแบบถ่าย เสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่ สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	แพลตฟอร์ม หลัก	แนวทางการ บัญญัติศัพท์ด้วยวิธีเทียบ (Mapping- Matching)
20	Digital sector	ข้อเสนอกฎหมาย การตลาดดิจิทัล หน้า 33	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่าย เสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่ สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	ภาคดิจิทัล	แปลแบบตีความและใช้ แนวทางการบัญญัติ ด้วยวิธีเทียบ (Mapping-Matching) ในส่วนหนึ่งของคำและ แปลโดยใช้วิธียืมตรง (direct borrowing) ในอีกส่วนหนึ่ง
21	Identification service	ข้อเสนอกฎหมาย การตลาดดิจิทัล หน้า 15	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่าย เสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่ สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	บริการระบุ ตัวตน	แปลแบบตีความและใช้ แนวทางการ บัญญัติศัพท์ด้วยวิธีเทียบ (Mapping- Matching)
22	Number- independent	ข้อเสนอกฎหมาย การตลาดดิจิทัล	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่าย	บริการสื่อสาร ระหว่างบุคคล	แปลแบบตีความและใช้ แนวทางการ

	interpersonal communication service	หน้า 17		เสี่ยงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	โดยไม่อิงตัวเลข	บัญญัติศัพท์ด้วยวิธีเทียบ (Mapping-Matching)
23	Online intermediation services	ข้อเสนอกฎหมาย การตลาดดิจิทัล หน้า 22	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	บริการสื่อกลางออนไลน์	แปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีเทียบ (Mapping-Matching)
24	Online social networking services	ข้อเสนอกฎหมาย การตลาดดิจิทัล หน้า 2	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์	แปลแบบตีความและใช้แนวทางการบัญญัติศัพท์ด้วยวิธีเทียบ (Mapping-Matching)
25	Software application	ข้อเสนอกฎหมาย การตลาดดิจิทัล หน้า 26	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่ายเสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	ซอฟต์แวร์แอปพลิเคชัน	แปลโดยใช้วิธียืมตรง (direct borrowing) เนื่องจากเป็นคำศัพท์ที่ผู้ใช้ภาษาปลายทางเข้าใจและยอมรับโดยทั่วไปอยู่แล้ว

26	Software application stores	ข้อเสนอกฎหมาย การตลาดดิจิทัล หน้า 28	การประสมคำ (compounding)	คำสร้างใหม่ประเภทสหพท (collocation) แปลแบบถ่าย เสียงแล้วเติมคำอธิบายหน้าที่ สั้น ๆ หรือใช้คำแปลที่ผู้ใช้ ภาษาปลายทางทั่วไปยอมรับ	ร้านค้า ซอฟต์แวร์ แอปพลิเคชัน	แปลแบบตีความและใช้ แนวทางการบัญญัติ ด้วยวิธีแปลยืม (loan translation) ในส่วน หนึ่งของคำและแปล โดยใช้วิธียืมตรง (direct borrowing) ในอีกส่วนหนึ่ง

5.4 ข้อเสนอแนะ

ตัวบทในสารนิพนธ์เรื่อง “การแปลศัพท์เฉพาะทางในข้อเสนอกฎหมายการบริการดิจิทัลและข้อเสนอกฎหมายการตลาดดิจิทัลของสหภาพยุโรป” นั้นไม่ใช่กฎหมาย แต่เป็นเพียงข้อเสนอกฎหมายเท่านั้น ซึ่งกำลังอยู่ระหว่างการพิจารณาเพื่อประกาศบังคับใช้เป็นกฎหมาย ระหว่างการพิจารณานี้ยังต้องมีการถกเถียงอภิปรายกันในรัฐสภายุโรปกันอีกมากในเรื่องของเนื้อหา เป็นไปได้สูงว่าเนื้อหาในข้อเสนอกฎหมายทั้งสองนั้นจะมีการปรับเปลี่ยนไปจากข้อเสนอบ้าง ซึ่งหมายความว่าอาจมีการลดทอนหรือเพิ่มเติมเนื้อหาในหลาย ๆ ส่วน หากเป็นเช่นนั้น ชุดคำศัพท์ในเนื้อหา ก็อาจจะแตกต่างจากในข้อเสนอด้วย ผู้วิจัยแนะนำให้ผู้ที่สนใจจะแปลคำศัพท์หรือเนื้อหาเกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมายดิจิทัลทั้งสองฉบับนี้คอยติดตามหรือสืบค้นเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวหรือการประกาศบังคับใช้กฎหมายสองฉบับนี้ เพื่อดูว่ามีชุดคำศัพท์ที่เปลี่ยนไปจากเดิมหรือไม่ หากมีการเปลี่ยนแปลงก็สมควรนำมาแปลต่อยอดโดยใช้แนวทางการแปลตามเนื้อหาของงานวิจัยนี้

นอกจากนี้ การแปลคำศัพท์ในบริบทกฎหมายนั้นยังมีเรื่องเกี่ยวกับสาขาแวดวงอื่น ๆ อีกมาก นอกเหนือจากดิจิทัล ประกอบกับในปัจจุบันนี้ มีเรื่องราวและประเด็นใหม่ ๆ เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากที่ยังไม่มีกฎหมายควบคุมชัดเจน เช่น สกุลเงินดิจิทัล รถยนต์พลังงานไฟฟ้า รวมถึงการสมรสเท่าเทียม เป็นต้น ซึ่งผู้ที่สนใจแปลศัพท์เฉพาะทางในตัวบทกฎหมายเกี่ยวกับแวดวงอื่น ๆ ควรติดตามการเคลื่อนไหวทางนิติบัญญัติของประเทศอื่น ๆ และสามารถนำแนวทางในสารนิพนธ์ฉบับนี้ไปประยุกต์ใช้ในการแปลศัพท์เฉพาะทางที่ตนสนใจต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บรรณานุกรม

Barabino, G. S. (2020). Cultural, textual and linguistic aspects of legal translation: A model of text analysis for training legal translators. *International Journal of Legal Discourse*, 5(2), 285-300.

Boonchoo, S. (2019). Recommendation System ระบบผู้ช่วยแนะนำที่รู้ใจเรามากกว่าตัวเราเอง. <https://www.ldaworld.com/recommendation-system-lda/>

Digital Law Journal. (2021).

European Commission. (2000). DIRECTIVE 2000/31/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 8 June 2000. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32000L0031&from=EN>

European Commission. (2020a). REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on a Single Market For Digital Services (Digital Services Act) and amending Directive 2000/31/EC. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020PC0825&from=en>

European Commission. (2020b). REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on contestable and fair markets in the digital sector (Digital Markets Act). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020PC0842&from=en>

Longdo Dictionary. (2021). <https://dict.longdo.com/>

Longman Dictionary. (2021). <https://www.ldoceonline.com/>

Newmark, P. (1988). *A Textbook of Translation*. London: Prentice Hall.

Vipatpakpaiboon, J. (2019). มาทำความรู้จัก ระบบแนะนำ (Recommendation system) ว่าคือ

อะไรกัน. <http://bigdataexperience.org/introduction-to-recommendation-system/>

Zane, J. M. (2012). *The story of law*: Liberty Fund.

Zapata, A. A. (2007). Unit 1: Types of Words and Word-Formation Processes in English
http://webdelprofesor.ula.ve/humanidades/azapata/materias/english_4/unit_1_types_of_words_and_word_formation_processes.pdf

เกียรติชัย เอี่ยมวรเมธ. (Ed.) (2553) (1 ed.). กรุงเทพมหานคร: บริษัท รวมสาส์น (1977) จำกัด.
 การแคช (Caching) คืออะไร? (2020).

ชนิดา รอดอยู่. (ตุลาคม-ธันวาคม 2560). ผู้เฝ้าประตูข่าวสารกับกระบวนการสื่อสารในสื่อสังคม :
 ความสำคัญ และผลกระทบ. วารสารสารสนเทศศาสตร์, 4, 1.

ชีวิน มัลลิกะมาลย์. (2562). ขอบเขตของศาลสั่งศาลต่อผู้ให้บริการตามกฎหมายไทยในกรณีการละเมิด
 ลิขสิทธิ์ของบุคคลที่สามเปรียบเทียบกับแนวทางของสหภาพยุโรป. วารสารนิติพัฒน์ นิต้า, 1, 9.

ทำไมคอมพิวเตอร์จึงต้องทำแคช (Caching). (2013).
<https://msit5.wordpress.com/2013/09/07/ทำไมคอมพิวเตอร์จึงต้อง/>

ธานินทร์ กรัยวิเชียร. (2562). ภาษากฎหมายไทย (12 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์.

พลเมืองเน็ตจี้รัฐเร่งแก้ พ.ร.บ.คอม (2010). <https://ilaw.or.th/node/577>

รัฐสิทธิ์ คุรุสุวรรณ. (2560). หลักกฎหมายแพ่ง (1 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.

ร่างพ.ร.บ.คอมพ์ฯ ยังคงถือว่าตัวกลางมีความผิด, ไม่ได้กำหนดหลักการแจ้งเตือนในกฎหมาย. (2016).

วรรณา แสงอร่ามเรือง. (2552). ทฤษฎีและหลักการแปล (3 ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

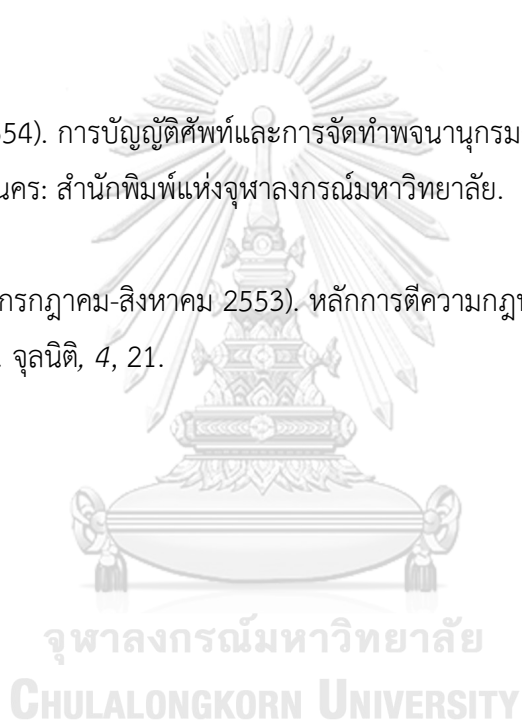
ศัพท์บัญญัติ ๑๕ สาขาวิชา สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2021). <https://coined-word.orst.go.th/>

ศุภศิลป์ กุลจิตต์เจือวงศ์. (มกราคม-เมษายน 2560). การวิเคราะห์ผู้รับสารในยุคดิจิทัล. มนุษยศาสตร์
สังคมศาสตร์, 1, 183.

สมบัติ กุสุมาวลี. (2011). ก่อนจะถึงยุคเศรษฐกิจสร้างสรรค์: สังคมสารสนเทศ. *for Quality People*,
17.

สมศีล ฌานวิงสะ. (2554). การบัญญัติศัพท์และการจัดทำพจนานุกรมศัพท์เฉพาะสาขาวิชา.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อักษรพร จุฬารัตน. (กรกฎาคม-สิงหาคม 2553). หลักการตีความกฎหมายตามครรลองของหลักนิติรัฐ
และนิติธรรม. จุลนิติ, 4, 21.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นพรุจ พงษ์สิทธิถาวร

วัน เดือน ปี เกิด

29 เมษายน 2540

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY